

NAŠA LUC

9
1969

Pravda

Stari trg sameva v ozki dolini. In z njim bregovi in reka in hiše. Nebo je na sllemenih. Domačije — tesno druga ob drugi. Cesta se hudo zoži in izginja med hišami. Pokrajina med gorami je odeta v pozno jesen.

ljudje ali: življenje se meri po ljubezni

Cerkev in selišče pokojnikov. Grob ob grobu, spomenik ob spomeniku. Spodaj pod pokopališkim zidom tiho odteka reka.

Dve družini in en grob. Sovraštvo plamti. Mrtvi počivajo, živi pa se bore za njihov in svoj kos zemlje na pokopališču; še bolj za svoj prav, za svoj princip.

Sodišča so sodila in razsodila. Šest let so tekale pravde. Pravdanja je konec, sovraštvo pa je ostalo. Bolj žgoče ko poprej. Kajti ena družina je ostala brez groba.

Zgodilo se je pred leti. Staro pokopališče so začeli preurejati. Vsi so vedeli, da bo vsak moral nekaj žrtvovati. Gomile so po novem načrtu poravnali v vrste in vsakomur na novo določili poslednje prebivališče. Ko je že vse kazalo, da ne bo hujših zapletov, se je začelo...

Prvi družini je bil dodeljen novi prostor — po novem preureditvenem načrtu. Drugi družini — sosedi prve — pa se je zazdelo, da nekaj ne bo v

redu. Prepričala se je. Tako se je izkazalo, da je na novo dodeljeni prostor prvi družini pravzaprav njihov. Odprli so grob.

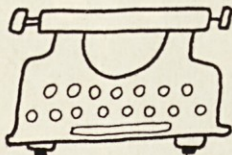
Sodišča so razsodila. Sporni grob, ki sta si ga po preureditvi lastili prva in druga družina, so sodišča prisodila slednji. To je dejanskemu lastniku.

Medtem so tekli meseci in leta. Pravdanje se je — kdo ve zakaj — močno zavleklo. Ljudje so se rojevali in umirali. Nova preureditev pokopališča je na splošno obveljala. Sem in tja so še kakšen spomenik ali okvir malo premaknili, nekaj prekopali in to je bilo vse.

Preureditveni načrt je tako obveljal tudi za vrsto, v kateri sta trčili skupaj obe družini. In ker ljudje umirajo, so tudi v tej vrsti medtem še nekoga pokopali. Tik ob sporni gomili.

Tako sta ostali dve družini in en grob. Ko bi se pravočasno pogovorili, ko bi skupaj s pokopališko upravo ali z načrtovalcem preureditvenega načrta našli za obe zadovoljujočo rešitev, bi bili še danes samo dobri sosede. Vsaka je vztrajala pri svojem, preurejevalci njive mrtvih pa so držali roke križem.

Prva družina se je vztrajno oklepala svoje pravice, katero ji je nudila preureditev, druga pa ni hotela odstopiti od (dejansko) svojega groba. Vsaka stran bi morala žrtvovati

samo trideset centimetrov, morda še manj..., za kolikor so gomile premaknili v levo, oziroma v desno.

Prva družina je tožila, dru-

ga pa je končno pravdo dobila.

In mati prve družine je tako ostala brez groba svojega otroka.

Druga družina pa si je po šestih letih pridobila nazaj gomilo svojega očeta.

Zakaj toliko hude krvi?

Zaradi principov? Lastništva? Pietete do mrtvih?

„Kako naj se odpovem grobu svojega otroka?“ sprašuje mati prve družine.

„Bi vi prepustili svoj grob tujemu človeku?“ se sprašuje mati druge družine.

Tretji molči. Kajti zdaj je prepozno. Sodišča so razsodila.

Očividci

Neznanje očividcev ali kaj? 50 metrov do bolnišnice od kraja nesreče, pomoči pa ni bilo! V zapisniku je bilo napisano: Zaradi izkrnavitve vsaka pomoč zaman.

Ob 7.15 se je zgodila usodna nesreča. Dekle je hitela k sošolki in si izposodila knjigo, da bi se pripravila za šolsko nalogo. V vhodnih vratih je bilo steklo na desni strani vrat, leva stran vrat pa je bila brez stekla. Ko se je skozi ta vrata vračala, je butnila v steklo. Steklo se je sesulo, na njenih nogah pa so zazevale rane. Še je vstala in hotela steči s kraja nesreče.

Ljudje so prihiteli, nihče pa ni pomagal; obrnili so se za pomoč na policijo, da bi ne ravnali proti postavi. Če bi hitro ukrepali, bi dekle še danes živela! Minute so odločale in odločile, da štirinajstletnega dekleta ni več.

Toda dekle sedaj ni sama; obiskujem jo na njenem grobu, ki ga pokrivajo že uveneli šopki štirinajstih nageljnov in goreče svečke, ki jih vsak dan prižgem z željo, da se kaj takega, kot se je zgodilo z njo, ne bi nikoli več ponovilo.

cerkev v sloveniji

Rimski list „Avvenire“ je objavil poročilo svojega dopisnika iz Ljubljane o položaju Cerkve v Sloveniji. Iz poročila povzemamo glavne ugotovitve:

Trpljenje in preganjanje sta slovensko Cerkev očistila. Odvzela sta vodstvu cerkvenega upravljanja vsako zaskrbljenost in prizadevanje za časne koristi, verno ljudstvo pa je dobilo novo globino svoje vere, novo zaupanje in novo oporo za svoje krščanstvo.

Posebno presenetljivo in razveseljujoče je sodelovanje vztrajnih visokošolskih skupin v cerkvenem življenju. Vsako leto prirede verski izobraževalni tečaj za visokošolsko mladino. Kakih 500 se jih udeležuje predavanj in razprav. Tečaji so v oktobru in novembru v Ljubljani.

Ti mladi ljudje živijo globoko zakramentalno in duhovno življenje. Imajo svoje cerkvene zборе, ki prepevajo po raznih mestnih cerkvah. Pomagajo pri katoliškem listu „Družina“, ki izide vsakih 14 dni v nakladi 130.000 izvodov. Otroke uče katekizem. V tej mladini ima Cerkev nekaj novega, to je nova slovenska Cerkev, ki nastaja in se uveljavlja. To so zvesti, preprosto odkritosrčni, mladi, ognjevit kristjani, ki odklanjajo vsak kompromis tako s preteklostjo kot s sedanjim režimom.

V Ljubljani prirede dvakrat na leto tečaje za katehumene. Udeležujejo se jih odrasli ljudje, ki niso bili krščeni in niso prejeli prvega obhajila. Gre za osebe, ki so same odkrile nadnaravno razsežnost krščanstva.

V Ljubljani je najtežje vprašanje graditev novih cerkva. Pravne ovire onemogočajo graditev. Ljubljana se je po vojni več kot podvojila in ima sedaj okoli 200.000 prebivalcev. Nastali so novi industrijski predeli, ki nimajo nobenih prostorov za bogočastje.

Drugo težko vprašanje je pomanjkanje malega semenišča v Ljubljani. Ni mogoče dobiti dovoljenja zanj. Začasno so si pomagali tako, da so uredili zavod v nekem župnišču. Tam ima streho nekaj deset kandidatov za bogoslovje. Vsi ostali morajo v Maribor, Vipavo ali Pazin, če je seveda tam kaj mest na razpolago.

Jugoslovanski režim se liberalizira. Doba mučenj, splošnega zapiranja, ubijanja duhovnikov je izginila v preteklost. Seveda pa tudi še sedaj ne manjka spretnih, pretkanih načinov pritiska. Vendar je čutiti usmerjenost k dejanski splošni strpnosti.

Vzdušje se je zelo spremenilo. Življenje družbe se oddaljuje od sistemov, ki so ga hoteli vkleniti v vezi komunizma ali kapitalizma. Tudi v Jugoslaviji so delavci in preprosto ljudstvo kmalu spoznali, da je novi razred ustvaril nove razmere, da bi obogatel sebe s sadovi znoja množic. Nastajajo novi tipi izkoriščanja, različni od prejšnjih, ki pa enako uničujejo svobodo in dostojanstvo osebe.

Cerkev tudi v Sloveniji ne more imeti nobenih organizacij.

V Sloveniji ima Cerkev dober poldrugi milijon vernikov. Nedeljski obisk maše v Ljubljani je kakih 25 %, na podeželju je pa višji in dosega tudi 80 % v nekaterih krajih.

Cerkev, ki je bila oropana vsega, ki so ji ostali samo verniki, ki jo podpirajo, in ki je brez vsake zveze z gospodarskim kapitalizmom ali kako drugo obliko časovnosti, kakor je slovenska Cerkev, pač nikomur ne daje povoda za kakršnokoli nasprotovanje.

NAŠA LUC

1969

MESEČNIK ZA SLOVENCE

NA TUJEM

LETO 18

ŠTEVILKA 9

NOVEMBER 1969

Cerkev je prepričana, da priznavanje Boga nikakor ne nasprotuje človekovemu dostojanstvu, saj ravno v Bogu dobiva to dostojanstvo svoj temelj in svojo dovršitev.

Cerkev poleg tega uči, da upanje na večnost ne zmanjšuje važnosti zemeljskih nalog, ampak celo z novimi nagibi podpira njih spolnjevanje.

Cerkev mora pričevati z živo in zrelo vero, to je vero, ki je tako vzgojena, da je sposobna težavam jasno zreti v obraz in jih premagovati.

Ta vera mora prešinjati celotno, tudi svetno življenje verujočih in jih nagibati k pravičnosti in ljubezni zlasti do tistih, ki so v stiski.

K razodevanju božje pričujočnosti največ prispeva bratska ljubezen vernikov, ki se enodušno in skupno borijo za vero v evangelij.

(Iz Pastoralne konstitucije o Cerkvi v sedanjem svetu)

bil sem lačen ... žejen ... bolan ...

Ne brez pomena je Kristus med zadnjimi razgovori, ki jih je imel s svojimi učenci, povedal tudi pomenljive besede: „Ljubite se med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, se tudi vi med seboj ljubite! Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen med seboj.“

S temi besedami je Jezus izročil svojim učencem nekako članško izkaznico svojega kraljestva.

V judovski, pa tudi v grško-rimski starodavnosti so imele verske in kulturne organizacije pogosto neko znamenje, ki je pričalo o njihovi dejavnosti in so ga člani uporabljali za nekakšno izkaznico. Včasih so imeli tudi geslo ali rek, ki je izražal isto misel kot znamenje.

Znak, ki ga bodo imeli Jezusovi učenci za izkaznico, ne bo priznavanje „izročila“ kot pri farizejih, ne številke kot pri pristaših velikega Pitagora, ne druga dejanja kot pri drugih družbah, ampak ljubezen. Zato je rekel, da je njegova zapoved nova zapoved, kajti nobenemu drugemu ustanovitelju prejšnjih družb ni prišlo na um, da bi določil in izročil svojim pristašem to izkaznico.

Rim je dal tedanjemu svetu Moč in Pravo. Še prej je Grčija dala človeštvu Lepoto in Modrost.

In prav tedaj so razne vzhodne vere širile v grško-rimskem svetu različna skrivnostna gibanja. Nihče pa še ni širil ljubezni kot družbeno silo, kajti „ljubezni“ v najširšem pomenu takrat še niso „iznašli“.

Ta Kristusova novost je naredila na takratne ljudi velik vtis. Znan je Tertulijanov odstavek, v katerem opisuje ta vtis na pogane, ki so o kristjanih vzklikali: „Glejte, kako se imajo radi!“ (Oni se namreč sovražijo). „In kako so pripravljeni umreti drug za drugega!“ (Oni so še bolj pripravljeni ubiti drug drugega.)

Od zdaj naprej bo morala človeška družba računati s to novostjo, ki jo je „iznašel“ in razširil Jezus, in resnični človeški napredek bodo merili po tem, koliko se bo človeštvo res ravnalo po zakonu ljubezni.

Kristus je že ob neki drugi priložnosti govoril o poslednji sodbi kot o zmagoslavju ljubezni:

„Ko pa pride Sin človekov v svoji slavi, poreče tistim, ki bodo na njegovi desnici:

„Pridite blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!

Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti,

žejen sem bil in ste mi dali piti,

popotnik sem bil in ste me sprejeli,

nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali,

v ječi sem bil in ste prišli k meni ...

Kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“

Takrat poreče tudi tistim, ki bodo na levici:

„Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj ...

Zakaj lačen sem bil in mi niste dali jesti,

žejen sem bil in mi niste dali piti,

popotnik sem bil in me niste sprejeli,

nag sem bil in me niste oblekli, bolan sem bil in v ječi in me niste obiskali ...

Česar niste storili kateremu izmed teh najmanjših, tudi meni niste storili!“

In ti pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje.“

Nekoč je neki pismouk vprašal Kristusa, katera je med vsemi prva zapoved.

Odgovor ni bil tako preprost. Pisana postava je imela po nauku rabinov 613 zapovedi. Od teh je

bilo 248 takih, ki so nekaj zapovedovale, 365 pa takih, ki so nekaj prepovedovale. Oboje so se delile še na „male“ in „velike“ zapovedi, po važnosti, ki so jim jo pripisovali.

A med vsemi temi zapovedmi je pač morala biti neka lestvica in med „velikimi“ zapovedmi je bila gotovo ena največja, med vsemi najvažnejša. To je hotel zvedeti pismouk od Jezusa.

Ta mu je odgovoril tako, da mu je navedel začetek molitve Shema. To molitev je vsak verni Izraelec vsak dan molil. Začetek molitve se je glasil: „Poslušaj, Izrael, Gospod naš Bog je edini Gospod. Ljubi torej Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem in vso močjo.“ To je prva zapoved. Druga je tej enaka: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ Večja od teh ni nobena druga zapoved.“

Pismouk je resda vprašal za eno samo zapoved, za največjo:

Jezus mu je v odgovor navedel zapoved ljubezni do Boga, a je takoj dodal še drugo: ljubezni do bližnjega, kot da prva ne bi bila sama v sebi celotna in popolna — vsaj v praktičnem življenju ne. Ti dve postavi, ki sta med sabo povezani, sta po Jezusovem največja zapoved.

Isto misel je izrazil že v pridigi na gori:

„Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci vašega Očeta, ki je v nebesih. Če namreč ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? In če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega? Bodite torej popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče.

S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo. Vse torej, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.“

J. R.

Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva, ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje, ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli huduga, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša.

Ljubezen nikoli ne mine. Zdaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje. Največja med temi pa je ljubezen.

Prizadevajte si, da boste imeli ljubezen.

Apostol Pavel

Življenje Cerkve

Pričela je delovati PRVA KATOLIŠKA TELEVIZIJSKA OD-DAJA V BRAZILIJ, „TV Difusora“, s katero so začeli kapucini. Kot prva v Braziliji bo oddajala tudi barvne posnetke. Kapucini žele pritegniti vse tiste novinarje, komentatorje in tehnike, ki so pripravljeni sodelovati neodvisno od ideoloških in gospodarskih interesnih skupin. Vrsta znanih televizijskih strokovnjakov je ponudbo že sprejela. Poleg tega vzdržujejo kapucini v mestu tudi radijsko postajo „Radio Difusora“. Skupno je sedaj v Braziliji 140 katoliških radijskih postaj.

Okrog 3600 ton živil in zdravil je bilo doslej poslanih po zračni poti v BIAFRO; organizirale so

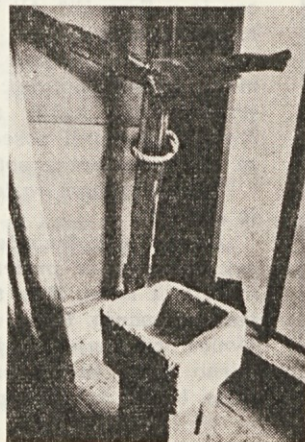
jo organizacije pomoči združenih Cerkva v okrog 3600 poletih. Zračni most vzdržuje 30 organizacij in 18 dežel in velja za doslej največjo ekumensko organizacijo pomoči.

Doslej je bilo SV. PISMO PREVEDENO V 1392 JEZIKOV. Samo v Evropi so znani prevodi v 53 jezikov. Po 81 prevodov v različne jezike je v Afriki in Aziji. Nova zaveza je bila prevedena v Afriki v 127 jezikov, posamezni odlomki sv. pisma pa v 226 jezikov. V primeri z letom 1967 se je število prevodov sv. pisma dvignilo za 66 jezikov.

Proti novemu poizkusu paragvajskega državnega predsednika Alfreda Stroessnerja, da bi svojo oblast okrepil z zakonom „za obrambo demokracije ter političnega in socialnega reda v deželi“, se je zoperstavilo 12 PARAGVAJSKIH ŠKOFOV, za katere trde opazovavci, da so edina opozicija v deželi. Na plenarni seji so izjavili, da je ta zakon nova oblika totalitarnega absolutizma, ki so ga papeži v imenu

socialne pravičnosti vedno znova odklanjali.

150 katoliških župnij V LETONSKI, ki še obstajajo po uradni statistiki, nikakor pa ne dejanjsko, oskrbuje 145 duhovnikov. Število katoličanov na Letonskem se je znižalo od 560.000 v letu 1945 na 350.000 v letu 1968. Del cerkva je bil spremenjen v športne dvorane ali pa so bile zapele in uporabljene za komunistično propagando.

Francoski duhovnik Paul Gauthier je delal v Palestini kot ročni delavec. Iz njegovega dnevnika, ki je prežet s pravim Kristusovim duhom, objavljamo nekatere odstavke.

„Našim rabinom ne verjamemo več“

SINOČI SEM HOTEL ITI NA PREDNJI DEL LADJE. Toda Gospod mi je pripravil drugo srečanje. Če sem hotel do ladijskega kljuna, sem moral čez mostiček. Ker je bila ravno sobota, so bili mnogi počivajoči mornarji zbrani na tem mestu. Nagovorili so me in me prosili, naj se pridružim pogovoru. Nisem mogel odbiti.

Nenadoma eden od njih začne pogovor o duhovnikih delavcih. Abraham, tako mu je ime, ima kakih štirideset let, rojen je bil v Izraelu in je med vojno služil v angleški armadi. Kot ujetnik se je naučil francoščine. Vpraša me:

„Koliko duhovnikov delavcev je v Franciji? Ali Vatikan to odobrava?“

V kratkih besedah povzamem sedanji položaj: od sto jih je ostalo kakih trideset. Rim pa je moral poseči vmes za ohranitev prave poti.

Tedaj Abraham razloži svoje stališče:

„Delavci vse drugače gledamo na vero, če pridete živeti in delati z nami. Brez tega nimamo zaupanja. Kako naj ima človek zaupanje v ljudi, ki mirno živijo in jih vse prav malo briga, ki vam pripove-

dujejo lepe zgodbe, vam prepevajo pesmi in se lepo redijo, medtem ko ti garaš?“ In nakaže držo obraza, ki ga opaziš na rabinu, ko s sklonjeno glavo poje obrazce za konec sobote. „Našim rabinom ne verjamemo več. Če bi živeli in delali z nami, bi jim verjeli. V vas lahko človek vsaj zaupa. Vi bi morali priti v Izrael, to bi rešilo vero.“

Drugi tovariš doda:

„Da, in to bi rešilo tudi naše pravice, kajti to bi nalagalo dolžnost, pravičnejše gledati na delavca.“

PREDEN SE VRNEM V NAZARET, SEM ŠEL OBIŠKAT SORODNIKE. Eden od njih, Savojec po rodu, drugače trden kristjan, me sprašuje o tem in onem. Ko zve, da sem opustil profesuro in postal delavec, mi izredno slovesno izrazi svoje čustvo:

„Zahajaš.“ To pomeni: na družbeni lestevici padaš.

Jezus je prišel iskat čisto zadnje: jasli in križ. Sveti Pavel je imel za dobiček, vse izgubiti zaradi Kristusa in postati čisto majhen, da oznanja evangelij.

Odgovor moje sorodnice je čisto drugačen kot odgovor omenjenega sorodnika. Kot sorodnica duhovnika delavca v pariškem predmestju je sledila temu njegovemu poklicu s čutom solidnega kristjana, dobre župljanke. Pripoveduje mi, kako se je duhovnik Andre usmeril k delu in delavskemu življenju, ter konča:

„To je še večji poklic kot duhovniški.“

Njeno izražanje je sicer netačno, kajti ni višjega poklica, kot je duhovništvo. Toda ona k temu nagonso pridružuje še evangelijsko lestvico vrednot: biti poklican na delo z najnižjimi, najbolj ubogimi, to je najvišji poklic.

DOBIL SEM MESTO NA LADJI „JERUZALEM“. Sidro smo dvignili 3. decembra, na god svetega Frančiška Ksaverija.

Ko sem šel na ladjo, sem prosil svetega Frančiška Ksaverija in sveto Terezijo Deteta Jezusa, zavetnika misijonov, za trojno zvestobo. Zase in za vse apostole delavskega sveta. Brez zvestobe Cerkvi bi izgubili vse polnomočje. Brez zvestobe molitvi bi naša vera ugasnila in luč ne bi mogla svetiti, sol bi se spridila. Brez zvestobe delavstvu ne bi sledili Kristusovemu zgledu, zgledu svetega Pavla, svetega Frančiška Ksaverija: postati vsem vse.

Danes moram z zvestobo tem trem vezem pokorščine, molitve in ljubezni streti predvsem druge vezi: vse mreže, ki vežejo naša srca na družine, na prijatelje, na duhovno družino. Žal, se bojim, da nekaterih obrazov tu doli ne bom več videl.

Kljub temu, da se naše ubogo srce iz mesa trga od bolečin, je Gospodova milost tako močna, da premaga vse.

V teh daljnih deželah, ki jim je Frančišek oznanjal evangelij, v tej Kitajski, proti kateri je umirajoč stegoval roke, delavske množice še čakajo veselo oznanilo.

lučka na grob

vsem našim ljudem,

ki so v zadnji vojni in po
njej umrli na domači zemlji,
pa so njih grobovi, neznani in

nepriznani, razmetani po slo-
venskih gozdovih, grapah in
jamah,

ki so morali dati svoja živ-
ljenja zato, ker so preveč lju-
bili slovensko zemljo in svoje
versko prepričanje,

ki so končali svoj tek v
tujih koncentracijskih tabori-
ščin in katerih trupla niso
smela biti pokopana,

ki so padli na tujih frontah,
prisiljeni se bojevati za tuje
interese,

ki so umrli kjerkoli po svetu
in katerih trupla počivajo v
tuji zemlji.

Ta lučka na njih grobove
naj bodo pesmi Franceta Ba-
lantiča, ki je sam moral umreti
zato, ker je bil in hotel ostati
svobodnjak.

Sedaj je zadnji sinji čas pred zimo,
utihnil je jesenski so nalivi,
za listja smrt sta srci občutljivi,
dekle, saj čutiš, da ne bo šla mimo.

Macesnovih vršičev mi naberi,
pobožaj z njimi senčnate obrvi;
in preden se dotaknejo jih črvi,
s poljubi mirnimi mi jih izperi.

Brez solz, ko veter gnili sad omaje,
neznaten bom odpadel v prazen kot,
le bolj bom zastrmel pričakovaje.

Nikar mi z vekami ne skrij svetlobe,
naj vidim, da je lahna smrt povsod,
naj čutim padanje noči med grobe!

Minil je čas, ko me je norca motil
vsak vrisk krvi, vabljev oči sijaj.
Odšel bom in ne pridem več nazaj;
Gospod, za Tabo zdaj se bom napotil!

Pomagaj, Kristus, mi, da bom ukrotil
bolest po zemlji, ki je rodni kraj,
to zadnjo in največjo slo zmehčaj,
da ves bom Tvoji luči se zarotil!

In to Te prosim še, da odpustiš,
da metal blato sem v srca izvir:
premnogokrat bila je pesem kletev.

Bila kot jaz za večno smrt je žetev,
a Ti življenje si, svoboda, mir —
in vem, da vsakemu se rad deliš!

Ko pušča samega ovac me čreda
in ne bom strigel več njih mehkih run,
bojim se že prezebanja in cunj,
rumen obraz že zdaj mi kaže beda.

In vendar, kaj je dni prebela volna:
snežinke v soncu, na jeziku sol.

Šepečeš, da je kratka pot domov
in da ne pojde z mano skrinja polna.

Zato popotni vse naj razneso,
le milost daj, da grlo se izpoje,
še preden Smrt potiša pesmi moje!

Saj zanjo sem zameseno testo
in čutim jo, ko rast me najbolj pali.
O, kakšni prsti so življenje stkali!

Ti veš, da sem samo ubog hudič,
veš, kakšnih rož si vdihnil krvi blazni,
Ti, Bog, ki daš utripati golazni,
zardeti češnji, kot da je deklíč,

ki daš, da soncu se razgali grič,
zasej se vame in srce izprazni,
odreši me sveta, te težke kazni,
da bom ostal s Teboj brez vsakih prič.

Na dnu vsega se peniš Ti, si Ti,
Ti, jezero, neskončno hladni vali,
še le pri Tebi vse se umiri.

Da boji bi pri Tebi se končali!
Tako sem slab, le up se Te drži,
Ti Gospodar si duše in živali!

Nekje pokopališče je na hribu,
brez križev, rož, grobovi sami
in prek razpadlega zidu rumena trta,
ki išče luč z ugaslimi rokami.

Ležim v globini tiho, tiho,
v dolini mrzel je večer in pust.
Pri meni noč je in mi sveti.
Joj, lep je molk s prstjo zasutih ust!

Vse je belo zdaj,
beli prsti, bel obraz,
bel neskončni kraj,
bel je mrtvi, mrtvi čas.

Slovenci ob meji

GORIŠKA — Na Peči pri Sovodnjah so slovesno obhajali 60-letnico mašništva rojaka salezijanca g. Jožka Maliča. Slavoloki, lepo okrašena cerkev, pritrkavanje, lepo petje pečanskih in rupenskih pevcev — vse to je dokazalo biseromašniku, da verniki cenijo njegovo požrtvovalno delo. — *Folkloristična prireditev* v Gorici je privabila vsaj 20.000 gledavcev. Mimohod osrednje slovenskih in koroških narodnih noš je vzbudil val navdušenja. — *Števerjanci* so pripravili prvi športni teden, ki je vsestransko uspel. V dvorani župnijskega doma je bila zaključna kulturna prireditev.

TRŽAŠKA — Na Tržaškem se je vpisalo v slovenske osnovne šole 1114 otrok, v srednje in višje srednje pa 1026 — skupno torej 2140, 23 več kot lani. — *Glasbena šola A. M. Slomšek v Bazovici* je priredila glasbeni večer. — V *Barkovljah* so slovesno obhajali praznik rožnovenske M. B. V župnijski dvorani je bil koncert komornega pevskega zbora „Jacobus Gallus“ iz Trsta. — *Slovensko gledališče v Trstu* je za novo sezono izbralo devet predstav. Sezona se začne s komedijo „Martin Krpan“ — režiser Mirko Mahnič. — *Kraška ohcet in kraški teden* sta razgibala domačine. V tekmovanjih so prikazali delo in življenje kraških pradedov. Razstava tržaških narodnih noš je bila zanimiva. Nič manj pa jedi, ki so jih izmenoma pripravljale znane restavracije in gostilne. Za prijetno razpoloženje so skrbele godbe na pihala iz Nabrežine, s Proseka, iz Trebč in z Dobrodo. Najbolj pa je bila slovesna poroka v repentabski cerkvi.

KOROŠKA — V Podjuni so ustanovili glasbeno-pevsko skupino. — V *Selah* so se več kot v dnevem sporedu vrstili pevski, godbeni in plesni nastopi. Mladi pari so ob veselih „vižah“ pokazali ziljski rej, prekmurski in drugi plesi so povzdignili prireditev. — Na vzpodbudo dekana grade v Šmihelu pri Pliberku nov farni dom.

Znova bodo živel

Ena največjih skrivnosti človekovega bivanja je smrt. Če se človek zamisli vanjo, mu vstane cela gora vprašanj, na katera je tako težko najti zadovoljiv odgovor. Naj navedem nekaj takih težav:

S smrtjo se človekovo življenje konča in sicer vse človekovo življenje. Ne le njegovo telo, ampak ves on. Tak vsaj je vtis, ki ga ima nekdo ob mrliču.

Res je, vtis je tak. Človek, ki smo ga poznali, ko je živel, se sedaj več ne premika, ne govori več, preprosto: ni ga več. Njegovo telo je kot prazna posoda, ki pa ne bo več dolgo ostala nedotaknjena. Človek se vrne nazaj v zemljo kot drevesni list.

Vendar smrt le ni tako preprost dogodek, kot se zdi na prvi pogled. Vsi čutimo, da je smrt neka skrivnost, nekaj, kar ne spada v človekovo oblast, nekaj, pred čimer imamo spoštovanje, pa naj bomo kakršnegakoli svetovnega nazora. Tudi marksist, ki trdi, da je človekov duh le stranski produkt telesnih celic, ne misli, da bi bilo treba človekovo truplo čimprej in brez vsakega slovesa spraviti s poti. Tudi on spoštuje smrt.

Pred črnimi vrati smrti stojimo kot pred skrivnostjo. To nagonsko vsi čutimo.

Kaj torej ostane od človeka, ki je živel? Ali sploh kaj ostane ali pa je popolnoma izginil s sveta?

Naš pesnik Aškerc odgovarja v pesmi „Čaša nesmrtnosti“ na to vprašanje z besedami: „V svojih delih sam boš živel večno.“ Po njegovem torej ostanejo človekova dela, to, kar je dobrega ali pomenljivega storil.

Ta odgovor gotovo drži. Luč in toplota, ki ju je nekdo širil v življenju, bosta vsaj nekaj časa živela v drugih ljudeh naprej. Na primer, misli nekega pisatelja ali modreca bodo lahko še dolga leta, desetletja, mogoče celo stoletja oplajale druge ljudi, ki bodo stopali v isto gaz. In če so te misli koristne, bo tak človek še dolgo časa potem ko bo že strohnél, lahko še koristno vplival na razvoj človeštva. Tudi življenje nekega dobrega človeka bo prav zaradi te dobrote moglo še mnogim ljudem dajati vero v človeka in moč za življenje.

O tem dvojem ne dvomim. Vendar se sprašujem: ali je mogoče govoriti, da živi po svojih mislih ali po svoji dobroti neki človek sam osebno med nami? Živi njegov zgled, živijo njegove misli, on sam pa ne — vsaj tako jaz mislim.

Te Vaše misli o idejah in dobroti ljudi, ki so že umrli, ki pa prav po njih še vedno vplivajo na človeštvo, bi jaz prenesel na Kristusa, ker bom prav pri njem našel prehod, ki ga iščeva. Na poseben način je vpliv človeka, ki je nekoč živel, viden pri Kristusu. Po njegovi smrti in po njegovem pokopu ni bil njegov duh ugašen. Nasprotno. Njegova človečnost, njegova beseda, njegova prebujajoča in vest zbujujoča sila gre še naprej skozi svet. Kristus ima po dva tisoč letih globlji vpliv na več ljudi kot katerikoli današnji človek. Zdi se, da njegove smrti ni več. Medtem ko niso npr. naši stari starši za nas več osebe z jasnimi obrisi, on je.

Narediva korak naprej — in tu je tisti prehod, ki ga iščeva. Kristusa ne občudujemo iz daljave kot npr. našega Prešerna ali Cankarja. Njega nagovarjamo in ga imamo radi. Če se ga pri maši spominjamo, je on sam med nami. S tem prizna-

vamo, da živi, v polnem pomenu besede živi. Zato je njegov vpliv na ljudi tako globok: on je pri nas, on nas opominja, krepi, tolaži.

In sedaj pride tisto moje glavno vprašanje: Ali bomo po smrti res živel? Ali Cerkev danes to še vedno uči? Vem, da so si ljudje v vseh časih želeli, da bi s smrtjo ne bilo vsega konec. A se sprašujem: Ali ni bila to le želja, ker se pač človek nikdar ni mogel sprijazniti s smrtjo in ker se mu je zdelo življenje nesmiselno, če se s smrtjo vse konča? A se vendar sprašujem: Ali bomo res živel? Ali je možno to misel vzdrževati tudi danes, sredi modernega sveta?

Vera v vstajenje je stržen Kristusovega veselega oznanila. Nihče, ki zares veruje v to veselo oznanilo, ne more več reči: nihče od umrlih se še ni vrnil. Mi verujemo, da se je Kristus po svoji smrti prikazoval živ. V sredo skrivnosti uničenja in smrti je stopil vsemogočni Bog na oder. To je temelj našega upanja; življenje je močnejše kot smrt. Ne le za Kristusa, prvorojenega od umrlih. Vsi, ki jih on za svoje prizna, mu bodo sledili. Človeku ni usojeno končati kot žival. Kristus je o vstajenju tudi govoril. Na neko vprašanje saducejev, ki so vstajenje tajili, je odgovoril: „O vstajenju mrtvih pa — niste li brali, kar vam je povedal Bog, ko je govoril: „Jaz sem Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov?“ Ni pa Bog mrtvih, ampak živih.“ Kristus je s tem hotel povedati, da pomeni verovati v Izraelovega Boga in vanj, verovati v osebno poklicanost slehernika k večnemu življenju. Če nam ne gre v glavo, da je Bogu toliko za nas, se izpostavljamo Kristusovemu očitku, ki ga je ob isti priložnosti kot gornje besede izrekel: „Motite se, ker ne poznate ne pisma ne moči božje.“ Vera v moč tistega, kateremu ni nobena stvar nemogoča, nam vliiva zaupanje, da bomo smeli svoje življenje živeti naprej v večnosti.

Če sprejemem resnico o večnem življenju, se mi pojavi novo vprašanje: Kakšno bo življenje po smrti? Kje so naši mrtvi sedaj, neposredno po smrti?

Sveto pismo govori največkrat o vstajenju celega človeka, z dušo in telesom. Kaj več nam na to vprašanje ne odgovori. Hoče samo to povedati, da Bog človeka v smrti pokliče k sebi. V prejšnjih časih je človek iskal rešitev na zgornje vprašanje tako, da si je predstavljal smrt kot ločitev telesa in duše.

Danes moramo prav zato, da bomo izjavam svetega pisma pravični, to drugače izraziti. To ne pomeni, da spreminjamo vero, ampak le drugače razlagamo isto vero.

Sveto pismo nikdar ne govori o človeku kot o duši, ki bi bila popolnoma ločena od telesa. Tudi moderen človek si ne more tega predstavljati. Kar nekdo je, je tako zelo tudi po svojem telesu, da si ga ne moremo misliti brez tesne zveze z njegovim telesom.

O Jezusu govori sveto pismo: „Oživel je.“ O umrlih: „Oživeli bodo.“ Kristus je npr. rekel razbojniku na križu: „Se danes boš z menoj v raj.“ Po govorjenju svetega pisma je torej življenje po smrti kot obujenje novega življenja. Vstalo telo ni isto kot molekule in atomi, ki so bili pokopani v zemljo. Človek je obujen kot novi človek. Ostalo nam je skrivnost. Kako naj potem govorimo o obujenju? Držimo se jezika svetega pisma: „Oni so zaspali. Znova bodo živel. Preselili so se v Gospodovo prebivališče.“ Čakajo. Na tem so, da bodo obujeni. Začenjajo živeti pri Bogu.

To je pa vse. Že vnaprej se Vam zahvaljujem za odgovor. — P. Z., H.

Slovinci po svetu

AVSTRALIJA — V Melbourne je ponovil novo mašo p. Stanko Zemljak, ki je prišel iz Slovenije, da pomaga pri dušnopastirskem delu za Slovence. Vsi navzoči so se zbrali tudi ob mizah v dvorani. Njemu na čast so ponovili igro „Pri belem konjičku“. — Slovenska folklorna skupina je nastopila na vsakoletni mednarodni prireditvi „International Variety Show“. — V Sydneyu je slovensko društvo prav agilno. Slovenski hribček v Horsley Parku žele spremeniti v košček domovine v tujini. Ob sobotah in nedeljah je tam slovenska šola. Drugi prebijejo čas pri igrah. Očetovski dan je potekel v splošno zadovoljstvo. — Društvo je pripravilo „Gasilsko veselico“.

ARGENTINA — Ob dvajsetletnici slovenske šole v Argentini je bila v Slovenski hiši Slomškova proslava. — Lepa je bila celodnevna proslava obletnice Slomškovega doma v Ramos Mejia. — Mladinski dan s celodnevni programom so pripravili v Slovenski vasi. — G. Vinko Zaletel predava o lepotah slovenske Koroške ob barvnih diaposnetkih. — Naš dom v San Justu vabi na 13. obletnico obstoja. — V Slovenski hiši prireja Slovenska kulturna akcija redne kulturne večere. — Proslava narodnega praznika 29. okt. in dneva slovenske zastave v Slovenski hiši je bila posvečena 50-letnici ustanovitve slovenske univerze. — Zveza slovenskih mater in žena ima redne mesečne sestanke z zanimivimi sodobnimi predavanji.

USA — V Lemontu, ameriških Brezjah, so proslavili 1100-letnico smrti sv. Cirila. Spomnili so se tudi 10-letnice smrti škofa dr. Gregorija Rožmana. — V avditoriju Sv. Vida je priredila slovenska šola komemoracijo ob 10-letnici smrti škofa dr. Gregorija Rožmana. — Dramatsko društvo „Lilija“ je proslavilo 50-letnico obstoja v Slovenskem domu na Holmes Avenue. — V dvorani Sv. Vida je priredil „Stajerski klub“ martinovanje.

da bo dom dom

ALI NAJ SE POROČIM Z NJO?

Gospod P. T. iz R. piše: „Nekako eno leto poznam prijetno dekle. Rad jo imam in rada bi se čimprej poročila. Toda moji star-

PREHRANA

Glede prehrane svetujejo strokovnjaki naslednje:

Zajtrk: kruh iz debelo zmletega žita, maslo, med, skuta, mleko, sadna kava ali zeliščni čaj.

Kosilo: surova uvodna jed (solata), zelenjava, krompir, meso, riba idr. po naslednjih pravilih:

1. tretjino kosila naj sestavlja surova hrana,

2. naj bo pet do sedemkrat toliko krompirja kakor mesa in sedemkrat toliko zelenjave in sadja kakor kruha, sočivja, jajc in mlečnih jedi. Po jedi sadje.

Večerja: Kar se da malo! Kruh iz debelo zmletega žita s sirom (skuta, sir in drugo). Sadni sokovi, zeliščni čaj, jogurt, sirna voda (sirotka).

Splošna pravila: Jej samo, če si lačen! Če si zbolel za hudo boleznijo, se posti! Jej zmerno in preproste jedi! Jedi naj ne bodo ne prevroče ne premrzle! Meso samo priložnostno kot dodatek! Glavni del hrane naj bo rastlinska hrana in še ta po večjem surova! Kar se da, se izogibajmo konzerviranim živilom! Nasploh jemo preveč in predobro.

SPANJE

Spanje prav gotovo vpliva na zdravje in na to, da je človek za delo sposoben. Zdravniki so zbrali glede spanja nekatera pravila, ki jih je vredno upoštevati.

Zanimiva je ugotovitev, da človek zdrži brez hrane tudi do 40 dni, brez spanja bi pa omagal prej kot v enem tednu.

Na splošno spi ženska manj kot moški. V starejših letih je treba manj spanja kot v mlajših. Možno se je navaditi na krajše spanje, vprašanje pa je, koliko živčne snovi si s tem oropamo.

Najbolj zdravo je spanje pred polnočjo. Brati v postelji razburljive zgodbe ali premišljati o neprijetnih dogodkih ne bi bilo pametno. Oboje bi vplivalo na spanje, ki bi prav gotovo ne bilo mirno. Prav tako bi bilo zgrešeno, iti v posteljo s polnim želodcem ali s čezmerno količino pijače. Prava kava, pravi čaj in nikotin dramijo, zato pred spanjem nikakor niso priporočljivi.

Zdravniki priporočajo pred spanjem umivanje telesa z mrzlo vodo in hladen zrak v sobi: okno naj bi bilo po možnosti tudi pozimi odprto.

Ozke spalne obleke in tesno posteljno perilo povzročajo zastoj toplote in tako spanje ovirajo.

Spalnica naj bo kolikor mogoče zavarovana pred svetlobo in truščem.

Če smo čez dan preutrujeni, je to prav tako ovira za spanje, kot če smo premalo utrujeni. Če koga delo premalo telesno utruji, naj poskrbi za primerno utrujenost s sprehodi, športom in telovadbo.

Če se pokažejo znamenja prevelike utrujenosti, je zelo priporočljivo spanje po kosilu. Ni nujno, da človek zaspi. Že ležanje in pregrevanje vsega telesa kako uro je odpočitek.

ČIŠČENJE IN UTRJEVANJE TELESA

Skrb za zdravje je v bistvu nega kože in telesa. Koža deluje po krvnem obtoku, po živčevju in presnovi na ves organizem. Čiščenje in utrjevanje telesa spada v vsakdanjo skrb.

Vsakdanje čiščenje se začne z umivanjem obraza in gornjega telesa z mrzlo vodo. Kdor se zelo poti, naj se umije s toplo vodo, z milom in ščetko že jutraj — vsi drugi po delu. Po umivanju s toplo vodo se vselej umijemo še z mrzlo, nato pa se krepko otremo.

S ščetko se masiramo enkrat na dan, najbolje po jutranjem ali večernem umivanju. Za to nam rabi groba ščetka za umivanje. Ščetkati je treba zmerom v eno smer: od prstov na roki do ramen, od prstov na nogi do kolken, od središčnice na prsih in hrbta navzven, na trebuhu krožno, tako kot se pomika urni kazalec. Masaža s ščetko na suho naj ne traja več kot pet minut.

Tople celotne kopeli s temperaturo 35 stopinj Celzija naj ne trajajo delj kot 10 do 20 minut. Zadostujeta dve kopeli na teden, ker kopeli utrujajo in bremenijo srce.

Po topli celotni kopeli je primerno, na hitro se oprhati z mrzlo vodo.

Kmalu po prvem letu se otrok že toliko razvije, da shodi, da prične govoriti, soditi in čustvovati. Zlasti se pojavi pri otroku živo zanimanje za okolico. Pred tem obdobjem, ki ga imenujemo tudi „beg iz gnezda“, je teklo otrokovo življenje varno: v košarici, postelji, stajici, ob materinem krilu. Zdaj je drugače. Zdaj odkriva nove „svetove“. Tu mu prete številne nevarnosti, tu doživlja presenečenja in odkriva krutost. Doletijo ga nevšečnosti, bolečine, strah. Kam naj se zateče? K materi, k močni očetovi roki! Tu se bo počutil varnega.

Primer: naš malček je poznal doslej psa le iz slikanice. Tam je bil pes naslikan kot prijazna žival. Zdaj vidi otrok psa na cesti. Potegne ga za rep ali poboža. Pes zareniči. Otrok tega ne razume, postane negotov in plašen. V toplem domačem vzdušju bosta strah in negotovost spet kmalu prešla.

Nekateri pojavi lahko močno zavrejo otrokov zdrav duševni razvoj. Poglejmo nekatere take primere:

Eden takih pojavov je strah. Močan strah povzroči, da postane otrok plah, nepodjeten, neodločen. Pa ne samo to. Ustrahovan otrok lahko tudi zboli — postane živčen, neješč, bledičen, nespečen. Zato je važno, da je doma vzdušje varnosti miru in medsebojne slege.

Druga nevarnost za zdrav otrokov razvoj je močan in dolgotrajen občutek krivde ali sramu. V tem pogledu je zlasti nevarno nepravilno kaznovanje. Predvsem škodijo daljše kazni, pretiran občutek krivde in negotovosti, kaj bo z naklonjenostjo staršev. Prav tako je važno, da se nam otrok, ki čuti neko krivdo, sam izpove in sam uvidi nepravilnost. Ko obljubi, da se bo popoljšal, mu je treba krivdo odpustiti.

Otroka ne smemo nikdar zasmovati, ne doma, še manj pa pred njegovimi vrstniki ali drugimi ljudmi. Posledice dolgotrajnega občutka krivde so plahost, neprizadevnost, samotarstvo, slab tek, bledica, nespečnost.

Nevarnost za otroka je pa lah-

ko tudi sicer topel, a od sveta in življenja odmaknjen dom, ki mu ustvarja povsem nepravilne predstave o življenju. Posledica tega je, da se že na pol odraslo dekle rajši igra s punčkami in skoraj odrasel fant rajši postavlja svinčene vojake, kakor da bi se zanimala za sebi primerna podjetja. V takem vzdušju se otroci ne bodo naučili prav reševati življenjska vprašanja.

In končno — sovraštvo v domu: prezir, surovost, tepež, psovanje, kletev in jok. Tako vzdušje tlači otrokovo duševnost. Ali je čudno, če postane otrok, ki je doraščal v takem vzdušju, odljuđen, maščevalen, napadalen in krut?

Iz popotne torbe

SLOVENEK — TUDI V TUJINI

Eden misli, da bo izdal slovensko stvar, če bo pokukal tudi preko plotu, oziroma če bo tam, kjer je, široko odprl oči.

Drugi misli, da bo rešil sebe, če zataji svojo kri, preteklost in skuša „delati samo za novo domovino in preko nove domovine za — ves svet!“

Motiš se. Samo če boš ustvaril nekaj vrednega kot Slovenec, boš ustvaril nekaj vrednega kot Evropejec, kot svetovljan...

Gradnik je zapel: „Svoj ogenj vžgi in vžgal ga boš tujini!“

Ni mislil samo na pesnike...

DRUGI KRAJI, DRUGE ŠEGE

Moj prijatelj je že od vsega početka bivanja v tujini izbral najkrajšo in najlepšo pot. Kadar česa ne razume — vpraša. Doslej je še vedno dobil lep in prijazen odgovor. In še dobro se je zdelo njegovim učiteljem, da so mu lahko priskočili na pomoč.

Ljudem, zlasti v velikih mestih, se res vedno silno mudi, kakor da ne bi imeli časa niti umreti. In vendar boš na lepo vprašanje od vsakogar dobil lep odgovor.

Če bi pa res kdaj koga srečal — „vse se dobi na tem božjem svetu!“ — ki bi se ti namesto odgovora zarežal v obraz, pusti

ši imajo svoje pomisleke. Dekle namreč nima nobene dote in tudi o gospodinjstvu noče nič slišati. Kakor hitro ima nekaj denarja, ga izda za garderobo. Sam imam nekaj prihrankov, s katerimi si bova lahko uredila stanovanje. Imam tudi lep poklic in dobro zaslužim. Kaj menite, ali se lahko poročiva, ali bova dobro vozila? Kaj naj storim?“

Ljubite dekle in radi bi se poročili. To zveni prav lepo in na prvi pogled izgleda tudi precej enostavneje, kot v resnici je. Zakon je življenjska skupnost, ki zahteva določene človeške in gospodarske pogoje z obeh strani. Seveda ne sme biti resnična ljubezen nikoli odvisna od materialnih dobrin. Vendar brez materialnih pogojev zakon ne more obstajati. Če ne bo Vaša dekle prinesla dote, še ni tako hudo. A s štedljivostjo in nekoliko gospodinske usposobljenosti naj bi prispevala k temelju vajinega skupnega doma. Da niso ravno vse zakonske žene tudi navdušene gospodinje, da pa so kljub temu lahko dobre zakonske žene, dokazujejo izkušnje. Vendar je jasno, da brez določenih odnosov do vsega, kar je v zvezi z domom in družino, le ne gre. Saj Vi bi gotovo radi tudi jedli in imeli prijeten dom, kajne? To pa brez sodelovanja žene ni mogoče. Kljub Vašim dobrim dohodkom utegne

biti gospodinjska pomočnica za Vas občutna finančna obremenitev. Odvisni boste torej od žene, če se bo znašla tudi v gospodinjsstvu. V odkritem razgovoru bi morali z njo o tem govoriti.

NE VEM, ALI ME IMA RAD

Gospodična A. Z. iz C. piše: „Svojega fanta poznam nekako četrto leta. Stara sem 19 let, on jih pa ima 30. Dasi sem po naravi zelo vesela, menim, da sem vendar čisto razumen človeški otrok, s katerim se da govoriti tudi o resnih zadevah. Zato si tudi zaradi precejšnje starostne razlike doslej nisem belila glave. Žal pa si še nisem mogla priti na jasno, kaj misli fant o meni. Trdi sicer, da me ima rad, a o ljubezni še ni bilo govora. Kadar sva skupaj, sem čisto mirna. Ko pa sem sama, mi prihajajo vsomogoči dvomi o njegovih čustvih. Saj nočem, da bi prišel kar takoj z ženitno ponudbo, vendar bi pa morala vedeti, ali pošteno misli. Moji starši ga poznajo, a jim je pretuj, da bi mogli soditi o njegovem značaju.“

Do jasnosti boste prišli šele sčasoma, ko boste svojega fanta spoznali v dobrih ali manj dobrih priložnostih. Da še ni spregovoril

ga! Nikar ne misli, da imamo take ljudi samo med nami...

Zaradi tega si nikar ne greni življenja, ki je — kljub vsemu — tako lepo!

Ko je bil moj belobradi znanec Abu Sabu še mlad — kar pri njegovih devetih križih pomeni, da je imel sedemdeset let — je bil nekoč povabljen v Londonu na večerjo k angleškimi častnikom. Vse je teklo kot po nitki, vinček je bil dober in že je donela tista „Pokaži mi pot domov...“

Poleg Abu Sabuja je sedel rdečelasi Irec Patrick, o katerem je šla govorica, da ga nese več v železcu kakor na hrbtu, in ki je bil tudi sicer precej slovensko pobarvan. Podzavestno je čutil, da ga veže z Abu Sabujem krvno sorodstvo (kri ni voda; tudi vino ni voda...), pa je belobrademu sosedu pridno natakalo.

Nenadoma pa je Abu Sabu začutil, da je mera polna, pa se je zibajočemu se Ircu zahvalil in po lepi slovenski navadi obrnil kozarec.

Malo je manjkalo, da ga ni Patrick z nožem pod rebra.

Izkazalo se je, da obrne na Irskem kozarec tisti, ki hoče točivca klicati „na korajžo“, na pretep, tako kakor so nekoč po naših krajih fantje za izzivanje zbijali krivce s klobuka...

Včasih se je ne samo iz vljudnosti, ampak tudi zaradi osebnosti varnosti treba nujno zanimati za lepe tuje narodne običaje...

Sprejmimo, upoštevajmo nove navade. Kadar so pametne ali pa kadar niso neumne. Nikar pa ne delajmo in še manj nikar ne mislimo, kakor drugi hočejo. Včasih je to sicer udobno, toda udobnost ni vedno v tem, da plavaš s tokom. Udobnost, ki lahko kdaj pozneje povzroči glavobol, ni prava udobnost...

BODIMO „ČUDAŠKI“, A NE PREVEČ!

Ne pretiravajmo! Ne bodimo opice! Nič ni bolj smešnega od tujca, ki hoče biti bolj domačin od najbolj pristnega domačina.

Bodimo tu pa tam „čudaški“! Vsaj sredi pametnih ljudi si to lahko privoščimo. Sploh, skušaj

pobegniti pred maso, ki ti vse odpusti, razen tega, da si drugačen od nje.

Množica je ženskega spola in ima predvsem vse slabe ženske lastnosti, dobrih ne. Masa je kakor ženska, ki bi rada spravila moža pod copato. Če ga res dobi, izgubi ves interes do njega in spet ni zadovoljna. V bistvu namreč rada gleda dedca navzgor...

To je mogoče malo drzna primera, pa vendar...

Spet pa: ne pretiravajmo v našem čudaštvu!

Če je navada, da se ljudje okrog tebe vsak dan brijejo, nikar ne bodi „neizprosen mož jeklen“ — obrij se tudi ti!

Če si preveč čudaški, boš veljal kvečjemu za slabo vzgojenega, vendar pa mogoče ne za škodljivega. Če postaneš suženj okolja, si nekoristen. Torej — po pameti!

Zdravo pamet, zdrav čut, pravo mero!

Moj znanec, Bog mi greh odpusti!, je že od mladih nog strasten ljubitelj kina. Toda sedaj že deset let ni prestopil praga kina.

Pred desetimi leti je nekoč hotel v kino, toda ko je kupoval vstopnico, so mu rekli, da mu je ne morejo prodati, ker je brez kravate, brez kravate pa da vstop v dvorano ni dovoljen.

Kravata? To je zanj nekako tako, kakor če bi mohamedancu omenil svinjino...

Začel se je pogajati, pa ni bilo uspeha. Občinski odlok številka ta in ta... — on je povedal — na srečo kar po naše — nekaj krepkih in se zaklel, da rajši nikdar več v življenju ne stopi v kino, kakor da bi si nadeval tisti „preklete bedasti komat“ okrog vratu.

In tako se je zgodilo. Minilo je deset let, medtem so šli preko platna poleg „Umberta D“ De Siccovi „Tatovi koles“, razni japonski filmi od „Rashomona“ pa do „Birmanske harfe“, Fellinijeva „Cesta“, Freysnay v „Odpadniku“, Olivier v „Hamletu“ in Rivas v „Hiroshima, mon amour“, pa cela serija Bergmanovih umetnin od „Ko se poslavlja dan“ preko „Sedmega pečata“ pa do „V zrcalu, nejasno“... — toda mojega znanca ni bilo zraven.

On je človek načel. Značaj! Da, da! Značaj! Takih je danes malo...

STRGANO PERILO PERIMO DOMA!

Neki drug moj prijatelj ima neke v Ameriki sestro. Pa jo je lani šel obiskat. In ko sta prvo jutro skupaj odhajala od doma, da gresta v mestno središče, mu je ona rekla:

„Ti, aktovko pa pusti rajši kar doma. Bodo mislili ljudje, da si Evropejec...“

Moja teta Angelica misli, da je sila gosposka in imenitna, če pred tujci slabo govori o Slovencih.

So ljudje, ki mislijo, da se umazano perilo očisti tako, da ga obešiš pred tuje ljudi. Pa se ne. Ne v resnici, ne v prenesenem pomenu.

Najbolj zanimivo pri vsem tem pa je, da se moja teta Angelica čudi, da je tudi domačini ne spoštujejo...

V Parizu imam prijatelja. Ta mi je pred kratkim pisal, da se skoraj vsako jutro ob isti uri sreča v podzemeljski železnici z nekim našim rojakom. Pa ta naš rojak govori tam vsako jutro s Herr Müllerjem po nemško, z Mr. Smithom po angleško, z mojim prijateljem (kadar ne more in ne more narediti tako, kakor da ga ni opazil) pa po francosko, „da ne vzbudiva pozornosti“.

Čudne vrste Slovenec je človek, ki ga je sram nositi s seboj slovensko revijo, v kateri so natisnjene abstraktne slike Rika Debenjaka. Ko pa zve, da je dobil ta slikar prvo nagrado v Benetkah, brž steče v eno tistih trgovin s cenanimi abstraktnimi smazki, s katerimi se zabava prodajavčeva hči, ker ponoči ne more spati, in jih hitro odnese domov. — Ko pridejo gostje, domačini, na čaj, razlaga vse navdušeno: „To je zadnja, najmodernejša umetnost.“ Pred kratkim sem dobil slike iz Evrope. Ah, Francozi so mojstri!“

Prav tako čudne vrste človek je ta, ki zaide v knjižnico univerze, na kateri poučuje tudi neki njegov rojak. Ko knjižničarka izve, da je tudi ta mož Slovenec,

ga povpraša, če se morda poznata s rojakom profesorjem. — Naj nikomur ne pove, pravi mož, ampak ta profesor je čisto navaden ignorant. Sploh nima nobenih šol!

Potem odide, se ustavi pred časopisno desko, kjer može, ki jim doma žene ne puste do besede, razpravljajo o astronautih, davkih in diktatorjih, in ponižno poslušata ter si celo zapiše nekaj vrstic, tako da jih bo pozneje doma lahko pobožno razmišljal...

O. Šest

Uganka

Pet slikarjev se zmeni za tekmovanje v slikanju in določi nagrade za prve tri. Nekega dne vseh pet naslika isti predmet. Potem se dobijo skupaj in oddajo vsak po en glas za prvega, drugega in tretjega zmagovavca. Nobeden ne da glasu sam zase in vsak od njih dobi po en glas za vsako od treh nagrad.

Andrej je dobil od Emila glas za prvo nagrado in od Ceneta za tretjo, medtem ko je Boris dobil od Andreja glas za tretjo nagrado. Najmlajši je dobil od Andreja glas za prvo nagrado in od Dušana za tretjo, medtem ko je najstarejši dobil od Dušana glas za drugo nagrado in od Emila za tretjo. Boris da svoj glas najstarejšemu za prvo nagrado.

Komu je dal Boris glas za tretjo nagrado?

(Rešitev v prihodnji številki)

REŠITEV UGANKE IZ PREJSNJE ŠTEVILKE: Sklepamo takole: Slaščičar je prodal v nedeljo za 300 — ponedeljek = 300 — 240 + torek = 60 + torek = 60 + 290 — sredo = 350 — sredo = 350 + 310 + četrtek = 40 + četrtek = 40 + 280 — petek = 320 — petek = 320 — 300 + sobota = 20 + sobota = 20 + 380 — nedelja = 400 — nedelja. Nedelja = 400 — nedelja. 2 nedelji = 400. Nedelja = 200. — Če je nedelja 200, je sobota 180, je petek 120 in je četrtek 160. Slaščičar je torej v četrtek prodal za 160 dinarjev slaščic.

o ljubezni, ima lahko dva razloga: tega, da si še sam ni na jasnem in kot značajan človek noče lahkomiiselno ukrepati, ali pa tega, da Vas ima sicer rad, a ve, da čustva ne zadoščajo za zakon. Vsekakor bo dobro, da počakate. Človek, ki misli resno, bo vašo zadržanost spoštoval, kajti v dokaz mu bo, da ne zapadate lahkomiiselno vsaki ponudbi. Morda bi lahko prišlo do neprisiljenega razgovora pri Vas doma. Vaša mati in seveda tudi Vaš oče si bosta lažje naredila sodbo o njem.

DROBNI NASVETI

Kocene zelja, cvetače, ohrovtla olupimo, očistimo olesenelih delov in pripravimo kot zelenjavno juho ali dobro omako. Dobrodošli so posebno pozimi.

Pražen riž lahko hranimo na hladnem do naslednjega dne. Damo ga lahko v zelenjavo ali mesno juho kot zakuho.

Kruh, ki nam je preostal, tanjško narežemo in posušimo na drobtine. Tudi s kruhovimi cmoki ali grmado bomo dobro postregli.

Najbolj je škodljiv postan in pogret krompir. Zato ga nikoli ne kuhajmo preveč. Če se nam je pa to le zgodilo, ga takoj pretlačimo in zamesimo v krompirjevo testo. Testo lahko počaka do večerje, ko ga spečemo v krompirjeve polpete ali pa skuhamo svaljke.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbu o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

družina

„Družina“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 par letna naročnina 12 Ndin. za inozemstvo

MLADI KRISTJANI V SLOVENIJI

V verskem življenju slovenskih študentov je bil letos dogodek desetletja. Od 16. do 19. julija se je v Nazarju v Savinjski dolini zbralo 27 študentov, zastopnikov raznih veroučnih skupin iz vse Slovenije (14 fantov in 13 deklet). Prišel je čas, da se v delo Cerkve med študenti vključijo študentje sami. Skupaj z devetimi duhovniki asistenti so skušali narediti osnutek dela med bodočimi vernimi izobraženci v Sloveniji.

Začeto delo bi radi nadaljevali in razvijali z vsemi vernimi kolegi in kolegicami vseh fakultet in visokih šol v Sloveniji. Gre namreč za skupine mladih kristjanov, ki bi želeli zaživeti polnokrvno pokoncilsko krščanstvo. Za to je nedvomno potrebno svetovnonazorno dozorevanje. To jim bodo omogočila verska predavanja (Ljubljana — cerkev Marijinega oznanjenja, Maribor — stolnica). Praktično izvajanje teh krščanskih načel in rešitev življenjskih problemov pa si bodo krojili sami. Za to se bodo trudile delovne skupine študentov ob sodelovanju duhovnikov asistentov.

Eno je torej potrebno: Naj vsi slovenski verniki omogočijo obisk teh verskih večerov vsakemu vernemu študentu. Gre za srce slovenske vernosti — za bodoče verne izobražence!

Družina, Ljubljana, 28. sept. 1969, str. 1.

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

CERKVE V JUGOSLAVIJI

Beograjsko partijsko glasilo „Borba“ je v treh zaporednih številkah posvetilo dolge članke vprašanju Cerkve v državi. Prva dva je naslovljeno z „Ekspanzijo“ in „Aktivnostjo Cerkve“ ter v prvem članku med drugim pravi:

„Ni dvoma, da se zadnje čase Cerkve trudi in ji

neredko tudi uspe, da moderno deluje. Vse verske skupnosti obnavljajo stara in zidajo nova svetišča, organizirajo kulturne, zabavne in rekreativne prireditve, dajejo pouk v verouku in drugih povsem znanstvenih disciplinah za mladino ter izdajajo več listov in moderno opremljenih publikacij. Zanimivo je zapisati, da so zadnja leta verske prireditve vedno bolj obiskane... Cerkve se zlasti bavi z nacionalnimi odnosi. Posamezni škofje katoliške Cerkve izkoriščajo razne prilike, da se predstavljajo kot politični predstavniki hrvatskega naroda, pri čemer jim posebej služijo verski listi, od katerih v istovetenu vere in naroda je najbolj trdovraten „Glas koncila“. Patriarh srbske pravoslavne Cerkve, za katero se smatra, da deluje na „tradicionalni ravni“, spet poskuša predstaviti to Cerkev kot edinega resničnega varuha srbskega naroda in njenih narodnih in zgodovinskih vrednot.“

V drugem članku „Borba“ razpravlja o „skrbni Cerkve za mlade duše“ in ugotavlja:

„Medtem ko število otrok in mladine, ki prihaja na veroučne ure, narašča, pa politične organizacije le počasi reagirajo na vse večjo aktivnost duhovščine v vzgoji in izobrazbi. Katoliška Cerkev v pridobivanju mladih duš dosega opazne rezultate... V Sloveniji vsak drugi otrok hodi k veroučnemu pouku, a v nekaterih krajih te republike od 90 do 100 odstotkov učencev obiskuje verouk.“

Načini delovanja katoliške Cerkve med otroki in mladino so zelo raznovrstni in tako rekoč neizčrpni. Poleg verskega pouka, ki je zelo učinkovito organiziran v prostorih s prijetnim okoljem in ki ga vršijo z izkoriščanjem modernih in privlačnih pomožnih sredstev, organizirajo za dijake in študente izlete in ekskurzije po državi in v inozemstvo, dajejo brezplačen pouk iz raznih predmetov, delijo štipendije itd. Razen tega kažejo mladini filme, kupujejo žoge za nogomet in druge športne igre, organizirajo krojne tečaje, učenje klavirja itd. Duhovniki pogosto obiskujejo vernike in se zanimajo za njihove otroke. Zveza mladine, Socialistična zveza in Zveza komunistov postajajo v nekaterih krajih inertne.

Sodelovanja z mladino si brez dvoma želi tudi srbska pravoslavna Cerkev, dasi je njen vpliv na mladino v primeru s katoliško Cerkvijo slabši. Tudi srbska pravoslavna Cerkev organizira brezplačne ure iz raznih predmetov za dijake. V zvezi s tem list „Pravoslavje“ piše: „To pionirsko delovanje se je začelo izvajati lansko šolsko leto 1967/1968 in je prineslo izredne rezultate.“

V tretjem članku pod naslovom „Procvit verskega tiska“ „Borba“ pravi:

„Listi in publikacije katoliške Cerkve so leta 1961 imeli 250.000 izvodov naklade, leta 1965 825.000, minulo leto 1968 pa so dosegli višino 11.000.000 izvodov... Od vseh listov katoliške Cerkve v državi je vsekakor najbolj znan in najvplivnejši „Glas koncila“, ki je začel izhajati leta 1962 in ki ga petnajstredno izdajajo v okoli 180.000 izvodih. „Mali glas koncila“ je mesečnik z okrog 40.000 izvodi. Ta dva lista urejujejo v Zagrebu, medtem ko v Beo-

gradu beogradska škofija tiska mesečnik 'Blagovest' z naklado 36.000 izvodov.

Centralni list srbske pravoslavne Cerkve, ki je začel izhajati leta 1966, je petnajstrednevnik 'Pravoslavje', ki ga tiskajo v Beogradu v okrog 25.000 izvodih. Pravoslavna Cerkev izdaja tudi 'Glasnik' v okrog 3000 izvodih, potem dvomesečno revijo 'Pravoslavni misijonar' v 50.000 izvodih. 'Cerkev-koledar' v okrog en milijon izvodov. Srbska pravoslavna Cerkev tiska v angleščini časopis 'Srbska pravoslavna Cerkev, njena preteklost in sedanost'. Ta publikacija bo kmalu začela izhajati tudi v srbohrvaščini v 2000 izvodih. Najnovejši časopis te Cerkve je 'Teološki pogledi', ki ga tiskajo v 2000 izvodih.

Tisk islamske verske skupnosti je z razliko od katoliškega in pravoslavnega centraliziran: v Sarajevu izdaja dvomesečni list 'Glasnik'. Svoj list 'Jevrejski pregled' (okrog 3500 izvodov) izdaja judovska verska skupnost, 'Adventistični glasnik' (8000 izvodov) pa izdaja Adventistična verska skupnost.

Vse te ugotovitve Borba zaključuje: „V prav zadnjem času pa katoliška Cerkev (in tudi pravoslavna) pogosto zahteva, da bi prav tako kakor druge družbene in politične organizacije in ustanove dobila na razpolago tudi ostala sredstva za informiranje: radio, televizijo in javne tribune.“

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 18. sept. 1969, str. 2.

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 25. SEPTEMBER 1969

Uredništvo: ul. J. J. Šturm 1, 1000 Ljubljana, Slovenija
Vredn. za pošiljatelje: 1000 SLO
Vredn. za naročnike: 1000 SLO
Vredn. za distributerje: 1000 SLO
Vredn. za reklamirajoče: 1000 SLO

TEŽKO PRIČAKOVANA ODLOČBA

Opisal bom primer za izdajo invalidske odločbe, katerega doživljam sam.

Intervju komisija I. stopnje pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje KRANJ je dala mnenje o moji invalidnosti že leta 1965, kar je potrdila tudi v moji zdravstveni knjižici. Odločbe pa takrat na žalost ni bilo nobene. Zgodilo se je samo to, da so invalidnost uradno znižali za 15 odst. od tiste, katero mi je določil specialist na nevrokirurgiji. To je s 65 na 50 odstotkov. Ker se s takimi nezakonitimi rešitvami nikoli nisem strinjal, sem letos marca naredil na isto komisijo vlogo za zakonito rešitev svoje invalidnosti, in to z odločbo.

Kmalu zatem sem dobil papirje za izpolnitev in za svojega področnega zdravnika, katerega sem šele tretjič dobil, da sem mu lahko povedal svoje težave in oddal papirje. Ta me je potem z napotnico poslal v Ljubljano k specialistu. Moram pa povedati tudi to, da nisem dobil hkrati potrdila za obračun prevoznih stroškov, kajti s takimi malenkostmi se na zdravstveni postaji v Gorenji vasi najbrž ne ukvarjajo ali pa uslužbenke ne vedo, kaj vse je treba predložiti. Žig na napotnici je bil tudi tako zapacan, da uslužbenka v Ljubljani ni vedela, katera zdravstvena ustanova me pošilja. Torej vse prevozne stroške sem plačeval sam.

Za datum in uro pregleda pri specialistu sem se zmenil po telefonu. Toda ko sem prišel na polikliniko, sem na vratih ordinacije prebral, da ta teden ne dela noben nevrokirurg. Tako sem kljub zmenku moral naslednji teden še enkrat na svoje stroške v Ljubljano. Potem ko sem dobil izvid, sem se spet napotil k svojemu področnemu zdravniku.

Prvič ga seveda nisem dobil, ker ga je zamenjaval oče, ki ni vedel nič o moji zadevi. Drugič me je odpravil, češ da nima časa za izdajo in sestavo izvida za komisijo. No, pravijo, da v tretje gre rado in tretjič sem le imel srečo, da so mi naredili to formalnost za komisijo.

Dne 30. maja je komisija zasedala na zdravstveni postaji v Gorenji vasi. Tu smo bili vsi povabljeni približno v eni uri potolaženi. Ni bilo namreč nobenega pregleda, kot je to pisalo na vabilu. Predsednik komisije mi je povedal samo tole: „Ugotovili smo, da je vaša invalidnost od leta 1965 nespremenjena. Dobili boste odločbo, mi pa vam bomo preskrbeli primerno službo.“ Nato sta se referentka in zapisničarica skoraj glasno zasmejala, jaz sem se pa z občutkom, da je bilo nekaj smešnega na meni, vrnil domov in pričakoval odločbo. Približno mesec kasneje sem dobil vabilo za ponoven komisijski pregled v Kranju zaradi dodatnega mnenja.

Ta ponovni pregled smatram samo kot tolažbo in ogled članov komisije. Ta ogled se je vršil torej 27. 6. Tu se mi je spet predstavil predsednik komisije in mi povedal, da imam 1. avgusta možnost zaposlitve. Vse ostalo bom pa izvedel v odločbi in v obvestilu, ki ga bom v kratkem prejel (moram reči, da obvestila do danes še nisem prejel).

Ker ni bilo ne odločbe ne obvestila, sem nedavno šel v Kranj k referentu za zaposlovanje invalidov. Ta mi je povedal, da je nastop za tisto primerno zaposlitev možen 15. avgusta in da bom odločbo dobil po 26. juliju. Ponudeno zaposlitev sem zaradi oddaljenosti 50 km in pa ker je vse skupaj prepozno, odklonil, saj bi polovico plače in prostega časa zapravil na avtobusu. Referentu sem se tudi zahvalil za tako primerno rešitev in pomoč, ki je zelo primerna za dejansko 65, uradno pa 50-odstotnega invalida. To navajam zaradi tega, ker je ta komisija leta 1965 mojo invalidnost znižala za 15 odst. od tiste, kot jo je ocenil specialist na ljubljanski polikliniki. Torej še ena lepa socialna usluga!

Povem vam, da me zares zanima, če bo tista težko pričakovana odločba izdana že letos. In da sem v skrb, če se potem ne bodo zavlekle kakšno leto še kakšne možne pritožbe, spremembe in dopolnitve ter dodatna mnenja.

Ubogi invalidi in upokojenci, če imajo vsi toliko poti in tako dolgo čakajo na odločbo.

In za tolažbo: da bi bil krajši rok za čakanje, imam žigosan datum pregleda v zdravstveni izkaznici za mesec naprej. Na zadnjem pregledu (ogledu članov komisije) 27. 6., to je v petek popoldne, žigosano pa imam 27. 7., to je nedelja!

LUDVIK PONDELEK, Gorenja vas 28

Delo, 25. sept. 1969, str. 2.

Vprašanja v naslovu ne zastavljam niti zafrkljivo niti demagoško, želim le pojasniti (če se takšna in podobna vprašanja sploh še sme zastavljati?). V Zerdinovem članku „Odložite slušalko, centrala se davi“, objavljenem v zadnji številki TT, namreč beremo, da je zvezni inšpektor za telekomunikacije ing. Raka Beraha izdal odločbo, s katero prepoveduje v Sloveniji nadaljnje telefonske priključke za zasebnike. Vzrok: preobremenjenost tranzitnih central v Zagrebu in Beogradu. Izgledi: vsaj do leta 1971 nikakršnih. Nekaj dni predtem pa je direktor združenega PTT podjetja za Slovenijo dejal, da čaka v Sloveniji 12.000 prosilcev za nove telefonske priključke in da je poskrbljeno, da bomo še letos dobili 7000 do 10.000 novih naročnikov.

Marsikaj smo se že navadili razumeti, tudi to, da se človek zaplanira, da izbruhnejo objektivne težave, ko jih je najmanj treba, in še kaj. (Tudi to bi še razumeli, da je republiški inšpektor za telekomunikacije izvedel za odločbo svojega zveznega kolega šele iz beograjskih časnikov.) Preprosta pamet pa se zavozla ob pojasnilu inšpektorja Beraha, da velja prepoved samo za zasebne telefonske priključke, medtem ko za gospodarske organizacije ne.

Če sta tranzitni centrali v Zagrebu in Beogradu preobremenjeni, tako nam modruje zdrava pamet, potem prav gotovo nista preobremenjeni zato, ker bi se slovenski zasebniki v dopoldanskih urah preveč pogovarjali z naročniki v drugih republikah ali ali inozemstvu. Vsak otrok namreč ve, da takšne pogovore opravljajo v delovnem času gospodarske organizacije. Potemtakem so gospodarske organizacije in ustanove tisti, ki obremenjujejo že preveč obremenjeni tranzitni centrali. Če se v Sloveniji Jože pogovarja z Janezom, ni zato tranzitna centrala v Beogradu nič bolj in nič manj obremenjena. Kakšen pomen ima potem odločba zveznega inšpektorja, da omeji število zasebnih telefonskih naročnikov na Slovenskem?

Ne bom razpravljajl o kompetencah zveznih inšpektorjev niti o tehničnih problemih telefonske službe niti o nujnih ukrepih in ne o naših željah. Rad bi le vedel, kdo vse lahko že ima dandanes občane za bedake? Ali pa smo nemara resnično že v tolikšni meri postali skupnost Butalcev, da nas niti utemeljitve, ki ničesar ne utemeljujejo, in ukrepi, ki ničesar in rešujejo, ne smejo več vznemiriti?

MILAN MAVER

Delo, 27. sept. 1969, str. 2.

IZOBRAZBA SLOVENCEV

Statistični podatki govore, da smo Slovenci po odstotku izobraženih z visoko in višjo izobrazbo krepko pod splošnim jugoslovanskim povprečjem. Slovenci smo celo po številu izobraženih s srednjo izobrazbo pod jugoslovanskim povprečjem. Tudi po številu študentov smo za dobršno polovico pod jugoslovanskim povprečjem.

Delo, Ljubljana, 31. maja 1969, str. 14.

VETRINJ V NEVARNOSTI?

Ko je pred dvema letoma podjetnik Reichmann prišel v konkurz, je morala zapreti tudi tekstilna tovarna v Vetrinju in od tega časa naprej je grad, kjer je bila spravljen ta tovarna, stal deloma prazen. Dolgo časa se ugrabili, kaj naj bi počeli s poslopjem. Upniki pa so postali nestrpni, ker so končno le hoteli dobiti del tistega denarja nazaj, ki so ga zgubili pri Reichmannovem konkurzu. Pred meseci so navsezadnje sklenili, da se grad razpiše za licitacijo. Med resnimi interesi, ki so se hoteli udeležiti dražbe, je bila tudi Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Komaj je dospela ta vest v Vetrinj, se je začela mrzlična dejavnost občinskega sveta. Ko se je namreč začela zanimati slovenska institucija, je občinske očete šele začela skrbeti usoda njihovega gradu.

Iniciativo je prevzel odbornik Čemernjak. Dosegel je izredno sejo občinskega odbora ter živo orisal „grozečo“ nevarnost. Vse možnosti naj bi se prerešale, da bi vendar dežela in občina mogli kupiti vetrinjski grad.

Župan Hahn je bil mnenja, da mora občina ohraniti grad kot kulturno dragotino. „Če umre grad, umre kulturna dediščina Vetrinja,“ je izjavil dobesedno.

Podžupan Leutschacher vidi nevarnost v tem, da bi Slovenci, podobno kot so to storili z vojvodskim prestolom, grad Vetrinj „prefunkcionirali“ v slovensko kulturno središče.

Čeprav v detaljih med raznimi strankami ni bilo popolnega soglasja, je občinski svet končno sklenil, da se v celoti zgledi pri predsedniku deželnega sodišča ter ga prosi za odložitev dražbe. Odborniki so nato obiskali še direktorja Bank für Kärnten in tudi njega prosili za odložitev termina.

Prižadevanja vetrinjskega občinskega sveta niso bila zastoj. Sodišče je ugodilo prošnji in preložilo dražbo na 29. oktober.

Edino, kar hočejo občinski odborniki doseči je to, da grad ne bi prišel v slovenske roke.

Kaj sploh pomeni „ohranitev“ vetrinjskega gradu? Kaj mislijo da bi se zgodilo z njim, če bi ga kupila Družba sv. Mohorja? Če so občinski očeti mnenja, da bi tako lastništvo ne bilo dosti dostojno za njihov grad, kako so potem dolga leta trpeli, da je služil Reichmannu kot tovarna? Od kdaj odgovarja ropotanje strojev namenu „kulturnih dragotin“, verski ali podobni nameni pa tako „dragotino“ motijo?

Kar lepo osmešil se je tisti podžupan, ki je opozoril na nevarnost, da bi vetrinjski grad postal slovensko kulturno središče kakor baje vojvodski prestol na Gosposvetskem polju. Slovenska zgodovina je rodila dovolj kulturnih spomenikov, tako da nam ni treba anektirati tujih kulturnih dobrin. Gotovo je bila gonilna sila za to že tolikokrat štra-

od domat

BLED — Na Bledu so sredi sezone odprli nov hotel „Golf“, ki je eden največjih hotelov v Sloveniji. Stoji na vzpetini nad jezerom, od koder je lep razgled na Bled in okolico. V hotelu je 300 ležišč v 130 sobah in 20 stanovanjih. Sedežev je 750, 4 dvorane, notranji in zunanji bazen, okrog hotela je urejen prostoren park in parkirni prostor. Hotel je stal 33,7 milijonov dinarjev.

CELJE — Konec septembra in v začetku oktobra so v Celju priredili drugi sejem obrti. Na sejem so se dobro pripravili in je bil večji ter pestrejši, pa tudi boljše organiziran kot prvi. Treba pa je pomniti, da je ureditev sejma na športnem prostoru še vedno le improvizacija.

DRAVOGRAD — Delavni cestnega podjetja iz Maribora so prevlekli z asfaltom že izrabljeno asfaltirano cesto med Dravogradom in Ravnami.

GORNJA RADGONA — 12. oktobra so slovesno izročili prometu novi most čez Muro, ki veže slovensko in avstrijsko Radgono. Na obeh straneh mostu so zgradili tudi obmejne prehode, ki bodo kos modernemu turizmu.

KOBARID — Izročili so svojemu namenu krajevno cesto, ki pelje od Vrtnega do Krna, enega najvišjih naselij v tolimski občini. Dolga je približno 4 km in predstavlja za vaščane Krna veliko pridobitev, saj je bilo doslej praktično nemogoče z vozilom do naselja.

KRANJ — Na izrednem občnem zboru Slavističnega društva Slovenije, ki se je vršil v Kranju, so delegati sprejeli posebno resolucijo, v kateri se zavzemajo za opustitev dvojezičnih šol v Prekmurju. Namesto njih naj ustanove ločeno slovenske in madžarske šole. Dosedanje izkuš-

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava, posvečena Simonu Jenku. Ob stoletnici pesnikove smrti jo je pripravila kranjska knjižnica v sodelovanju s Slovansko knjižnico v Ljubljani in Prešernovim spominskim muzejem. Iz pesnikovega dela so med drugim razstavljene številne natisnjene pesmi v slovenščini in prevodih. Prikazane so tudi dosedanje upodobitve Simona Jenkaka. Izmed teh so nekatere javnosti še povsem neznane.

LENDAVA — Gradbeno podjetje Gradbenik je uredilo betonarno v bližini železniške postaje. Ureditev betonarne je velika pridobitev za podjetje, saj bo s tem storilnost dela in hitrost betoniranja dosti večja.

LJUBLJANA — Visokošolce, ki prebivajo v študentskih domovih, je za začetek šolskega leta presenetil razumljiv, a za študente neprijeten sklep, da so od 1. oktobra cene v domovih zvišane. Doslej so plačevali za oskrbo po 190 dinarjev mesečno. Po novem morajo odšteti 250 dinarjev. Prihodnjo jesen se bodo cene spet dvignile. Da bi bili pokriti vsi

stroški, bi moral vsak študent plačati po 405 dinarjev. Kosilo bo v menzi namesto po 2,40 po 3 dinarje, večerja pa namesto po 1,75 po 2 dinarja.

LJUBLJANA — Slovenski železarji z Jesenic, Raven in Štor so se s splošnim glasovanjem odločili za združitev slovenskih železarn. Vse tri železarne zaposlujejo 11.783 delovnih moči. Za združitev je glasovalo 78,9 odstotka. Jeseniška železarna ima 6082, ravenska 3454, štorska pa 2247 zaposlenih. Slovenska kovinska predelovalna industrija pa zaposluje približno 36.000 delavcev.

LJUBLJANA — Na Žalah so pokopali znano gledališko igravko Marijo Nablocko. Igravka je bila doma v Astrahanu ob Kaspijskem jezeru. Ruska revolucija jo je zanesla v Slovenijo. Ta ji je postala druga domovina. V ljubljanski Drami je delovala od leta 1922 pa do leta 1956, ko je šla v pokoj. Ljubljancani so cenili njeno umetnost in so jo v velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

LJUBLJANA — Na seji sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti so razpravljali tudi o predlogu finančnega načrta sklada za leto 1970. Predlog predvideva, da bodo leta 1970 namenili za kulturno dejavnost 25.882.000 dinarjev, kar je za 7.881.919 več, kot so jih namenili leta 1969.

LJUBLJANA — Vsako leto se vrši v Trentu mednarodni filmski festival o planinah, raziskavah in ekspedicijah. Na letošnjem 18. festivalu je bil nagrajen kot najboljši televizijski film slovenski film „Človek ptica“, ki prikazuje letošnje smuške polete v Planici.

LJUBLJANA — Na osnovi dolgoročne proizvodne kooperacije z družbo Corn Product so se v ljubljanski tovarni Kolinska odločili za proizvodnjo juh Knorr in dogradili obrat, v katerem bo začetna letna proizvodnja 1500 do 2000 ton koncentriranih juh.

LJUBLJANA — V Ljubljani so odprli prenovljene oziroma na novo zgrajene prostore hotela Turist. Z investicijo, ki je znašala 16 milijonov dinarjev, je hotel pridobil 122 novih sob in 290 sedežev v lokalih. Vsega skupaj bo imel hotel 262 postelj v 210 sobah. Imel bo tudi 3 sobe za konference in snack bar. Gostje imajo v hiši na razpolago teleprinter, pisalne stroje, pa tudi steno-grafko ter tipkarico. Hotel je namenjen predvsem gostom, ki pridejo po poslovnih opravkih.

LJUBLJANA — V začetku oktobra je prišel predsednik italijanske republike na tridnevni obisk v Slovenijo. V Ljubljani so mu pripravili lep sprejem. Nato se je odpeljal s spremstvom na Bled; tam je potem bival za časa svojega obiska. Predsednik je med drugim obiskal Bohinj, tovarno „Iskra“ v Kranju, Inštitut „Jožef Štefan“ in magistrat v Ljubljani. Zadnji dan je bil na Brdu in nato na Brniku, od koder se je s posebnim letalom odpeljal nazaj v Rim.

LJUBLJANA — Na seji odborov prosvetno kulturnega zbora so ugotovili, da je treba splošno razširjeno mnenje, da so v Jugoslaviji najbolj izobraženi Slovenci, popraviti. To je veljalo za prva leta po vojni. Druge republike si bolj prizadevajo, da bi odpravile zaostalost, ki so jo prinesle iz prejšnjih časov. Primerjava z drugimi republikami je za Slovenijo tem bolj neugodna, za čim višjo stopnjo izobrazbe gre.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču so odprli šestnajsto razstavo „Sodobne elektronike“. Pri razstavi je sodelovalo 257 razstavljavcev iz 18 držav. Tovrstna ljubljanska razstava se je prebela v ospredje takšnih prireditev na svetu. Obenem je bila ta razstava stota specializirana prireditev v Ljubljani.

LJUBLJANA — V zadnjem obdobju je doživelo stanovanjsko varčevanje v Sloveniji pomembne uspehe. Število varčevavcev, ki hranijo denar za stanovanja,

se že bliža številki 20.000. Samo Ljubljanska kreditna banka in hranilnica, ki je na tem področju zabeležila najpomembnejše rezultate, ima več varčevavcev kot vse ostale jugoslovanske banke in hranilnice.

LJUTOMER — Konfekcijsko podjetje „Indupol“, ki zaposluje 180 ljudi, ima že eno leto prisilno upravo. Kljub temu pa je podjetje še vedno v nezavidljivem položaju, kajti skupnost Indupola je še vedno pred nepremostljivimi kadrovskimi težavami.

LJUTOMER — Poslovno združenje Styria v Mariboru se pripravlja na obrambo pred točo, ki jo bodo prihodnje leto organizirali na Štajerskem in v Pomurju.

LJUTOMER — Petdeset rudarjev presiškega rudnika, ki so ga zaradi nerentabilnosti zaprli, bodo zaposlili v ljutomerskem podjetju Imgrad. Rudnik so sanirali s pomočjo republiškega rezervnega sklada, ki je prispeval štiri milijone dinarjev. Ta denar bodo uporabili tudi za ureditev novih zmogljivosti v Imgradu, kjer bodo odprli delovna mesta za bivše rudarje.

MARIBOR — Mariborski občinski svet je sklenil, da bo predlagal občinski skupščini, naj bi spremenila sklep o plačevanju odvoza smeti podjetju „Snaga“. Po novem naj bi plačevali stanovanjci po kvadratnem metru stanovanjske površine. To pomeni, da se bo sedanja cena za odvoz smeti zvišala za 40 do 50 odstotkov.

Nova cerkev v Kuzmi v Prekmurju

Selca nad Škofjo Loko

MARIBOR — Na mariborskem sejmišču so pripravili tradicionalno zabavno prireditev „Vesela jesen 69“. Na letošnji prireditvi so uredili potrošnjiški sejem, na katerem so sodelovala trgovska podjetja, obrtniki in drugi. Uredili so tudi pivnico v dvorani B, ki jo sedaj preurejajo v športno dvorano. Ob Dravi so postavili zabavišče. Organizirali so tudi modno revijo in pokušanje vin.

MARIBOR — Oktobra so v Mariboru slovesno obhajali petdesetletnico Slovenskega narodnega gledališča. Priredili so posebno razstavo, ki je pokazala delovanje gledališča v petdesetih letih, odkrili doprsna kipa igravcev Pavla Rasbergerja in Jožeta Mlakarja in pripravili Bravničarjevo kantato „Hlapec Jernej in njegova pravica“.

MARIBOR — Občinska komisija za varnost prometa v Mariboru je letos prvošolčkom razdelila okrog 3000 rumenih rutic. Z njimi naj bi voznike opozorili na večjo previdnost in obzirnost do najmlajših. Blago in izdelavo rutic je brezplačno poskrbelo mariborska tekstilna tovarna.

MARIBOR — Na Pohorju se je vršilo petdnevno mednarodno posvetovanje o mehanizaciji pri izkoriščanju gozdov. Sodelovalo je 17 strokovnjakov iz evropskih držav. Ogledali so si več gozdnih obratov v raznih krajih Slovenije in obratov za proizvodnjo gozdarske mehanizacije.

MARIBOR — Na zagrebškem velesejmu je Marles zbudil veliko zanimanje za svoj novi tip stanovanjske montažne hiše. To je

tip S 410, ki obsega nekaj več kot 125 kvadratnih metrov stanovanjske površine. Strokovnjaki pri Marlesu so doslej pripravili že 9 tipov montažnih stanovanjskih hiš, od najmanjših do večjih, poleg več tipov vikendskih hiš in gostinskih ter drugih zgradb.

MURSKA SOBOTA — V 17 krajih soboške občine obstajajo otroški vrtci. Letos so nove vrtce odprli v Murski Soboti, Petrovcih, Gančanih in Ferdici. Vendar pa število otrok v vrtcih pada. Letos so namreč občutno zvišali prispevek staršev za varstvo otrok v vrtcih. Drug vzrok je pa nezaupanje staršev, ker vrtce vodijo dostikrat neusposobljene moči. Pa morda se tudi boje, da ne bi malčkov pokvarili z vzgojo, ki je nasprotna vzgoji v domači hiši. Le v Murski Soboti, kjer delujeta dva vrtca z 19 oddelki, se je število malčkov dvignilo.

MURSKA SOBOTA — V ZR Nemčiji in Avstriji se je v prvih šestih mesecih letos zaposlilo 2809 delavcev iz soboške občine. Poleg ljudi, ki doma niso našli primerne zaposlitve, iščejo delo v tujini tudi kvalificirani delavci. Ker lahko to negativno vpliva na domačo proizvodnjo, soboški zavod za zaposlovanje njihovim prošnjam večkrat ne ugodí.

MURSKA SOBOTA — Mlinsko podjetje v Murski Soboti je pustilo na cedilu domače ponudnike žitaric in kupilo surovine v Vojvodini. Domači kmetje upravičeno negodujejo, saj v Soboti urejujejo silose in je tukaj tudi materialna baza tega podjetja. Mlinsko podjetje pa se je rajši odločilo za nakup žitaric v Vojvodini, čeprav znaša razlika v ceni samo 5 par pri kilogramu.

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu so postavili razstavo knjižnih del pesnika Antona Medveda ob 100-letnici njegovega rojstva. Novomeška razstava je ena redkih spominskih prireditev v počastitev pesnika, ki je večji del življenja prebil na Dolenjskem. Obsega knjižne izdaje pesmi in

dram, prve objave pesmi v raznih publikacijah, dramska dela in Medvedovo uredniško delo.

PETIŠOVCI — Začeli so rekonstruirati cesto Lendava—Petišovci. Asfaltirana cesta bo povezovala Lendavo s termalnim kopališčem.

PIRAN — Splošna plovba je dobila novo ladjo, ki nosi ime „Litija“. Ladja je bila izdelana v Spaniji, je dolga 48 metrov in ima motor z 9600 konjskimi močmi ter zmore hitrost 19 vozlov na uro. Ladja, ki je namenjena tovrstnemu prometu, je veljala 4 milijone in 600.000 ameriških dolarjev.

PODVELKA — Tovarna lepenke v tem kraju je v hudih težavah. V polletnem delovanju je imela pol milijona dinarjev izgube. Krivdo za izgubo valé predvsem na gozdna podjetja, ki niso dobavila 2000 kubikov lesa in, kar so ga dobavile, je slabše kakovosti. Komisija je predlagala znižanje osebnih dohodkov delavcem, da bodo na ta način sanirali podjetje. Plače so s tem padle od 500 do 600 dinarjev na 350 do 400 dinarjev. S takim zaslužkom pa ni mogoče živeti. Vrh vsega pa leži Podvelka sredi gozdov in zato delavci res ne morejo razumeti, zakaj je do težav prišlo.

PROSENJAKOVCI — Pred dnevi je stekla voda po novem vaškem vodovodu, ki so ga speljali v 17 gospodinjstev in združni dom. Za novi vodovod so krajevna skupnost in vaščani zbrali 50 tisočakov. Škoda, da v zbiralni akciji niso sodelovali vsi vaščani, ker bi to še pocenilo graditev.

PTUJ — Tri tedne so Ptujčani in okoličani proslavljali 1900-letnico obstoja tega starodavnega mesta ob Dravi. Več kot dve leti so se skrbno pripravljali na ta jubilej. Ptuj se je kljub častitljivi starosti v teh dneh dokaj pomladil in se okrasil s poznojesenskim cvetjem. Za jubilej so pripravili osrednjo proslavo pod naslovom „Od Petovie do Ptuja“.

ki se je končala z ognjemetom na Ptujskem gradu. Na stadionu „Drava“ so priredili kmetijsko razstavo, združeno z vinsko trgatvijo in poskušanjem vina. Za zaključek so pa 12. oktobra ptujski gledališčniki v domačem narrečju zaigrali veseloigro „Zadrega nad zadrego“.

PTUJ — Zgodovinsko društvo Ptuj in Zgodovinsko društvo za Slovenijo sta priredili ob tisočdevetstoletnici mesta zborovanje slovenski zgodovinarjev v tem mestu, ki je trajalo dva dni. Predavanja so bila posvečena mestu in njegovi okolici. Simpozij so zaključili z izletom na Ptujsko goro.

RADENCI — V Radencih se prebivavci zelo zanimajo za graditev novih hiš. V novem naselju Šratovici je predvidenih za stanovanjske hiše blizu 50 gradbenih parcel. Spomladi bodo začeli graditi tudi vrstne hišice. Zanje bo na voljo več kot 100 parcel.

SLOVENJ GRADEC — Velik požar je uničil del obrata gumirane žime v tovarni usnja v Slovenj Gradcu. Požar je povzročil zelo veliko škodo na izdelkih in strojih, povzročil je pa tudi zastoj proizvodnje. Požar je verjetno nastal zaradi segretja krogličnih ležajev, zaradi česar se je umetno tkivo, iz katerega žimo proizvajajo, vnelo.

SLOVENJ GRADEC — Na tukajšnjem zavodu za zaposlovanje je prijavljenih nad 300 občanov, ki so brez zaposlitve. Število nezaposlenih je verjetno še večje, ker se precej delavcev ni prijavilo na zavodu.

SLOVENSKE KONJICE — Novosadska „Agroindustrija“ bo zgradila s pomočjo češkoslovaškega „Potravinoprojekta“ prvo jugoslovansko tovarno umetnih črev za domačo in tujo mesno industrijo. Graditi jo bodo začeli marca, obratovati pa bo začela leta 1972.

ŠKOFJA LOKA — 28. sept. so na Gosteah odkrili spominsko ploščo pesniku, pisatelju in drama-

tiku Cvetku Golarju. Pobudo za ploščo je dalo Slavistično društvo v Kranju. Na plošči je zapisano: „V tej hiši se je 4. maja 1879 rodil Cvetko Golar, slovenski književnik. Ob 90-letnici rojstva — Skupščina občine Škofja Loka“. Ob tej priložnosti je bila v čitalnici v Škofji Loki prirejena razstava del Cvetka Golarja. Na razstavi je bil tudi stari Romualdov zapis pasijonske procesije iz kapucinskega samostana v Škofji Loki.

TRBOVLJE — Nova termoelektrarna „Trbovlje II“, ki je začela obratovati septembra lani in bi morala dati 637 milijonov kilovatov na leto, je proizvedla le 297 milijonov kilovatov. Več kot polovico obratovalnega časa namreč zaradi okvar ni delovala. Dobavitelj glavne opreme za elektrarno je bilo poljsko podjetje CEKOP Warszawa.

UNEC — Za petintridesetletnico smrti so na hiši na Uncu, kjer je umrl general in pesnik Rudolf Maister, odkrili spominsko ploščo. Pokojni general Maister je ob razpadu Avstro-Ogrske rešil Maribor in njegovo okolico za Slovenijo.

VELENJE — Dela pri graditvi novega daljnovoda, ki poteka od Podloga v Savinjski dolini mimo Velenja in Kotelj do Holmca na Koroškem, so končana. Daljnovod je namenjen za izmenjavo električne energije med Avstrijo, Italijo in Slovenijo. Daljnovod je dolg 47 km ter ima 124 jeklenih predalčnih stebrov. Žice iz aluminij-jekla je izdelalo podjetje Impol iz Slovenske Bistrice. Celotna graditev je veljala 14 milijonov dinarjev.

VERŽEJ — V Veržeju kjer imajo gojenci vzgajališča pouk v starem salezijanskem samostanu, zunanja mladina pa v eni izmed najstarejših šol v Pomurju, so slovesno odprli novo šolsko poslopje. Potlej bo imela domska in zunanja mladina pouk pod skupno streho, kar bo nedvomno ugodno vplivalo na vzgojna prizadevanja vzgajališča.

VIPAVA — Proslavili so 75-letnico delovanja kmetijske zadruge. To je edina zadružna kmetijska organizacija na Slovenskem, ki je delovala 75 let brez prekinitve. Ob tem dogodku so pripravili razstavo grozdja in vina ter govedorejsko razstavo.

VIPAVA — Tu so odprli novo šolsko poslopje. Šolo so poimenovali po Dragu Bajcu, novinarju in književniku, ki je bil prva žrtev fašizma na Primorskem. Šola bo imela odličen delež za izboljšanje pouka na Zgornjem Vipavskem. Dosedaj je bil pouk v vipavski osnovni šoli v več zgradbah, ki ne ustrezajo, saj ima stara osnovna šola že 107 let. Vipavsko osnovno šolo obiskuje sedaj okoli 550 učencev. Skupaj s podružničnimi šolami, ki težijo k Vipavi, pa jih je okoli 800. Nova šola ima skupaj 7 učilnic, 4 kabinete ter druge pomožne prostore.

VIŽMARJE — Tu so obhajali stoletnico Vižmarskega tabora. Vižmarski tabor je bil sedmi po vrsti na slovenskih tleh, a po svojem pomenu med prvimi. Na njem so postavili pet zahtev: zedinjeno Slovenijo, uvedbo slovensčine v šole in urade, slovensko univerzo, ustanovitev kmečkih in obrtniški družb ter deželne zavarovalnice zoper požar. Takratnega tabora se je udeležilo 30.000 ljudi, približno toliko tudi sedaj.

ŽIROVNICA — Tu so odprli nov odsek gorenjske ceste in tako odpravili najožje grlo na njej. Novi del ceste je dolg 1,7 km. Čez Završnico, kjer je stara, ozka vijugasta cesta, vklesana v skalo, so zgradili 140 m dolg most, manjšega pa še čez bližnji potok.

Bukovica v župniji Selca

Ljudje pod bičem

Upravitelj Viktor Žalar, učiteljica Silva Miklavc in njen zaročenec Blaž Bregar se skupaj z ostalimi ljudmi v Sloveniji vsak na svoj način prebijajo skozi zadnjo vojno.

Medtem ko se Blaž in Silva vedno bolj zaradi Blaževega sebičnega značaja drug drugemu odtujujeta, sta si pa Viktor in Silva vedno bliže.

Silva je šla prosit italijanskega častnika, da bi Italijani izpustili Blaža iz gonarskega taborišča. Pri tem je častnik Silvo opil, potem pa posilil. Rodila je hčerko, ki je pa že po nekaj mesecih umrla.

Blaž se je poročil z drugo.

Vojne je konec. Viktor in Silva se spet znajdeti na isti šoli v Podbrezju, kamor sta sama zaprosila.

„Kam jih boš nesel?“ je vprašala.

„V kabinet,“ je rekel.

Previdno jih je spustil na veliko pisalno mizo.

„Lahko jih takoj zloživa v omaro, če hočeš,“ je rekla. Barva se ji je že vrnila v obraz.

„Dovolj imava časa, posedi za hip!“

Prijel jo je za roke in jo posadil v naslonjač.

Tako strašno se je bala njegovih prstov, ki so spet dišali po zemlji. Celo popoldne je brodil z njimi po vrtu, in kadarkoli je pogledala skozi okno in videla njegov sklonjeni hrbet, se ji je zdelo, da raste naravnost iz tal, izmed ribezlja in velikih georgin, ki so zdivjale visoko kakor sončnice. In vendar je hrepenela poriniti svoj obraz med te prste in ga tiščati vanj in hlipniti mednje, kar bi morala že prvi dan: da je imela otroka, da je mati in da se ji to pozna na telesu in na duši. Žalostna zgodba iz žalostnega časa, ko njega ni bilo. Ljudje pod bičem so različno padali. Nekateri iz strahu, nekateri po izdaji, nekateri v zmedenosti, ker so

bil brez opore. Končno bi moral doumeti, da je človek vendar človek, ne samo sodnik za druge.

„Nekaj je s teboj drugače, Silva. Že včeraj sem ti hotel povedati, da se bojim, da sem morda preveč vsiljiv. Zavoljo kosila sem pri Pavlinu uredil.“

Nasmehnil se je.

„Še vedno sem navajen starega Pavlina — hotel sem reči v gostinskem kolektivu. S kuho si imela preveč posla, vem. To bi lahko sprevidel takoj od začetka.“

„Tega ti ni bilo treba napraviti,“ je rekla.

„Nekoč bi moral. O počitnicah boš verjetno odhajala v Ljubljano in bolje je, da sem stalen gost kakor samo letoviščar.“

„Mislim, da v Ljubljano ne bom veliko zahajala,“ je rekla. „Zame se je mnogo spremenilo.“

„Tudi ti, kakor sem rekel.“

Zdaj se je po sili nasmehnila.

Nažgal si je cigareto in skozi modrikasti dim dejal:

„Jutri bi šel rad skozi Črepinjek do Dupelj in čez Bistrico nazaj. Nočem biti vsiljiv, toda vesel bom, če sprejmeš moje povabilo. Čudovita nedelja bo. Zgodnja jesen je vedno lepa.“

Hotela je reči, da povabila ne sprejme, ker se ga boji, toda srce je jecnilo svoje potrdilo, preden je odprla usta.

„Odšla bi takoj, ko bi se jaz vrnil od kosila pri Pavlinu, če ti je prav.“

„Seveda mi je prav,“ je rekla tiho. Morala je vstati, pričela se je bati sama sebe. Pospremil jo je samo do vrha stopnic in bila je vesela, da ni šel z njo prav dol.

Kosilo si je v nedeljo pripravila tako zgodaj, da je bila že vsa pripravljena, ko ga je videla prihajati od Pavlina. Dolgo je oklevala, kaj bi oblekla, nazadnje jo je premagal spomin. Vzela je sivi kostim, ki ga je imela, ko je šla z njim prvič po tej poti. Hotela je podoživeti vse, kar je nekoč bilo, in s čudno gladnostjo je skušala obnoviti celó vse besede, ki sta jih tedaj govorila.

Moj Bog, kako bom nekoč živela brez njega! jo je obšlo, ko ga je gledala iti po cesti. Kako bom živela!

Stopila je na hodnik, ko ga je slišala vstopiti v šolo. Napravila se je zanj, skušala mu je biti všeč, čeprav se je sama sebi zdela smešna, ko je urejala lase, kakor jih je imela nekoč.

Vrtil je suknjič v roki, ko je šel po prvih stopnicah in ni je takoj opazil. Zdaj je hotela biti samo dekle, stvarca, ki jo nekdo poželi.

„Jaz sem pripravljena, Viktor.“

Tako nenadoma in nepričakovano je zazvenel njen glas, da se je ustrašil in ostal kakor pribit. Zasmejala se je.

Njegove velike, začudene oči so strmele proti njej. Prvič se ji je zazdelo, da jo je pogledal, kakor so jo včasih pogledali moški na plesu.

„Kaj je vendar?“ je rekla smeje.

Žalar se ni smejal. Počasi je začel iti navzgor. „Bogme, Silva, danes si prvič, kakor si bila nekoč. To si ti, v tem sivem kostimu si bila takrat in lase si imela kakor zdaj. Tákšno sem te imel v spominu skozi vsa leta.“

„To se ti zdi, Viktor,“ je rekla. „Greva zdaj?“ „Jaz takrat nisem imel kravate,“ je rekel. V istem hipu jo je potegnil izza ovratnika in jo stlačil v suknjič. Tako naglo, da se ni niti zavedela, jo je že držal v rokah in jo zanesel do izhoda. Ko jo je postavil na tla, je čutila, da se ji je z ustnicami dotaknil las.

„Strašno dobre volje si,“ je rekla. „Srečati starega prijatelja takega, kakor da se je od zadnjega svidenja ustavil čas — kaj je vendar lepšega?“ je vzkliknil.

„Saj so spremembe tudi na znotraj, ki se ne vidijo,“ je rekla naglo. „Premalo me še poznaš.“

„Imel bom še priliko,“ je rekel smeje. „Greva čez polje, zdaj cvete ajda in krasno diši to cvetje, ko ga obirajo čebele.“

„Da, pojdiva čez polje!“ je rekla. „Želim biti daleč od ljudi.“

V resnici se jima je razprl čudovit pogled, kakor brž sta prišla za nekdanji Pavlinov sadovnjak, zdaj last nekakšne družbe, ki se je šele narejala. Dolgi beli pasovi so se križali in šumenje čebel je napolnjevalo zrak z vonjem po strdi.

„Take lepote ne vidiš zlepa,“ je rekel blaženo. „Ali čutiš to strastno rast, to hitečo gladnost drobne rdečkaste bilja, ki ve, da ima na razpolago le še malo časa? Kakor da čuti, da gre jesensko sonce s svojo zadnjo silo proti počitku. Vedno sem občudoval ajdo, kako naglo pride do cveta. Zdi se mi, da naravno grabežljivo pije sonce, ker ve, da ga nima veliko na razpolago. Le to se mi je vedno upiralo — po tako krasnem cvetju temno, skoraj črno robato zrno.“

Poslušala ga je in srce ji je strašno razbijalo.

„Tudi človek vedno najbolj grabi po življenju takrat, ko ve, da ga nima več veliko pred seboj,“ je rekla krhko.

Čudno jo je pogledal, in ko se je skušala nasmejniti, je naglo dodala:

„In po lepem cvetju obovetov in upov življenje marsikdaj rodi trd in teman plod.“

Prijel jo je za roko in se zasmejal.

„Taki stvarci, kakor si ti danes, ne pristaja temno govorjenje. Hodiva raje!“

Ni mu izvlekla roke in niti je ni izpustil. Tako sta hodila vse do steze onstran brvi, ki je bila ozka, da nista mogla več hoditi vstric.

„Tam, kjer sva nekoč počivala, bova počivala tudi danes,“ je klepetil, ko se je pred njim poganjala navzgor. Ni ga poslušala, slišala je samo razbijanje svojega srca in čutila čudno omotico. Kaj bi naredil, če bi mu rekla zdaj, ne da bi se obrnila, da je Marija njen otrok? Da ga je imela s colonnellom Bissantijem, ker se je bala, da bo Blaž v taborišču umrl, če ne bi šla prosit zanj. Šla je, pila iz strahu, da ne bi odrekel, tudi zanj je prosila — niti nislila ni, da bi se ji to moglo zgoditi.

Ali bi ji odpustil ali bi opravičil ta padec? Ali bi ga morda samo njej, ker je pač ... ker je ...

Spodrsnilo ji je, in ko se je skušala ujeti za vejo mlade bukve, je trdo sedla v visoko, ostro travo.

Takoj je bil pri njej. „Si se udarila?“

„Ne,“ je rekla, „toda pot se mi zdi bolj strma kakor nekoč.“

„Saj sva že skoraj na vrhu,“ je rekel. „Zdaj pojdem jaz naprej in ti se boš držala moje roke.“

Čeprav je bilo bukovje košato, vendar ni moglo zakriti, da je jesen že dihnila vanj. Precej listja je že porjavelo in tla so bila gosto nastlana z njim.

„Tu je še vse, kakor je bilo,“ je rekel tiho. „Zemlja se nič ne spreminja. Posediva!“

Videla je val listja, kjer je sedel nekoč. Spustila se je vanj in se naslonila nazaj. Žalar ji je dal za zglavje svoj suknjič.

„In ti?“

„Spet bom poslušal muziko murnov,“ je rekel. Od spodaj je prihajalo šumenje Bistrice.

„V tem hipu si ne morem misliti, da je bila vojna, da so se ljudje ubijali, da so jih streljali in sežigali. Samo poslušaj to mirno, enakomerno in vdano sopenje zemlje, ki nosi čas v svojih nedrih.“

„Sedi!“ je šepnila.

Želela je, da bi legel poleg nje, da bi z njim vred gledala v zeleni strop bukovja, skozi katerega so bleščali modri otočki neba.

Toda sedel je na štor ob strani in si našgal cigareto.

„Veš, kaj mi že nekaj dni hodi na misel? Jerovšek. Rad bi ga videl. Neko nedeljo bi se lahko peljala k njemu. Tisto, kar ti je pisal o nekem dekletu, se mi zdi pomembno. Prepričan sem, da se bo oženil.“

„Tudi jaz tako mislim,“ je rekla. „Vedno je bil tako plašen in resnico je povedal po dolgem ovinku. Jaz sem mu mnogo dolžna. Bil je edini, ki je prihajal k meni, ki je odšel Blaž. Tedaj sem težko živila — zelo težko.“

„Verjamem,“ je rekel. „Čuj, Silva, ali je Blaž še dolgo prihajal k tebi, ko se je vrnil iz Gonarsa? Razumi me prav — ali sem bil vzrok, da sta se razšla, tudi jaz? Nekoč mi je namreč v taborišču očital, da mi pomeniš več, kakor bi mi smela. Ko sem ga prijemal, naj te ne sili k Bissantiju, mi je zameril. Ko je prišla še tista izdaja, za katero sem želel, da bi je ti nikoli ne izvedela, se je med nama ohladilo. Prosjačiti za življenje pri tujcu in prosjačiti na tak način — tega nisem prenesel.“

Cigareta mu je lepela na ustnici, in ker ga je dim bodel v oči, je držal glavo nekam postrani.

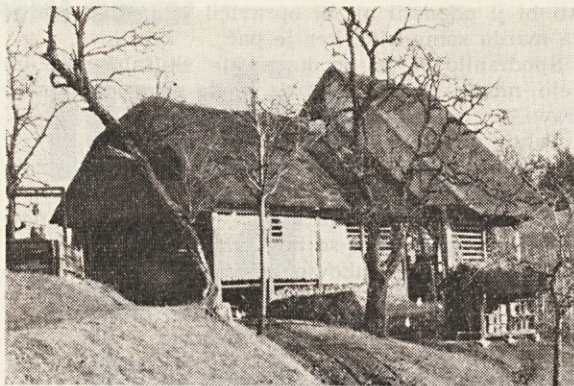
„Ti si šla k Bissantiju, kajne? Tako hitro je dobil rešitev.“

„Šla sem,“ je dihnila.

Kakor da se je čisto spremenil. Sklonil se je in gledal v listje.

„Tega ne bi smela napraviti,“ je rekel trdo.

„Ne bi smela napraviti?“ je vzkliknila trmasto. „In če bi Blaž v Gonarsu res umrl?“

Hlev in kozolec — nepogrešljivi del slovenskega sveta

„Mnogo jih je umrlo,“ je rekel. „Ni mogel vsak do Bissantija. To bi Blaž moral vedeti.“

„Saj mi je pisal, da mu je težko,“ je izdabila. Čutila je, da ji rdečica naravnost žari z obraza in z vratu. Toda Viktor je še vedno gledal v tla. Pred njenimi očmi se je dvignil iz dosega njenih rok in na mah je začutila, da je že spet nad ljudmi in njihovi slabostmi, že spet za žico s svojim mirnim in globokim sovraštvom.

„Bilo je podlo, kar je storil,“ je rekel hladno.

„Vem,“ je rekla krhko in vendar s čudno zagrizenostjo. „Toda, Viktor, moraš razumeti, da je bil Blaž vedno tako zelo samo človek. Ti gledaš drugače. Ti si res človek samo v odnosu do zemlje, prav kakor Usodovec, ki ni mogel preko Rozine smrti in Maryne nezvestobe. Tako strašno dolgo je potreboval, da je prišel do človeka v sebi. Prej mu je življenje moralo vse opliniti, pustiti ga je moralo samega s raztrgano dušo, Mary se je morala ponižati — in šele tedaj je sredi zimske samote zmogel potrkat na njena vrata.“

Saj ni hotela vsega tega reči, toda v tem hipu ji je bil tako daleč, da je zmogla.

„Saj morda imaš prav,“ je rekel tiho. „Mnogo časa potrebujem, da bom vse razumel. Zemlja pa mi je bila vedno blizu in nikoli se ni spreminjala. Ko sem se vrnil, je bila ista kot takrat, ko sem odšel.“

Cigareta mu je ugasnila. Vzel jo je z ustnice, prelomil in vrغل končeka od sebe.

„Človek je tako krhek, Viktor. Vsak se boji umreti,“ je rekla tiho.

„Mislim, da se nekateri manj kakor nekateri,“ je rekel naglo. „Pomisli na otroka, ki ga imaš na sliki. Kaj je on vedel o smrti? Zaspal je. Nekateri tam so vedeli, in vendar so umrli mirno. Bilo jim je žal, da niso dočakali, na kar so upali. Zjutraj so ležali mrzli na pogradih. Odnegli so jih in zažgali. Se ti ne zdi ponižanje, prositi te, ki so pustili žive in močne ljudi umirati, za usmiljenje? Prosjačiti pri ljudeh, ki so ustrelili Razborška?“

Vsa se je pogreznila v listje, da bi zakrila trepetanje.

„Kaj potem misliš o Marijini materi? Tudi ta je

šla prosit za nekoga. Upala je, da bo storila nekaj velikega. Bala se je, tresla od strahu, oficir jo je opil, zlomil njeno voljo in imela je z njim otroka — Marijo. Nikoli se ni poročila z njim, ki ga je rešila — ni hotela odpraviti plodu, kakor je rešeni zahteval — mučila se je z otrokom in vestjo in nazadnje je umrl otrok in ona. Mar nazadnje tudi v tej revni ni bilo nekaj velikega?“

Vzel je tanko bukovo vejico in jo počasi lomil.

„Osebnost nekaj velikega, mislim,“ je lomil iz sebe.

„Vsaka žrtev je nekaj velikega, toda v tej je velika tragika, če jo gledaš z očmi vseh tistih, ki so trpeli in umirali. Izgorela je brez pomena za skupnost. Bilo je neko osebno junaštvo, ki pa je vendar madež. Kakor Stržinar. Še vedno bi ga objel, ko bi ga srečal, in vendar je kriv.“

„Potem ni v tebi odpuščanja ne za enega ne za drugega,“ je šepnila.

„Saj jima ga ni treba v tem smislu,“ je rekel topo. „Ravnala sta po osebnem prepričanju. Samo časa je treba. Čas gradi vedno nova pota in v pozabljenju, ki ga prinaša, je vedno novo upanje.“

„To bodo dolga leta,“ je izdabila.

„Mislim, Silva. Dolga leta.“

Nenadoma sta oba utihnili. Cvrčanje murnov se je zlivalo s travnikov na vrhu — vesela, razigrana muzika drobnih črnih teles, ki so pred luknjicami v travi uživali toplo sonce.

Žalar je dvignil glavo in se nasmehnil.

„Tako poje zemlja,“ je rekel. „V tem hipu niti ne mislim, da se bo čez nekaj mesecev sneg zaprašil prek tistih visečih travnikov in zaprl majhne vhode tem črnim pevcem.“

Vstal je s štora in pripognjen na eno koleno se je sklonil proti njej:

„Ali ne bi spet hodila? Zgoraj je veliko več sonca kakor tukaj.“

„Kakor hočeš,“ je rekla.

Stegnil je roko proti njej.

„Saj lahko sama vstanem,“ je rekla tiho. In ko je spet stopala pred njim, mu je, tik preden sta stopila iz gozda, s posili smehom dejala:

„Radovedna sem, Viktor, kakšen bi bil ti, če bi skušal kdaj biti samo človek.“

Slišala je za seboj njegov zveneči smeh.

„Bolj človek in manj sodnik, kajne? To si mislila.“

„Da,“ je rekla kratko.

„Tudi to bo prinesel čas. Morda v njem niti še vsega nisem videl. Toda v tem soncu o temni strani življenja ne bova več govorila.“

Zadihana je koračila vtrčic njega in bilo ji je prav.

Velikih sprememb v Sloveniji tudi Viktor ne more tajiti, a prepričan je, da se bo red povrnil.

V Silvinem stanovanju vidi prvič Marijino sliko. Silva predstavi Marijo za otroka, ki ga je ona dobro poznala. Pove zgodbo Marijine matere, a tako, da se ne izda, da je to ona. Viktor prizna veliko materino žrtev, a vseeno mater obsodi, ker se je spozabila s tujcem.

Silva čuti, da je njena ljubezen do Viktorja iz dneva v dan močnejša in da ne more voditi do združitve, dokler je Viktor njen sodnik, čeprav sam ne ve, koga je obsodil, ko je obsodil Marijino mater. Govori z župnikom, ki je uganil njeno skrivnost. On potrdi njen sklep, da bi namreč zaprosila za premestitev. Silva napiše prošnjo.

OB KONCU maja so mlademu Ožbovcu zarubili vola, ker mu je potekel rok za odplačilo davka. Vsa vas je vedela, da bi Ožbovec nemara dobil posojilo, če bi bil v zadrugi, toda bil je poznan kot njen nasprotnik od prvega dne. Celó prošnjo za podaljšanje roka so mu odbili. Žalar je pritiskal na rajonskem odboru, govoril o Ožbovčevi zadrugi na združniškem mitingu, toda vse njegovo pehanje je bilo zaman. Ožbovcu so vola zarubili in odpeljali.

Prvič je Žalar začutil, da kot posameznik ničesar ne pomeni. Na združniškem mitingu si je upal v obrambo Ožbovca odpreti usta samo Polajnarjev. Vsi drugi so molčali in buljili v mizo. Vedel je, da čutijo z Ožbovcem — bili so kmetje, ki so bili privezani na zemljo in živino. Toda ob njihovem molku je tudi vedel, da se bojé. Bili so kakor masa ljudi za žično ograjo, ki je nabita z električnim tokom. Tudi tam se ni nihče upiral. Čakali so, gledali, kako jim meso zgineva s kosti, in z otopelo voljo čakali na konec. Bili so redki, ki so upali včasih izreči svojo misel in še tista jim je vedno prišla čez ustnice v norem obupu. Vedno je bila zadnja.

Vedel je, da mora k Ožbovcu in mu vsaj nekaj reči v tolažbo. Vedno sta si bila prijatelja, tudi še potem, ko se je Ožbovec za trdno odločil, da ne gre v zadrugo. Ko je koračil ob Pavlinovi glogovi seči, ga je znova in znova burila misel na Polajnarja, ki ni hotel znova prevzeti tajništva. Ožbovčeva zadeva bi se nemara pametno uredila. Tako pa je Gradišar že v začetku vse podrl, ko je rekel:

„Ožbovec se je sam izobčil iz nove skupnosti. Imel je isto priložnost kakor mi in jo še vedno ima. Toda njemu ni za skupnost, hoče biti sam in gospodariti po svoje. Še vedno misli, da gre po starem. Toda čas, ko je župnik na vasi dajal takt, je umrl.“

V teh Gradišarjevih besedah je bila grožnja in kmetje so jo čutili. Ožbovec je ravno izpregal konja, ko je Žalar prišel na dvorišče. Začudeno ga je pogledal, na svoj način s prstom dregnil v potlačeni klobuk, da mu je zlezal na teme in Žalar je vedel, da je to običajni Ožbovčev pozdrav.

„Si ravno prišel z njive?“ reče Žalar.

„Uganili ste,“ pravi Ožbovec. „Če verjamete ali ne, pozna se mi, da sem brez vola. Konj je res konj, toda vol mi je mnogo zalegel.“

„Bilo je umazano, kar so napravili,“ pravi Žalar in pri tem se mu zdi, da se je umazal tudi sam. „Malo sem računal, da me bodo pri zadrugi poslušali, toda Polajnarjev je takrat prehitro izpregel. Z Gradišarjem pa ni moč govoriti.“

„Polajnarjev mi je povedal, da sta se pognala za-

me,“ reče Ožbovec. „Dobro mi je delo. Skušajo me pač užugati, saj vem.“

Tedaj je stopila na prag Ožbovka. Nosečnost se ji je že močno poznala in bilo ji je nerodno.

„Dober dan, gospod učitelj.“

„In prav v tem času so mi to napravili!“ slovne Ožbovec. „Strašno jo je zadelo.“

„Stopite v hišo na kozarček tropinovca, gospod učitelj,“ pravi v zadrugi Ožbovka.

„Le stopite!“ reče Ožbovec. „Tako pridem za vami, le konja spustim v hlev.“

Ko je Žalar sedel z njima za mizo, se mu je zdelo, da ju je na neki način izdal. Vrtil je kozarček pred seboj in iskal za besedami.

„Napaka je v tem, da v zadrugo na glavna mesta nismo znali postaviti mož, ki bi si upali odpreti usta tudi takrat, kadar je kaj narobe. Stvar ni napačna, Ožbovec, verjemi; toda ljudje so se spremenili. Kar ne gre mi v glavo.“

„Od pametnih nihče kaj večjega ni hotel vzeti, gospod Žalar,“ se zasmeje Ožbovec. „Kmet je še vedno toliko pameten, da ve, da tisti, ki višje stoji, prvi dobi po glavi, kadar je kaj narobe. V zadrugo nihče prav ne veruje — vse je od danes do jutri.“

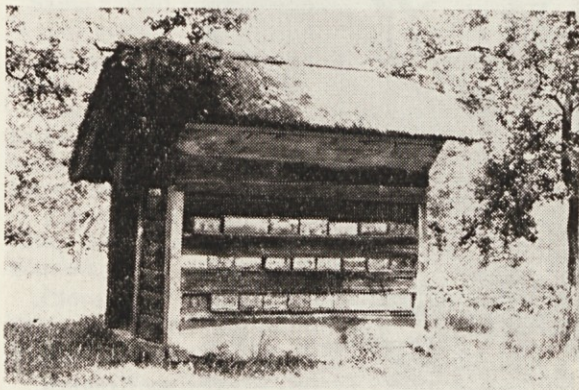
„Takšna, kakor je zdaj, morda res,“ pravi Žalar. Toda če bi vsi trezni kmetje šli vanjo in odrinili Gradišarja in podobne, bi bila lahko prava kmečka sila.“

„Kaj je mogel napraviti Polajnar, ko je bil tajnik? Nič!“

„Ko ni imel opore v drugih!“

„Saj bi bila po mojem tudi zaman! Za zadrugo stoji nova gospoda. Kaj ima pri zadrugi govoriti komandant milice? In vendar govori. Ne naravnost, ker ni kmet, zato pa ima zdaj Gradišarja. In če bi ne bilo Gradišarja, bi imel za usta koga drugega. Kar je najbolj narobe, je to, da težu glasu odločajo zdaj leta, ki si jih prebil v partizanih. Nihče ne vpraša po zmožnostih. Ko bi zemlja mogla govoriti, bi jih polovico pognala z mest, kamor so sedli. Vi ste nas naučili, gospod Žalar — boljšega učitelja nismo mogli dobiti, toda to, kar nam zdaj prodajajo, je pognalo naše mlade v Tržič in v Kranj.“

Čebelnjak — tovarna medu

Raje gredo v fabriko kakor na zadržno tlako. Ravno prejšnji teden sem govoril z Mačkovim. Osem ur v fabriki, posebna doklada za udarniško delo in nobenih drugih sitnosti. Kmet pa ni več ne kmet ne delavec. Če pa hočeš ostati kakor jaz, te zvijejo z davki, ne dobiš gnojila in vohljači so ti za petami vsak trenutek. Posebni predpisi za prodajo jajc, posebni predpisi za krompir — sami prekleti predpisi, ki ti žro denar in živce. Vse, kar vidim, je to, da hočejo svobodnega kmeta ubiti.“

„Ne govori vendar tako!“ je rekla žena. „Treba je pač potrpeti.“

„Potrpeti...?“ se je prisiljeno zasmeljal. „Hlapca ne moreva najeti, ker nimava denarja, ti zdaj vsega ne smeš, četudi bi rada. Pred vrati bo kmalu košnja, takoj za njo žetev, zadrugarji pa naju ograjajo, kakor le morejo.“

Zalar je gledal v pegasti Ožbovkin obraz.

„Morda včasih misliš, Ožbovec, da pri zadrugi samo kimam. Verjemi, da bi rad ujel hip, ko bi mogel zadevo postaviti na trdne noge. Nočem odnehati, dokler je še kaj upanja. Če ga ne bo več, tedaj se bom umaknil. Zavoljo košnje in žetve pa ne bodi v skrbeh! Prišel bom pomagat vsak dan, imel bom časa na pretek in delal bom udarniško — to se pravi brez plače. Tako je zdaj moderno. Žene zdaj ne smeš gnati. Kdaj bosta kupila?“

„V avgustu enkrat,“ pravi Ožbovec in gleda v zardeli ženin obraz.

Nato Zalar vstane in se poslovi in Ožbovec gre z njim čez dvorišče do kolovoza.

„Tisto, kar sem ti rekel zavoljo pomaganja, drži. Ne najemaj po nepotrebnem!“

Ožbovec ne ve nič reči in Zalar ga udari po rami.

„Drži se! Rad imam trmaste ljudi.“

Ožbovec stoji, ko je Zalar že vstric Strithove hiše.

Za Zalarja je bila rubežen pri Ožbovcu prvo globoko razočaranje nad zadrugo, ki mu je bilo na-

ravnost mučno. Ožbovec je bil dober, vesten kmet in ne postajač kakor Gradišar. Čeprav je vedel, da mu zadruga naravnost ni mogla pomagati, ker ni bil njen član, je vendar čutil, da bi posojilo Ožbovca zlahka spravilo iz zadrege. Vse drobne napake, ki jih je bil doslej zapazil v zadrugi, je zavračal na neokretnost kmečkih ljudi. Nekoč je bil pač župnik tisti, ki je urejal bolj zamotane stvari in njegov glas pri hranilnici je bil dovolj močan, da je vsak skrben kmet lahko dobil posojilo, če ga je potreboval. Zdaj so kmetje vsa vprašanja urejali sami, toda nekje v ozadju je bil še nekdo, ki je držal vse niti. Ožbovčeva misel, da ga ograjajo, je bila na neki način utemeljena. Predpisi so postali prava tenka vrv za vse tiste, ki niso hoteli v zadrugo: predpisi za odsečno lesa v lastnem gozdu, predpisi za prodajo jajc in krompirja, posebni predpisi za prijavo živine, posebna dovoljenja za zakol prašičev. Komendant milice je kakor kragulj skrbno pazil, da svobodni kmetje niso prestopali nobenega predpisa. Ko je pozimi Obram naskrivaj zaklal prašiča, so mu že drugi dan zaplenili vse meso in še v Kranj je moral, da je plačal kazen.

Potr se je Zalar vrnil v šolo in odšel naravnost v kabinet. Na steni ga je pozdravil načrt sušilnice, in ko je sedel za nerodno, staro pisalno mizo, ga je malodušje povsem preplavilo. Tudi dotacija za dograditev sušilnice je nekje obtičala, odkar Polajnarjev ni več tajnik. Gradišar govori samo o tem, da denarna pomoč odhaja v vasi, ki so bile med okupacijo porušene. Podbrezje niso mnogo trpele.

Kako smešno človek včasih nenadoma obnemore, sredi zaleta, sredi čudovitih sanj! Vržejo ga iz gostilne kakor Martina Kačurja.

Vstal je, s čudno ihto zgrabil za načrt na steni, ga zvil in vrgel v kot na kup časopisov. Ko je spet sedel, je s topim pogledom polzel po predmetih, ki so hranili preteklost: Marijina slika, vihar, naslonjač, ki ga je Silva po njegovi vrnitvi preoblekla. Vse je stalo na svojem mestu, kakor da je vrašeno v prostor. Ničesar iz preteklosti ni mogoče premakniti. Ko bi imel še progasto obleko, ki jo je nosil v taborišče, bi še to obesil na zid, da bi bila vsa preteklost med štirimi stenami.

Od sedanjosti je samo kup časopisov na tleh. Veliki in mastni naslovi govore o novem človeku, ki se je prebil na sonce. Učeni, toda neznani ljudje pišejo o sanaciji gospodarstva, o traktorskih postajah, o politični zgrajenosti na vasi, o reševanju skupnih problemov na mitingih, ki so postali dejansko samo gobeždanje naročenih govornikov iz Ljubljane. Cele strani še vedno govoré o razpravah, o podlem delu vojnih zločincev, ki so pobegnili v tujino, o zaplembah premoženja vojnih dobičkarjev, o razlastitvi veleposestev in o novi agrarni reformi, ki se bliža dokončni obliki.

In to večno vabljenje na odkritje spomenikov! V vsaki vasi je že spomenik, plačujejo jih ljudje, ki nimajo niti dovolj, da bi odplačali davke.

Čas vendar dobiva nov obraz, čeprav skuša v njem še vedno odkrivati stare poteze vaške skupnosti. V nečem se je torej vendarle motil — ničesar od

Samorastnik
na Krvavcu

starega ne bo ostalo. Ljudi stiskajo v kalupe, v nove kalupe, ki so vsi enaki. V njih lomijo upornost, celo stare tradicije, in iz kalupov prihajajo uniformirani ljudje, vsi enaki, topi, brez iskre upora, brez resnične lastne volje. To strašno kimanje na vseh sestankih, to kričanje parol, „prostovoljno“ udarniško delo s škripajočimi zobmi!

Kaj more napraviti? Igrati upornika kakor nekoč in se v tem bližati nečemu, kar je sumljivo podobno temu, kar trdi župnik in kar so trdili nekoč beli? Mar ne gre že Silva predaleč? To njeno vražje vračanje v preteklost in iskanje krivde v njej! Vsi smo nečesa krivi. Krivda vendar ni bila v borbi za svobodo, iskati jo je treba v nezmožnosti ljudi. V tem ima Ožbovec prav — leta pri partizanih odločajo za boljša in višja mesta. Nenadoma so se pokazali ljudje, ki ničesar ne vedo in vendar hočejo vse znati. Nihče se jim ne upa upreti, trkajo se na zasluge, ki jih človek niti preveriti ne more, če so sploh resnične.

Naslonil se je nazaj in gledal v strop. Ali se je življenje zveržilo zavoljo tega, ker ga je oblikovalo preveč ljudi, vsak po svoje? Razboršek, Stržinar, Skalič, Bogataj, Bregar, župnik in toliki drugi...

Vsak je bodočnosti dajal svoj obraz in zdaj je brezobličn, mrk in uradniški.

Ko bi Marija še živela!

Morda je v tem vsa njegova tragika. Vedno želi nekaj, kar je izgubljeno.

Sklonil se je naprej in s prstom brisal prah z Marijine slike.

Rešitev prošnje je prišla na Viktorja kot na upravitelja šole. Čisto ga je vrglo s tira: Silva je prestavljena v Dobrepolje, v dolino, znano v revoluciji kot belo. Viktor ne more izvleči iz nje vzroka prošnje, izvleče pa iz nje to, da ga ima rada. Ob slovesu je edino njegovo upanje, da se bo nekoč vrnila.

V nedeljo zvečer sta šla skupaj k župniku, da se je poslovila od njega. Čutila je, da se je starec naravnost mučil, da je bil razigrane volje. Šele, ko ju je pospremil do Kočarja in ji segel v roko, se mu je glas malce tresel.

„Ko bo Žalarju dolgčas, bova poiskala figure, ne bojte se, gospodična!“

„In ko bo dolgčas meni, gospod župnik?“

„Ko bo dolgčas tolikšen, da ga ne bo več moč prenašali, boste prišli v Podbrezje.“

V ponedeljek je še pred deseto prišel tovorni avtomobil. Delavce za nakladanje je preskrbel rajonski odbor. Ko sta Žalar in Silva pospravila malenkosti in pregledala vse prostore, sta odšla na vrt. Obupna muka slovesa jima je zadrževala grla.

„Ko se boš uredila, mi takoj piši,“ je rekel. „Že v zimskih počitnicah bi te rad obiskal.“

„Kmalu bom pisala,“ je rekla. „In ne pusti župnika čisto samega, Viktor!“

S Korenskega
sedla

„Obiskoval ga bom, ne boj se! Saj mi samo on še ostane.“

„In kadar boš pisal, ne pozabi mi sporočiti, kako je z Ožbovčevo punčko!“ je rekla.

„Ne bom,“ je rekel.

„In želim ti, da bi še pred zimo dokončali sušilnico.“

„Kakor hočejo,“ je rekel. „Meni je zdaj že vseeno. Pričel bom brskati po preteklosti, ki je nisem več videl s svojimi očmi.“

„Zakaj?“

„Morda bom za vselej pozabil biti sodnik,“ se je nasmešnil.

„Enkrat boš še moral biti,“ je rekla.

Prijel jo je za roko in potegnil k sebi. Eden izmed delavcev je izpred šole zavpil, da je naloženo.

Izmuznila se mu je in pričela teči. Šofer je odprl vrata. Stojč na stopnici je iztegnila roko Viktorju, ki je pritekel za njo. Ne ene same besede ni več spravila prek ustnic.

„Srečno, Silva!“ je krhnil.

Samo z očmi ga je še vpijala vase. Polajnarjev, ki je tudi pomagal nakladati, je zaprl vrata.

„Hitro poženite, prosim vas!“ je rekla solzna šoferju.

S čudnim tresenjem se je avto pognal z belega peska, zavoljo ostrega ovinka za hip z blatnikom podrgnil Pavlinovo golo seč, za trenutek obstal ob glavni cesti, nato je motor pričel peti višje in višje — Črnetova hiša, miličarska postaja, klanček, gasilski dom, Dobravčeva hiša in ovinek v dolgem klancem, ki je odrezal pogled nazaj.

„Človeku je tako lažje, ko ne vidi več nazaj, kajne tovarišica?“ je rekel šofer.

„Da!“ je rekla.

(Nadaljevanje na 33. strani)

ci Slovenci Slovenci Slovenci Sl
 ovenci Slovenci Slovenci Sloven
 ci Slovenci Slovenci Slovenci Slo
 venci Slovenci Slovenci Slovenci
 Slovenci Slovenci Slovenci Slove
 ni Slovenci Slovenci Slovenci Sl
 ovenci Slovenci Slovenci Sloven
 ci Slovenci Slovenci Slovenci Slo
 venci Slovenci Slovenci Slovenci

Avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V Linzu in okolici je čez 60 slovenskih otrok, ki so v začetku septembra morali spet v šolo. Vmes je nekaj takih, ki so s šolo šele začeli. Vsem bodi že zdaj povedano, da naj se le pridno učijo in da jih bo decembra obiskal sv. Miklavž. Prihod sv. Miklavža je predvsem otroški praznik. Ni pa s tem rečeno, da odrasli ne smejo priti. Vsaj tako se zdi, da si mnogi mislijo, ker jih ne lani ne predlanskem na Miklavževem večeru ni bilo. Tudi odrasli so vsi lepo povabljeni.

V farni cerkvi v Traunu sta se 20. septembra poročila gdč. Angela Planjšek, doma v Hajdini pri Ptuj, in g. Jože Rožnaj, rojen v Avstriji; njegovi starši so prišli ob koncu vojne iz Djakovega. Številni sorodniki iz obeh družin so se udeležili svatovanja, na katerem ni manjkalo muzike in domačih „viž“. Mladima zakoncema želimo božji blagoslov in mnogo otrok.

HÖRSCHING — Prvi iz naše skupnosti so že odšli domov. Vsi smo zaposleni pri podjetju STU-AG, ki popravlja in asfaltira ceste po Gornjem Avstrijskem. Precej smo jih že popravili in na novo asfaltirali. Obenem si pa mislimo, kako bi bili doma potrebni za takšno delo, saj cela vrsta cest čaka na nov in dober asfalt. Ko bo pritisnil mraz, bomo tudi mi, kakor lastovke, odšli proti jugu, kjer nas čakajo naše družine.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Več mesecev je bila dvorana, v kateri se zbiramo

pred mašo in po maši, zasedena. Sestre so popravljale svoja stanovanja in so morale spremeniti dvorano v začasno spalnico. Sedaj je spet prosta in se bomo lahko spet tam shajali.

Novembra bomo imeli po sv. maši martinovanje in sicer v gostilni „Goldener Hahn“ v Nontal. Prav vsi so lepo povabljeni. Pa tudi rojaki iz Halleina ali Tenn-ecka bodo dobrodošli.

Dve naši rojakinji, ki sta delali v bolnici, sta se v zadnjem času poročili. Gdč. Marjeta Vidmar, doma v Žužemberku, je sprejela zakrament sv. zakona 11. septembra, gdč. Anica Steinbuch, doma na Koroškem, pa 4. oktobra. Obema želimo v zakonskem stanu srečo in božji blagoslov. Pa na svoj rod naj ne pozabita!

TENNECK — Tudi v Tennecku bomo novembra martinovali in sicer se bomo zbrali, kakor že lani, v Schwarzach. Najprej bo ob štirih popoldne sv. maša, nato pa v dvorani zabava. Vabimo tudi rojake iz Salzburga in Halleina, da pridejo v nedeljo, 9. novembra, v Schwarzach in Pongau.

SPITTAL OB DRAVI

Gospod Peter Vavpetič, družinski oče dveh otrok, redno zaposlen pri trgovski firmi Quelle v Spittalu, je že dalj časa čutil bolečine v desni polovici trebuha. Šel je v bolnico, ki je zasebna last dr. Samonigga v Spittalu, in tam so ugotovili slepič ter ga tudi uspešno operirali. Zdravljenje je lepo potekalo in napredo-

valo. Ko pa je bilo treba vstati, mu je desna noga klecnila, tako pravi on sam, in zgrudil se je na tla. Namesto da bi se vrnil domov k ženi in otrokom ter na delo, je moral ostati v bolnici, kjer bodo skušali ugotoviti, od česa je to. Da bi zdravniki le kmalu ugotovili vzrok in potem g. Vavpetiča zdravega poslali domov!

V isti bolnici in isti sobi leži tudi Podržajev Janez, učenec glavne šole, sin slovenskih staršev. Ko se je s kolesom peljal iz šole, ga je zadel avtomobilist, ki je prehitro vozil in mu poškodoval levo nogo pod kolenom. Tudi pri njem zdravljenje dobro napreduje.

Ko bo to poročilo izšlo natiskano, bosta prav gotovo že oba zdrava. To jima vsi tudi želimo.

Belgija

Zlata poroka: V Opglabbeek-u sta gospod in gospa Špital v krogu številne družine, slovenskih rojakov in flamske farne skupnosti slovesno praznovala zlato poroko. Društvo sv. Barbare se je slovesnosti udeležilo z zastavo in je slavljenca, svojemu častnemu članu, poklonilo darilo. Darilo je izročila tudi ga. Alojzija Novak v imenu rojakov s področja Genk, Houthalen in Opglabbeek. G. Špital je bil dolga leta priden družtenik. Ima veliko srca za slovenski tisk. Njegova soproga pa

*Ukrajinski
 mešani
 zbor, ki ga
 vodi novo
 posvečeni
 diakon
 g. Ciril
 Hajdemacha,
 je slovenski
 dan obogatil
 s svojo
 mogočno
 pesmijo.*

je bila vedno skrbna žena in mati.
— K zlati poroki obema slavljenčema toplo čestitamo in kličemo na mnoga leta!

Slovenski dan v Belgiji

Četrto nedeljo v septembru je društvo „Slomšek“ iz Eisdena in okolice priredilo IX. slovenski dan. Pri sv. maši, ki jo je daroval g. Anton Ilc iz Bruslja, je pel mešani zbor „Zvon“ iz Holandije.

Kulturni program v dvorani je začela naša mladina z zborno deklamacijo „Pozdrav slovenski zastavi“, ki jo je napisal Jeremija Kalin.

Z narodno in umetno pesmijo so nastopili naši najmlajši, „Zvon“ iz Holandije, „Jadran“ iz Char-

leroi in ukrajinski mešani zbor. Veselo nam je zarajala „Slovenska folklorna plesna skupina“ iz Holandije. Društvo „Slomšek“ je prikazalo kratko veseloigro „Kje je meja?“

Vsi nastopajoči so lepo opravili svojo nalogo. Navdušenje v dvorani je rastlo od točke do točke.

V priložnostnem nagovoru je krajevni slovenski duhovnik razvijal misel, da nas čas in razmere kličejo k *polnoletnosti*, to se pravi, k smislu za odgovornost na verskem, narodnem in kulturnem področju.

Prosto zabavo je v splošno zadovoljstvo vodil orkester g. Bonka Erwina.

Ob tem lepem slovenskem slavlju se bomo zadržali še v prihodnji Naši luči.

Hvala vsem rojakom in rojakinjam, ki so kakorkoli pomagali k uspehu Slovenskega dne!

CHARLEROI-MONS-BRUSELJ

Krst: Na praznik sv. Male Terezije je bila krščena v župni cerkvi v Roselies Marija Terezija, ki je razveselila družino Gorjane-Rajmer. — Naj jo njena zavetnica varuje v življenju!

Poroki: Naš rojak g. Mirko Majhen se je v župni cerkvi v Etterbeeku (Bruxelles) poročil z gđc. Antonijo Parižo, Hrvatico, ki je nedavno prišla iz domovine. —

Slike od zgoraj navzdol in od leve na desno: Veselega rajanja slovenske folklorne skupine iz Holandije bi se človek nikoli ne naveličal. — Naši najmlajši so nas navdušili z deklamacijo in pesmijo. — „Jadran“ iz Charleroi, ki ga požrtvovalno in uspešno vodi g. Ivan Kodeh. — Veseli igravci komedije „Kje je meja?“

Prav tako je popeljal pred oltar v Forest (Bruxelles) g. Franci Kossec svojo izvoljenko gdč. Pavlo Možina, ki je pred nekaj leti prišla iz domovine. — Obema mladima družinama naše čestitke!

Pokojni Jože Likar,
umrl 18. septembra v Flénu.

mu duhovniku, za pogrebne obrede in tolažilne besede in vsem tistim, ki ste darovali vence oz. prinesli šopke rož. Iskrena hvala in Bog plačaj! Žalujocha Silva Kogej, roj. Likar, z družino.

Pokojna Ivanka Likar,
umrla 17. februarja v Ljubljani.

Smrt: 9. maja je umrla v Bray-lez-Binche ga. Marta Kranjc, por. Žagar, iz Loga na Primorskem. Naj počiva v miru! Svojcem naše sožalje! — Res veliko število Slovencev in Slovenk iz Borinaže, največ seveda Idričanov, je 22. septembra pospremilo v Flénu na zadnji poti našega rojaka g. Jožeta Likarja, ki je živel med nami le nekaj več kot tri mesece, saj je prišel v Belgijo šele v začetku junija. Ko mu je 17. februarja umrla žena, je na željo svoje dobre hčerke ge. Silve Kogej zapustil rojstni kraj, Idrijo, in se odpravil v Belgijo. Zatisnil je trudne oči, potem ko je prelepo prenašal trpljenje zadnje bolezni, 18. septembra, lepo pripravljen na srečanje z Bogom. Pok. Jože se je rodil leta 1890 v Idriji. Dočakal je lepo starost: 79 let. Sedaj počiva na pokopališču v Flénu. Njegova hčerka bo lepo skrbela za njegov grob. Iz domovine sta prihitela na pogreb tudi njegova dva sinova. — Naj počiva v miru! Vsem svojcem naša iskreno sožalje!

ZAHVALA vsem slovenskim rojakom in rojakinjam, ki ste tako številno pospremili na zadnji poti mojega dragega očeta, pok. *Jožeta Likarja*. Posebna zahvala g. Kazimiru Gabercu, slovenske-

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sevres, Paris 6° (métro: Sevres-Babylone).

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°; métro: Charles-Michels; telefon 250-89-93) je zaenkrat odprta samo vsak četrtek popoldne; sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68.

Mohorjeve knjige iz Celovca za leto 1970 so že izšle. Obsegajo: Koledar 1970, povest „Sužnja iz Kordove“, knjigo „Podobe iz otroštva mandrškega Ludveta“ in „Duhovne misli škofa Rožmana“. Celotna zbirka s poštnino vred stane 22 F. Naročniki iz Francije, ki dobite knjige po pošti, sporočite čimprej g. Čretniku, ali naj vam jih naroči.

Nedeljska šola in verouk za otroke je vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu ob treh popoldne v prostorih na rue Oudinot, Paris 7°.

ESSONNE

5. julija se je z motornim kolesom v južni Franciji smrtno ponesrečil Jožef Gjerkeš, star 26 let. Pokopan je bil v Maisse. Težko preizkušeni materi in bratu ter zaročenki izrekamo iskreno sožalje.

LOIRET

V družini Janeza Šalika iz Nespley — sicer pa je Janez doma iz Ižakovcev, žena Dragica pa iz Bratoncev — je bil 5. oktobra krščen sin Andrej, ki je v največje veselje bratu Janeku in sestri Majdi.

PAS-DE-CALAIS

Po daljšem odmoru se je zopet začelo redno šolsko in tudi farno življenje. Napolnile so se učilnice, pa tudi veroučne dvorane. Pet novih je začelo letos verouk. Dosedanji so ostali v večini zvesti in so zopet z veseljem poprijeli v novem veroučnem letu.

Krstna voda je oblila v Méricourt-Mines Valerijo Nedeljkovič, Erika Demerval, Katarino Hentjens, Davida Kotarja; v Liévinu Patrika Roberta Biro; v Ecaust St. Mein Janeza Franca Kovača; v Bruay en Artois Friderika Hiršlja. — Bog naj jih blagoslovi!

Marija Duh iz Aufferville (Francija) je bila pri prvem obhajilu, Bernardka, Jean Paul in Etienne pa z veseljem pričakujejo ta dan, na katerega jih skrbno pripravljajo njihove matere — Slovenke.

V cerkvi sv. Barbare v Mericourt-Mines, sta prejela zakrament sv. zakona Lucien Stievenard in Claudine Žižek. — Mladoporočencema želimo veliko sreče in božjega blagoslova!

Franko Tacer, ki je pred enim letom umrl.

Umrli so:

28. julija Marija Kolenc, roj. Pirkovec, zvesta bravka Naše luči. Več let je bolehal na sladkorni bolezni, kateri je podlegla. Bila je tihega in blagega značaja. Lepo je vzgojila tri otroke. Zelo številni pogreb je pokazal, kako so jo vsi znali ceniti. Pokopana je bila na pokopališču v Vendin-le-Vieil.

V Liévinu je preminila gospa Marija Janc, roj. Vodeb, v visoki starosti 87 let. Pokopana je bila 10. septembra. Zapušča moža Jančka in žalujoče vnuke in pravnuke.

V Liévinu je 21. septembra umrla v 77. letu starosti ga. Ivana Lečnik, roj. Motnikar. Pokopana je bila prav tam.

V Peipinu, južna Francija, je 19. septembra Gospod poklical k sebi zvesto služabnico Terezijo Hiršelj, v 78. letu starosti. Za njo žalujejo mož, sin, hčerka in vnuki.

V 71. letu življenja je 1. oktobra nenadoma preminila ga. Leopolda Robavs, roj. Rančigaj. Odlikovala se je po srčni dobroti in gostoljubnosti. Pokopana je bila v Noyelles-s-Lens.

9. novembra obhajamo obletnico smrti Franka Tacerja, ki je

za rudarsko boleznijo v Vendin-le-Vieil pri 48 letih lani umrl.

Vsem pokojnim mir in počitek v Gospodu! Žalujemo naše sožalje!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Ko smo se vrnili s počitnic, nam niso nič dobrega povedali.

O življenju in smrti profesorja Močilnikarja je že prejšnja Naša luč obširno poročala, samo tega ni omenila, da je bil poročen z Ančko, hčerjo gospe Rožetove iz Tucquegnieux. Gospa Rožetova se večkrat oglašila v Naši luči s kakim dopisom ali pesmico.

V tikenjskem rudniku se je smrtno ponesrečil Anton Anžlovar, ki zapušča ženo in šest otrok.

Pred kratkim je umrl tudi Henrik, komaj dvajset let star fant, sin Rebseljeve Tončke, poročene Parlato. Bil je klepar. Padel je približno pred letom z neke strehe in se močno poškodoval zlasti po glavi. Niso ga mogli ozdraviti.

Gospoj Rožetovi, njeni hčeri, družini Anžlovar in Parlato naj velja naše iskreno sožalje.

Pri službi božji 9. novembra se bomo spomnili vseh treh umrlih Slovencev.

AUMETZ

Umrli je Ivan Žužek. Pokopali smo ga 21. septembra. Star je bil sedemdeset let. Gospod Žužek je bil doma na Štajerskem (Jurklošter). V Aumetz je prišel leta 1929. Leta 1946 je odšel z družino v Jugoslavijo. 1952 se je zopet s celo družino vrnil in spet dobil

delo v rudniku. Ta mu je dal stanovanje na Idi. Tu je potem preživel nekaj let zasluženega pokojja. Kmalu se je oglašila bolezen, ki je zahtevala njegovo življenje. Sam je vedel, da se mu bliža smrt, pa je večkrat zaprosil za zakramente. Z ženo Julko sta imela 12 otrok, od katerih je še sedem živih. Vsi so poročeni. Malo pred smrtjo se je poročil njegov prvi vnuk. — Soprogi, otrokom in vsemu sorodstvu izrekamo iskreno sožalje.

IZ VZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne:

Po počitnicah je življenje po kolonijah postalo zopet živahno: ceste so polne delavcev, uradnikov in otrok, ki hite v šole. Pa tudi bolnice so se zopet napolnile.

Umrli so:

8. 9. v Creutzwaldu mati Viktorija Stucin, roj. Bajt, rojena v kraju Cerkno 3. 7. 1914. Rak ji je izmozgal moči. Cerkveno je bila pokopana v Creutzwaldu.

Kar kmalu nato ji je sledila mati 9 otrok: Ana Kristovič, roj. Kukovič, stara 53 let. Cerkveno je bila pokopana 20. 9. v Creutzwaldu.

V bolnici v Forbachu je 21. 9. umrl naš rojak Karel Motore. Čez 20 let je pomagal kot cerkovnik pri naši maši v Habsterdicku, nato v novem kraju Behren Cité. Zadnja leta zaradi bolezni ni več mogel v cerkev, kamor je rad prihajal. Star je bil 68 let. Cerkveno je bil pokopan v Forbachu.

Merlebach

3. 10. je prišlo sporočilo, da se je poslovil od tega sveta upokojeni rudar Alojzij Dular, roj. 8. 9. 1900 v Brestanici, cerkveno pokopan v Hombourg Haut. Vsem je bil znan kot zelo priden delavec, ki je tudi kot upokojenec delal, dokler ga ni bolezen priklonila na bolniško posteljo.

Vsem omenjenim želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa izražamo krščansko sožalje.

Poroke:

Jožef Urbiha se je poročil z Jolando Zupančič v Merlebachu; v isti cerkvi sta stopila pred oltar Albert Rudolf Žuželj in Marija Katarina Warter. V počitniški dobi sta se cerkveno poročila tudi Remy Vretič in Rosita Laghi v Freymingu in Denise Bukovič ter Franc Riesser iz Lixing-les-Saint Avoird. — Vsem imenovanim ter tudi neprijavljenim želimo vse srečo.

V novembru nas bo pogosto vodila pot na pokopališče. Mnogokrat bo srce zopet žalostno: ko gremo k svojim, bomo šli mimo naših rojakov, ki so pokopani v velikem številu po vseh pokopališčih daleč naokrog.

Po vseh kolonijah bomo imeli tudi priložnost, iti k spovedi in k

slovenski maši. Tu omenjamo nove kolonije:

V nedeljo, 2. novembra, maša ob 16. uri v Farébersviller Cité, spoved eno uro prej.

V nedeljo, 9. novembra, v Cité de Chenes, spoved od 15. do 16. ure, nato sveta maša.

V nedeljo, 16. novembra, v Behren Cité Sud prav tako: ob 16. uri sveta maša, eno uro prej spoved.

V torek, 4. novembra, sv. maša v Cité Jeanne d'Arc ob 8. uri.

Na dan svete maše v kolonijah, ki so zgoraj omenjene, ne zamudite lepe priložnosti, da se vsi skupno spomnimo naših rajnih pri Kristusovi daritvi in sv. obhajilu.

Mnogi rojaki hitijo na delo ali pozno zvečer ali zgodaj zjutraj v megli in temi. Vsem želimo mnogo zdravja. Tega posebno še želimo našim dragim bolnikom po bolnicah in na domu. Sporočite pismeno ali osebno, da jim preskrbimo božjo tolažbo!

Iskreno Vas pozdravlja
Stanko iz Merlebacha

Italija

RIM

Priprave za graditev „Slovenika“ lepo napredujejo. Slovenski škofje gradnjo tega zavoda zelo priporočajo, saj bo le-ta pomagal slovenskim duhovnikom do

višje izobrazbe na papeških univerzah, kar bo v prid rojakom v domovini in tujini.

Glavno središče, kamor naj bi dobrotniki pošiljali prispevke za gradnjo zavoda, je: SLOVENIK, Via Aurelia 476, 00165 Roma, Italia. Sicer so pa vsi slovenski duhovniki pooblaščen, da pobirajo darove zanj.

Ne pozabite, dragi rojaki, na to za naš narod prekoristno ustanovo in se je spomnite s kakšnim darom!

Nemčija

POJASNILA IN NASVETI

Za vse naše delavce v Nemčiji velja po pogodbi pravilo, da za svoje družinske člane v domovini ne plačujejo več prispevkov za zdravstveno zavarovanje v Jugoslaviji. Tisti delavci pa, ki so jih poslala v Nemčijo jugoslovanska podjetja, so lahko še dve leti zavarovani v Jugoslaviji in jim v tem času nemška podjetja ne smejo odtrgovati prispevkov za zdravstveno zavarovanje.

VESTFALIJA

Krsti: V Hildenu je bila krščena Tanja Marija Biček, hči Vencija in Marije, roj. Brmež. Ravno tam je bil krščen tudi Jožef Javeršek, sin Jožefa in Angele, roj. Kokol. V Oberhausen-Sterkrade pa je bil krščen Peter Pelko, sin Jožeta in Ane, roj.

Mrakar. — Mladim staršem iskreno čestitamo!

Pogreb: 17. septembra smo pokopali malega Janija Kelc, sina Marjana in Marije, roj. Kožuh. Mali Jani je izgubil življenje v prometni nesreči. Pokopan je bil v Essen-Steele. — 29. septembra pa smo spremili k zadnjemu počitku Terezijo Štifter. Pogreba se je udeležilo lepo število rojakov, ki so se od pokojnice poslovili z molitvijo in primernimi slovenskimi pesmimi. Pokopana je bila v Düsseldorf-Benrathu. — Vsem žalujočim naše iskreno sožalje!

Jože Javeršek in njegova žena Angelica ne prikrivata tihega veselja, ki navdaja njihovi srca ob navzočnosti ravnokar krščenega prvorojenčka Jožka.

HESSEN

Klavdija Stanislava Levanič je bila krščena v Bergen-Enkheimu. V Bensheimu je bil krščen Vladimir Preskar, sin Mihe in Sonje, roj. Hirm. — Alenko Knez, hčerko Jožeta in Magdalene, roj. Kisovec, so prinesli h krstu v Griesheimu pri Darmstadtu. — Naj jih luč sv. vere spremlja v življenju do vsestranke sreče!

BADEN

V Lottenstettenu je bil sprejet med člane katoliške Cerkve Bojan Pungaršek, sin Antona in Majde, roj. Jernejčič. — Botra Lojzka in Ivan Medvešek sta v Mannheimu odgovarjala za krščenca Petra Ravnika, sina Franca in Marte, roj. Medvešek. — V ljubezni in molitvi naj ju vodi pot do sreče!

WÜRTTEMBERG

Krsti: V Schwäbisch Gmündu sta prinesla h krstu svojo hčer-

kico Lilijano Ceraj Dragotin in Dragica. V župnijski cerkvi v Nagoldu je bila krščena Sabina, hči Jožefa Kos in Marije, roj. Rep, stanujočih v Calsu; v cerkvi St. Maria v Stuttgartu Brigita, hči Feliksa Boldin in Amalije, roj. Jamnik, stanujočih v Stuttgartu; v isti cerkvi Tomažek, prvorojenec Janeza Arnuga in Mirice, roj. Laič; v župni cerkvi St. Josef v Sindelfingenu Srečko, sin Ivana Mulec in Elizabete, roj. Mulec. — Vsem družinam naše čestitke.

Poroka: Pred oltar sta stopila v župni cerkvi St. Maria v Stuttgartu Janez Lovšin iz Rakitnice na Dolenjskem in Tatjana Gabron iz Celja. Novemu paru želimo sreče in božjega blagoslova.

Vinska trgatev

V nedeljo, 21. septembra, je doživelo mestece Plochingen, ki leži v bližini štutgarških vinskih gor,

pravi slovenski praznik. Nad 800 rojakov se je tam zbralo z vseh koncev württemberške dežele, da popraznujejo svoj jesenski praznik, vinsko trgatev. Srečanje so pričeli s sveto mašo, saj imamo katoliški Slovenci vinsko trgatev za zahvalni dan.

Župan mesta Plochingena je dal za to priložnost rad na razpolago mestno dvorano (Stadthalle), kjer smo praznovanje nadaljevali po maši.

Dvorana je bila prijetno okrašena. Odrsko ozadje je poživiljala velika slika Bleda s Karavankami (7 x 4 metre), ki je ustvarjala vtis, da smo zbrani na domači zemlji.

Moški zbor „Domači zvon“ je ubrano pel na vinski trgatvi v Plochingenu. — **S cekarji, polnimi srečk,** so prišle na vinsko trgatev v Plochingenu slovenska dekleta iz Württemberškega.

Sliko nam je posodilo slovensko društvo iz Oberhausena in je delo tamkajšnjega rojaka Ladislava Oblaka. Da smo zbrani na vinski trgtavi, je pričal napis „Sladko vince piti, to me veseli“, katerega ogródje je bilo bogato obloženo s sočnim grozđjem. Stene so bile okrašene s slovenskimi zastavicami. Ob pogledu na bogato razstavo dobitkov srečolova so gostje hitro segli po srečkah, ki so jih prodajala dekleta v narodnih nošah.

Zbranim delavcem in delavkam je v dvorani izrekla dobrodošlico gospa Stanka Razboršek iz Esslingena. V imenu mesta Plochingena pa sta navzoče pozdravila tudi gospod in gospa Oberdörfer, ki aktivno sodelujeta pri katoliških združenjih mesta.

Nastopil je tudi moški zbor „Domač zvon“ pod vodstvom gospoda Edra in je poslušavce presenetil z ubranim petjem. Program je zaokrožila gospodična Majda Bajt z Gregorčičevo pesmijo „Nazaj v planinski raj“, ki govori o vablјivosti vinskih gričev.

Ob živahni godbi „Slavčkov“ iz Stuttgarta ter skupnem petju narodnih pesmi, ki so bile za to posebej razmnožene, so se naši

Gospa Stanka Razboršek pozdravlja udeležence na vinski trgtavi v Plochingenu v Nemčiji, ki se je je udeležilo nad 800 Slovencev.

rojaki potem veselo zabavali do poznih večernih ur.

100 novih knjig

Slovenska knjižnica v Esslingenu bo dobila 100 novih knjig. Z dobičkom na vinski trgtavi v Plochingenu bomo knjige plačali. Namen naših prireditev namreč ni osebni dobiček, ampak njih izkupiček porabimo za slovensko skupnost v tej ali oni obliki. Pri izbiri knjig imamo le eno težavo, namreč to, da so v Sloveniji izdali v zadnjih dvajsetih letih le malo dobrih knjig. Za kako „partizanščino“ pa so naši ljudje že zdavnaj zgubili smisel.

BAVARSKA

Na fantovskem večeru smo govorili o zadnjih svetovnih dogodkih v krščanski luči. Ti razgovori so najlepša priložnost, da se človek navadi dogodke v svetu ocenjevati samostojno. In kaj bi mu moglo bolj koristiti za rast v samostojno osebnost kot prav to?

Zbrali smo se k *pevski vaji* in ponovili pesmi, ki bodo prišle v poštev pri maši v naslednjem mescu. Če lahko pri naših mašah pojemo toliko različnih pesmi in če je petje res lepo, kar radi priznajo tudi tujci, potem gre zasluga za to predvsem krogu naših pevcev, ki že leta redno prihajajo k pevskim vajam.

Dekliški razgovor postaja iz meseca v mesec bolj zanimiv in bolj prisrčen. To pot je razgovor teklen ob vprašanjih, kaj naj danes človek še veruje, kako je z ljubeznijo v tujini in ali naj človek res za vedno ostane v tujini. Duhovna misel v začetku razgovora in petje slovenskih narodnih na koncu sta bili lep okvir temu večeru.

Kako bo z *vinsko trgtavijo*, bomo poročali drugič. Pa tudi o zadnjih porokah in krstih.

Nizozemska

Vljudno vabimo na „Vseslovensko prireditev“, ki bo v soboto, 8. novembra t. l. v Heerlenu v

Kogojevi po krstu hčerkice Martine pred cerkvijo v Växjö skupaj z botri, slovenskim duhovnikom in dekanom p. Haroldom. Ta zadnji je sedaj že med mrtvimi.

frančiškanski dvorani na Sittarderweg.

Na sporedu bo narodna pesem mešanega zbora „Zvon“, ki letos slavi 40-letnico delovanja, narodni plesi slovenske folklorne plesne skupine in druga prijetna preseñenja.

Za jedačo in pijačo bo odlično poskrbljeno.

Začetek bo ob 18. uri.

Pridite, bo veselo! Povabite prijatelje!

„Z v o n“

Švedska

Krsti: V Malmö je bil krščen Bernard Štamcer, sin Viljema iz Tržica, in Elizabete, roj. Zoran, iz Šmarjete pri Novem mestu. — V Köpingu je bila krščena Elizabeta Bajec, hči Rafaela iz Orešja-Col, in Antonije, roj. Wutte, iz Ptuja. — V Växjö je bila v novi katoliški cerkvi krščena Martina Kogoj, hči Darka in Valentine, roj. Mikuš. — V Jönköpingu pa sta bila krščena Robert Ivan Stroligo, sin Ivana in Milene, roj. Znidaršič, in Viktorio Šestan, sin Marija in Karoline, roj. Znidaršič. — Krščencem in staršem iskreno čestitamo.

Poroke: 4. oktobra so se v Malmö v katoliški cerkvi poročili g.

Karel Krumpačnik iz Ljubnega in gdč. Alojzija Nemec iz Male Nedelje ter g. Pavao Ferko iz Bukovaca na Hrvatskem in gdč. Angela Nemec iz Ljutomera. Iskreno čestitamo.

Slovenska šola: Kot smo slišali, so v Malmö začeli s poukom slovenščine v Österportskolan, Norregatan 20. Več o tem bomo poročali pozneje.

Švica

Red sv. maš:

Basel — Vsako 1. soboto v mesecu ob 8 zvečer v kapeli Bürgerspittal.

Zürich — Vsako 1. in 5. nedeljo (kadar pride), na Novo leto, Vnebohod in božič ob 4 popoldne v kripti Guthirt na Nordstraße.

Amriswil — Vsako 2. nedeljo v mesecu ob 10 v kripti župne cerkve.

Diepoldsau — Vsak drugi mesec na 2. nedeljo ob 4 popoldne in sicer: novembra, januarja, marca, maja, julija, septembra, novembra.

Appenzell — Vsak drugi mesec na 2. nedeljo ob 4 popoldne in sicer: decembra, februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra, v cerkvi Frauenkloster pri železniški postaji.

Solothurn — Vsako 3. nedeljo ob 9 v cerkvi sv. Jožefa na Baslerstraße.

Olten — Vsako 3. nedeljo ob 4 popoldne v kapucinski cerkvi.

Winterthur — Vsako 4. soboto ob pol 7 zvečer v cerkvi sv. Petra in Pavla blizu železniške postaje.

Meilen a/See — Vsako 4. nedeljo ob pol 4 popoldne v farni cerkvi.

Slovenska maša za manjše skupine bo med tednom po dogovoru. Kdor ne more priti k slovenski maši, izpolni nedeljsko dolžnost, če se udeleži maše v tujem jeziku, četudi ga ne razume. Tisti, ki ob nedeljah delajo, imajo po švicarskem zakonu pravico do prostega časa za udeležbo nedeljske maše. Morajo pa prej delodajavca pravočasno na to opomniti.

Pred slovensko mašo bo povsod eno uro prej prilžnost za spoved.

Krsti: Zadnji čas so bili krščenji sami prvorojenčki: V Amriswilu Doris Košorok, hčerka Božidara in Milene, roj. Kogovšek. Iz Moosseedorfa pri Bernu so prinesli h krstu v Solothurn Ivana Klančar. V Zürichu pa sta postala otroka božja Edvard Sovič in Roman Lavrič. — Srečnim staršem čestitamo, novim kristjanom pa želimo, da bi rastle v ljubezni božji.

Ljudje pod bičem

(Nadaljevanje s 25. strani)

Gledala je njive, ki so bežale mimo nje, in ko sta prišla na vrh Jurčkovega klanca, je še enkrat pogledala nazaj. Zvonik taborske cerkve se je vzpenjal v nebo. Nato se je skril v prahu, ki se dvignil za avtom. Velik, bel oblak je počasi legal na travo ob cesti.

Tik pred Ljubljano jo je šofer vprašal, če se misli ustaviti za kosilo.

„Ljubše bi mi bilo, če bi hoteli voziti naravnost do Dobrepolj. Toda morda bi se radi vi ustavili.“

„Tudi meni je ljubše, če smem voziti kar skozi,“ je rekel.

*

Sredi popoldneva je avto obstal pred Jakličevim domom, pred skoraj novo stavbo, ki pa ni bila ometana. Dokaj široko dvorišče jo je mejilo od nizke čokate stavbe. Onstran ceste je bila cerkev in okrog nje pokopališče, obzidano z nizkim zidom. S ceste do pokopališča so vodile položne stopnice.

„Saj boste počakali, da dobim ključ in vprašam zavoljo razkladalcev,“ je rekla tiho.

„Meni se zdaj ne mudi, tovarišica,“ je dejal. „Malical bom. Ni vam treba hiteti.“

Obrnila se je proti čakati stavbi. Vstopila je v nizki obokani hodnik in potrkala na prva vrata. Toda glas je prišel z vrha stopnic. Skoraj prestrašena je pogledala kvišku.

„Oprostite, nova učiteljica sem in rada bi vedela, kje je šola.“

Dolg, suh človek je počasi stopal nazdol. Prst mu je še vedno tičal med stranmi brevirja.

„Silva Miklavc je moje ime.

Stegnil je roko.

„Tomaž Golob, moje,“ je rekel. „Župnik sem in živim v kaplaniji. Šola je prav blizu, skoraj za ovinkom, toda bojim se, da boste našli zaklenjeno. Upravitelj Razpet in njegova žena sta menda odšla v Belo krajino na počitnice. Tako sem slišal. Žena je namreč tam doma.“

„Hvala, gospod župnik! V tem primeru mora biti ključ na rajonskem odboru. Tako mi je upravitelj v pismu sporočil.“

„Rajonski odbor je skoraj nasproti šole. Lahko ga boste našli.“

„Ali mislite, da bi tam lahko dobila toliko delavcev, da bi mi opravo spravili v stanovanje?“

„Seveda, obrnite se samo na tovariša Cestnika, ki je predsednik rajonskega odbora. Sicer pa sem prepričan, da je upravitelj Razpet to uredil, preden je odšel.“

„Hvala, gospod župnik!“

„Malenkost; toda čujte, videti ste pregrete. Ali ne bi morda kozarček brinjevca?“

„Prosim,“ je rekla plašno.

Dal je brevir na dolgo klop in odšel k vzdani omari.

„Ravno v najhujši vročini ste prišli,“ je rekel, ko je pila.

„Da,“ se je nasmehnila. „Predolgo sem odlašala.“

„Morda niti ne,“ je rekel. „Čakajte, šolo vam lahko s prstom pokažem.“

Spremlil jo je do ovinka in stegnil roko:

„Evo, tablo na šoli lahko vidite od tukaj. Mnogo sreče vam želim.“

Stisk župnikove sreče je bil prisrčen.

Na rajonskem odboru je upravitelj Razpet v resnici že vse uredil. Mlada uradnica, ki je Silvo zvedavo ogledovala, je takoj poklicala predsednika. Bil je tako strašno sladak, da jo je streslo.

„Vse je urejeno, tovarišica. Stanovanje je očiščeno, treba bo samo odpreti okna. Ste že kosili?“

„Da,“ je rekla. „Želela bi le, če bi mi mogli dobiti delavce, ki bi znosili opravo v stanovanje. Šofer namreč čaka.“

V petih minutah so bili pri roki štirje delavci, mladi kmečki ljudje z radovednimi obrazi. Takoj so pričeli odnašati. Tovariš Cestnik s ključem je stopal pred njo po stopnicah.

„Soba je velika in lepa in tudi kuhinja je prostorna,“ je govoril.

„Tovariš Razpet mi je stanovanje v pismu natančno opisal,“ je rekla.

„Stanovanje ima eno samo napako, sobno okno gleda tudi na pokopališče. Nekateri to težko prenesejo. Vas je rado strah?“

„Mislim, da ne,“ je rekla skromno.

Zasmejal se je.

„V zadnjih letih smo se mrličev navadili, kajne? V tej dolini jih je bilo veliko. Na srečo največ belih.“

Cestnikov smeh je bil oduren.

„Še enkrat vam najlepša hvala za pomoč,“ je rekla naglo in se obrnila k delavcem, ki so spráševali, kam naj postavijo opravo.

„Če me boste še kaj potrebovali, me samo pokličite,“ je rekel Cestnik in ji stresel roko. Oddahnila se je.

Ko so delavci prinesli zadnji kos pohištva in je uredila s šoferjem, je ostala sama. Skoz okno je gledala oblak prahu, ki se je dvigal za ropotajočim avtomobilom. Zaprla je oči. Ko jih je spet odprla, je videla župnika, ki je počasi šel čez cesto, za hip ostal na vrhu stopnic in gledal po pokopališču. Ko je šel proti cerkvi, je nenadoma spet obstal in z roko naglo naredil križ čez záplato porjavele trave. Nato je skoraj tekel proti nizkim zakristijskim vratom.

Ali je prva skrivnost te doline že v tej rjavi zaplati trave? Čakala je, da bi se župnik vrnil, in gledala mimo cerkve proti griču. Spodaj se je v gostem zelenju sadnega drevja stiskala vas s sivimi in rdečimi strehami. Vse ji je bilo neznano, vse ji je bilo tuje. Postajala je nemirna. Voz, ki je samotno priropotal izza ovinka, jo je spláčil. Voznik ni pogledal kvišku, klobuk mu je tičal globoko zadaj na tilniku in čevlji so mu bili pokriti z apnenim prahom.

Nenadoma ni hotela več čakati na župnika. Želela je obesiti slike in razložiti perilo, hotela je urediti kuhinjo in si skuhati čaja.

Najtežje je vendar mimo, je pomislila. Slovo — in to slovo po Viktorjevi izpovedi, ki je ni pričakovala, vendar si jo je želela in bala hkrati. Prišla je tako nenadoma in po tako čudni poti, brez po-

sebnege govorjenja, da je nazadnje ni niti začutila. Samo nekaj se je sprelilo, zdrsnilo in umirilo. Videla ga je prvič kot človeka. Tak je moral biti, dokler je živela Marija.

Kako strašno bo razočaran, kadar bo dobil njeno pismo! Že v naprej ga je v duhu videla, kako bo otrpnil ob pisalni mizi v svojem svetišču. Gledal bo v prosojni obraz Marije in se zagrenjen vrnil k njej, ki je bila vedno čista. Ostal bo v tisti mirni preteklosti, razdalja bo celila rano, ki sta jo prinesla izpoved in slovo in sedanost ju bo oklenila s kamnitim oklepom, v katerem bosta čez leta mirno šla drug mimo drugega kakor tisoči drugih, ki jih je ločil čas in krivda v njem.

S suhimi, vročičnimi očmi je strmela v strop.

Žalar vam nima kaj odpustiti, je rekel župnik, ker je odpuščanja sam potreben. Pustili ste otroku živeti, ker je imel pravico živeti. Mnogi so ubijali iz dneva v dan in Žalar zanje ni imel trde besede. Trpljenje, ki ga je preživel, mu še ni dalo pravice, biti sodnik. Mnogi so trpeli in vaše trpljenje ni bilo manjše od njegovega. Bolj vas je posvetilo to težko materinstvo kakor njega Dachau. Koliko je bilo takrat v vas še svobodne volje, koliko strahu in motnega dojetja nevarnosti, kdo naj to presodi? Ne Žalar in ne jaz. Vaše kesanje in vaša pripravljenost, da ste otroka sprejeli, ko bi ga lahko ubili, mi dajeta pravico, da vam kot duhovnik, ki morem segati v večnost, dajem odvezo.

Kakor da je strop drobna mreža v podbreški spovednici, skoz katero prihaja župnikov glas.

Spravila se je pokonci in sedla. Takrat je v resnici čutila olajšanje, toda zdaj je bilo v njej kakor vsa leta. Brez Žalarjevega odpuščanja je bila vendar izgubljena. Neznansko težka in trda pokora je padla iz njegovih besedi.

Za pozabljenje bodo nemara potrebna dolga leta.

Dolga leta! Po njih bo ostala samo skrepenela preteklost, črna, strjena lava, ki jo je trpljenje v dolgih letih izbruhalo. Brez zelenja, brez cvetja bo samo gladko bleščala — in kdo bi nanjo zidal dom za bodočnost?

Še vedno je imela suhe oči. Spustila se je na noge in odtavala do odprtega okna. Cvrčanje murnov je prihajalo s širokega travnika za pokopališčem in iz trave s pokopališča. Nebo nad gričem je bilo rumenkljasto rdeče.

Morda je vendar bolje mrtvim, je pomislila. Šele zdaj so se ji ovlažile oči. Čutila je bednost svoje želje, da bi bila mrtva samo preteklost. A ni je mogla odtrgati od sedanosti.

In to je bila največja muka. Preteklost in sedanost skupaj sta postajali negibna večnost.

Zunaj se je večerilo.

Iz Dobrepolj Silva sporoči Viktorju resnico o otroku. Beg je bil zanjo edini izhod. On jo je obsodil, kot taka pa ne more obstati pri njem. Vrne se, ko bo čas kot najpravičnejši sodnik pokazal vso resnico.

(Konec prve knjige)

Kako so Slovenci „zasedli“ svet

V nebesih pod Triglavom že stoletja gara in trpi, pa tudi vriska in poje, žilavi slovenski narod. Tujega ni nikdar hotel, toda vkljub svoji številčni majhnosti tudi ni svojega zlepa dal. „Največji čudež pri Slovencih je, da sploh še obstajajo kot narod,“ je zapisal znani angleški avtor.

Vsak civiliziran narod ima tudi izseljence. Tudi Slovenci so se izseljevali — nekateri začasno, drugi za vedno. Iz nebes pod Triglavom se je — mnogokrat s solzami v očeh — majhna slovenska peščica razlila po vsem svetu in ga prepajala s svojo življenjsko silo.

Poglejmo danes samo v nekaj nepopolnih primerih, kako so Slovenci „zasedli“ svet.

Ce vam je pri tem prišla na misel vojaška „zasedba“, bo morda prav, če si najprej ogledamo to področje. Najbrž ste nekateri že vedeli, da je bil zavojevalec Mannheima Slovenec. Zapomnili ste si tudi, da imajo Slovenci kar tri generale v Ameriki, toda danes dodajmo še enega! Pri Slovenian Research Centru smo namreč pravkar vložili v arhive podatke za našega četrtega generala v Združenih državah. In kake imenitne položaje imajo ti naši imenitniki! Blagajnik vse ameriške vojske in vrhovni vojaški predstavnik Združenih držav pri Združenih narodih je bil Slovenec, častnik, ki ga po številu zvezdic presega samo še en živeči ameriški general. Graditelj največjega vojaškega radijskega omrežja na svetu je bil Slovenec, ki danes vodi univerzitetno televizijsko omrežje v Kiforniji; itd.

Kaj pa mornarica? Veliki admiral Avstro-Ogrske je bil sin preprostih slovenskih staršev. Sin slovenskih potomcev je postal admiral na Švedskem. In siromašen slovenski fantič v Ameriki je postal Rear Admiral ameriške vojne mornarice. Slovenci so bili ali so še poveljniki največjih po-

morskih oporišč na svetu: New York Naval Shipyard, Puget Sound Naval Shipyard v državi Washington in Naval Training Center, Great Lakes, Illinois. Posameznim sekcijam pa so Slovenci poveljevali tudi v Naval Station, San Diego, Mare Island Naval Shipyard in San Francisco Naval Shipyard.

Kaj pa druga področja? So Slovenci „zasedli“ svet tudi brez generalskih, admiralskih in častniških uniform?

Morda ste imeli v mislih kaj posebnega, skoraj malo „eksplozivnega“? Poglejmo! Na Aljaski najdemo slovenskega pustolovca, pa tudi slovenskega geofizika, ki tam raziskuje za vlado Združenih držav. Na Labradorju je za vso Kanado vodil poskusno električno napeljavo visokofrekvenčnega toka slovenski znanstvenik, njegov slovenski rojak pa je vodil labradorske vzgojne televizijske programe. Slovenski geolog je raziskoval za ameriško vlado na Havajskih otokih, na Marshall otočju in na Perry Island. Slovenska raziskovalka, jezikoslovka in pisateljica je preživela osem let med Laponci, južnoameriški Indijanci, polineškimi in melaneškimi otočani, Japonci, Korejci, Kitajci, prvotnimi Avstralci, Indijci in Arabci in o vsem napisala ne le poročila za vodilne svetovne liste, ampak tudi dolgo vrsto knjig, ki so izšle v nemščini, angleščini in celo v finščini. Slovenka antropologinja raziskuje južnoameriške Indijance, slovenski sociolog pa je več mesecev preživel med Eskimi. Slovenska petrografka je pomagala pri analizah za izgradnjo St. Lawrence prekopa in graditelji Sueškega prekopa so se opirali tudi na zapiske slovenskega strokovnjaka.

Siamske pragozdove je raziskoval slovenski inženir in propadajoče zanzibarske gozdove je rešil slovenski strokovnjak. Severnoameriškim pa tudi južnoameriškim Indijancem so Slovenci napisali abecedo, slovarje in knjige v več indijanskih narečjih, Bolgarom pa stenografijo. V argentinskih ekspedicijah na Antarktiko in Himalajo, pa tudi v argentinskih olimpijskih moštvih

MOHORJEVA KNJIGARNA

v Celovcu ima na razpolago mohorjevke za l. 1970:

● KOLEDAR DRUŽBE SV. MOHORJA 1970

Prijetna knjiga z zanimivostmi prav za Slovence v tujini. Koledar ne bi smel manjkati v nobeni slovenski hiši po svetu.

● Vlado Firm:

SUŽNJA IZ KORDOVE

Slovence, ugrabljene na Ogrskem, Štajerskem in v Slovenski krajini, so trgovci z belim blagom prodajali v Afriko, Azijo in na Špansko... Napet zgodovinski roman o tem dogajanju je Sužnja iz Kordove.

● Ludovik Puš:

PODOBE IZ OTROŠTVA MANDRŠKEGA LUDVETA

„Kadar sem — romar po tujem svetu — čutil domotožje po davnem življenju v preproščini podeželske kmečke hiše, sem začel pisati zgodbo za zgodbo...“ pravi pisatelj o sebi in o tej knjigi.

● Škof dr. Gregorij Rožman:

DUHOVNE MISLI

Ljubljanski škof, ki je moral med vojno obsoditi komunistično revolucijo v Sloveniji, ki je hotela pomesti z vsem katoliškim, je kasneje v tujini prav tako skrbel za svoje vernike po svetu kot prej doma. Majhen vpogled v njegovo delo je ta drobna knjižica njegovih duhovnih misli.

najdete zavedne kranjske Janeze. Slovenski rodoljub v Braziliji je načeloval kolonizacijski družbi, ki je zgradila nad tri tisoč kilometrov cest in parcelirala tudi velik del ozemlja, kjer stoji današnje vlemesto Sao Paulo. Tu se ulice imenujejo po slovenskih

(Konec na 38. strani)

vem, da ta povestica nitj ni za otroke, temveč je za vaše mame. Poslušate jo pa vseeno lahko.

Torej tako:

Tisto majhno okno, ki sem ga že omenila, je že od nekdaj in hiša je tudi že od nekdaj in mi stanujemo v njej. Hiša ima seveda še več oken, a tole majhno okno z belo zaveso je mamino okno.

V okno je posijalo sonce. Otroci tega niti opazili niso, ker se jim je mudilo v šolo in ker jih je pred hišo že čakala sošolka. Mami so zaklicali na svidenje, ona pa je ostala sama. Obstala je tam in poslušala, kako so otroci stekli po cesti. Ko njihovih korakov ni več slišala, se je oglasila ura na oknu:

Tik-tak.

To je bil veseli tik-tak. Ali je bil vesel zato, ker je sijalo sonce? Ali zato, ker ste zdravi in ste šli radi v šolo? To morate uganiti sami.

Na okno je skočila črna mačka. To je bilo takrat, ko se je mama vrnila iz službe in je že pomivala posodo. Črna mačka je z zelenimi očmi pogledala v kuhinjo in se nekajkrat po oknu pretegnala.

Pa je mama malo preglasno po-

stavila skodelico na mizo in črna mačka z zelenimi očmi je zbežala.

Mama je pogledala za njo in takrat se je ura na oknu spet oglasila:

Tik-tak.

To je bil vesel tik-tak. Ali je bil, ker so ravnokar prišli otroci po kruh? Ali je bil vesel, ker bo vsak čas prišel tudi oče domov? To morate uganiti sami.

V okno je zapihal veter in tan-ka zavesa je zaplahutala. To je bilo takrat, ko so otroci hoteli mamo odpeljati na sprehod, pa je rekla, da ne utegne.

„Danes moram oprati nogavice,“ se je izgovorila, „in vi morate napisati domačo nalogo.“

Ura na oknu se je oglasila:

Tik-tak.

In to je bil kljub vsemu in kljub domači nalogi vesel tik-tak.

Vem, tudi vi ste pričakovali, da bo pri domači nalogi tik-tak dolgočasen. Zakaj je bil vendar vesel? To morate uganiti.

Na okno je legla mehka, hladna senca. To je bilo takrat, ko je sonce zašlo in ko bi bela kokoška skoraj zakokodakala in bi skoraj znesla jajce. Pa ni bilo nič. Niti zganila se ni.

In ura se je oglasila:

lučka

povestica tik-tak

Ta povestica je brez začetka in brez konca, ima pa majhno okno, zagrnjeno s tanko belo zaveso, in na oknu uro budilko. Na oknu je še bela kokoška, ki nikdar ne zakokodaka in nikdar ne znese jajca. To je vse. In še to naj po-

mesta in vasi

Ljudje so naseljeni po mestih in vaseh. V goratih pokrajinah bivajo tudi po samotnih kmetijah.

V Sloveniji je 50 mest. Nekatera so še iz rimskih časov, večina se jih je razvila v srednjem veku ob gradovih in na takih krajih, kjer se križajo pomembne poti ali kjer je prehod čez reko. Nekatera pa so mlajša, nastala so ob rudnikih ali tovarnah.

Naše največje mesto je Ljubljana. Leži med Gradom in Šišenskim hribom, kjer je najlažji prehod od Save čez Barje na Kras in kjer so držale že stare poti iz Srednje Evrope k Jadranskemu morju. V Ljubljani so uradi, šole, knjižnice, gledališča, muzeji, cerkve z znamenitimi umetninami, lepi vodnjaki, mostovi, spomeniki slavnih mož. Ljubljano oplešuje mnogo parkov. Najlepši je Tivolski park.

Poleg mest in trgov — trgi so nekaka mesta v malem — je po Sloveniji mnogo vasi.

Vas je sestavljena povečini iz kmečkih domov. Gorenjski, primorski, dolenski in prek-

murski domovi se zelo ločijo med seboj.

Kmečki dom ima več poslopij. V hiši živi navadno ena sama družina. Poleg hiše so gospodarska poslopja: hlev, skedenj ali pod, svinjak, čebelnjak, drvarnica, včasih tudi delavnica. Med poslopji je dvorišče, za njimi vrt in sadovnjak. Njive, travniki, gozdovi in vinogradi so največkrat oddaljeni od hiše.

Sredi vasi je po navadi korito za napajanje živine. Nekateri kmečke hiše imajo vodnjak na dvorišču.

Večje vasi imajo šolo. V teh vaseh so navadno tudi obrtniki, npr. kovač, čevljar, krojač, šivilja.

zvezda - znanstvo

Cicibanček, vedi:
sonce je na sredi
v lepi zlati skledi.

In v njegovi zarji
zemlja kolobari.

Okrog zemlje tava
luna vrtoglava.

Zemlja, vsi planeti
v vajeti zajeti,
k soncu so pripeti.

Sonce vsepovsodi
njihna pota vodi.

Bog jim sonce ukrade,
v nič ves svet razpade.

Cicibanček gleda:
prazna sončna skleda,
njemu v glavi zmeda.

Oton Župančič

Tik-tak.

To je bil vesel tik-tak, lahkoten tik-tak. Ali je bil vesel in lahkoten zato, ker kokoška le ni mogla zakokodakati, ali zato, ker je dan srečno minil? Tudi to morate uganiti.

Potem je prišla noč in v oknu so zamigljale modre zvezde. Mama ima modre zvezde zelo rada. Šteje jih in jih nikoli ne prešteje. Zmoti jo ura in ji reče:

Tik-tak.

To je bil vesel tik-tak. Ali zato, ker so zvezde modre, ali zato, ker jih mama ne more prešteti. To pa nam mora povedati mama.

In ura tiktaka vso noč in šteje zvezde in jih tudi ne prešteje.

Zjutraj pa je v oknu dež. Toliko dežnih kapelj, kolikor je bilo zvezd na nebu. Ura pa tiktaka, tiktaka, tiktaka, dokler ne zapiha v okno veter, dokler ne posije v okno sonce, dokler kokoška ne znese jajca, dokler ne pride črna mačka z zelenimi očmi, dokler ne pridejo otroci po kruh, dokler se ne vrne oče in dokler ne zamiglja v črni noči modra zvezda. Mogoče je drugo jutro zopet dež v oknu in na cesti in padajo dežne kaplje po strehi in po dežniku. Ura jih šteje in mama pomiva posodo.

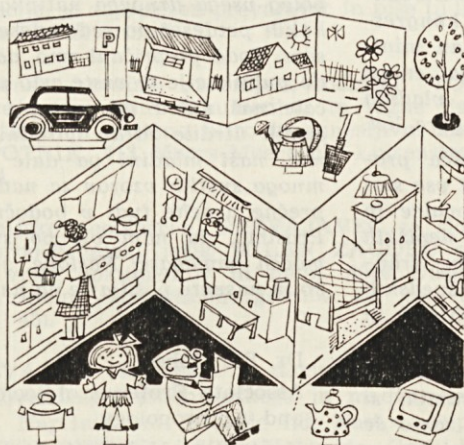

Tik-tak, tik-tak, tik-tak.

To je veseli tik-tak. Naj vam mama pove, ali je vesel zato, ker te povestice ni konec, ali zato, ker ni mogoče povedati, kdaj se je pričela.

Ela Peroci

če zunaj dežuje ...

Če zunaj dežuje in moramo ostati v hiši ter ne vemo več, kaj bi počeli, tedaj vzamemo nekaj starih revij in katalogov, škarje, risalno lepenko in lepivo: z vsem tem se je mogoče zelo lepo igrati.

Hiša v cikcaku:

Nekaj pol risalne lepenke prilepimo tako k drugi, da jih je mogoče postaviti v cikcaku.

Potem izrežemo iz revij slike hišne opreme in si naredimo hišo. Na prvo polo nalepimo kuhinjo, na drugo dnevno sobo, na tretjo spalnico in tako dalje.

Potem izrežemo iz revij ljudi, ki prebivajo v hiši. Zadaž nalepimo na figure košček kartona, ki je spodaj toliko daljši od figure, da ga lahko vtaknemo v zareze, ki smo jih naredili v tla pri hiši.

Tudi najrazličnejše predmete moremo tako postaviti v hišo.

Ko je hiša gotova, naredimo na druge pole lepenke vrt z garažo za avto.

Mogoče je pa narediti še marsikaj drugega, na primer mesto, vas, trgovino, šolo, cerkev.

naši razgovori

POLOM ALI NAPREDEK

Vedno več slovenskih delavcev odhaja na delo v tujino. Samo v Nemčiji jih je sedaj okrog 35.000. To so same mlade delovne moči, mnogo izmed njih je izučenih.

Napredek je tam, kjer se dela. Nemčija napreduje, ker ima mnogo delavcev, nad en milijon iz drugih držav. Če ne bi imela teh delavcev, gotovo ne bi napredovala. To je čisto jasno. Preneseno na današnje razmere v Sloveniji pa to pomeni: vsak odhod slovenskih delovnih moči v tujino hromi napredek doma. Žalostno, a resnično dejstvo!

Da toliko slovenskih delovnih rok ne najde zaposlitve in primernega zaslužka doma, dokazuje, da je slovensko gospodarstvo zavoženo.

Kdo je temu kriv?

Delavci gotovo ne, saj je znano, da Slovenec rad prime za delo. Kriv je gospodarski sistem, ki je nad dvajset let trdil ljudem, da je edino ta pot pravilna in vodi v napredek. Ko je prišlo toliko razočaranja v vodilnih krogih samih, bi sedaj radi napravili iz poloma čednost in pravijo, da je napredek v tem, da gredo slovenski delavci lahko na tuje delat.

Naši delavci mislijo drugače: tisti, ki stanujejo po vagonih ali barakah, tisti, ki drago plačujejo podstrešna in kletna stanovanja, tisti, ki so primorani živeti daleč od družin, daleč od svojega doma, tisti, ki so bili desetletja zapostavljeni v socialnem oziru.

Kaj mislite vi o tem, dragi bravci?

CT, Nemčija

Ognjišče

je najboljša slovenska
mladinska revija.
Ali jo že imate?

(Nadaljevanjes 35. strani)

rekah: Rua Sava, Rua Drava, Rua Savinha, itd., kakor se seveda tudi okraji, mesteca, parki in ulice v Združenih državah marsikje imenujejo po Slovencih ali po raznih slovenskih krajih doma. „Nepremagljivi“ gorski vrh v Argentini so prvi preplazili slovenski planinci in odtlej je znan pod imenom Campanile Esloveno ali Slovenski zvonik.

So se Slovenci uveljavili še kje drugje? Morda želite vedeti, kje izven Slovenije so postali škofje ali generalni vikarji? Naštejmo samo nekaj držav: Avstrija, Italija, Madžarska, Švica, Egipt, Ekvador, Michigan, South Dakota, Minnesota, Pennsylvania, Palestina in Kitajska. Papežev delegat pri UNESCO je bil Slovenec, pa tudi organizator evropske škofijske konference v Churu v Švici je bil slovenski rektor in generalni vikar.

Kaj pa Slovenci v politiki? Samo v Ameriki imamo poleg bivšega zveznega senatorja kar tri zvezne kongresnike, državne zakonodajavce pa tudi v državah Ohio, Pennsylvania, Michigan, Minnesota, Colorado in Wyoming. Slovenci so postali župani številnih mest, med katerimi so tudi Cleveland, Indianapolis, La Salle, Aspen, Frederick, Ely, Zuerich in druga. Slovenec je eden izmed treh komisarjev ameriške civilne službe in ima „pod sabo“ nad dva milijona in pol ameriških državnih uslužbencev.

Tudi v Braziliji imamo Slovenenci dva slovenskega kongresnika, v Kanadi pa je član ministrskega sveta in vodja enega najvažnejših statističnih vladnih uradov zopet slovenske gore list.

Žal nam tu ne dopušča prostor, da bi naštevali tudi vse slovenske vzgojitelje, svetovalce in diplomate avstrijskih in nemških cesarjev, ruskih cesarjev, francoskih, belgijskih in švedskih kraljev in ameriških, mehiških in afriških predsednikov.

Ker se ravno v tem času toliko piše o vesoljskih programih, si danes za slovo oglejmo samo še to področje! Tudi tukaj so se lepo uveljavili naši ljudje. Slo-

venec pri NASA se ponaša z dvema važnima izumoma, ki sta tudi patentirana. Slovensko inženirsko podjetje pomaga graditi vesoljske rakete.

Ali zdaj vidite, kako je majhna slovenska peščica s svojim razumom, pridnostjo in iznajdljivostjo „zasedla“ svet? Že iz skromnih drobcev sledi, da so Slovenci po svetu dosegli mnogo več, kot bi si doslej upali sanjati tudi najdrznejši med nami. Ali še koga peče narodnostni manjvrednostni kompleks?

Imena, življenjepise, slike in prepričljivo dokumentacijsko gradivo o znamenitih in izredno uspešnih Slovencih in Slovenkah bomo objavili v zajetnih angleških in slovenskih knjigah. Predno pa to storimo, vas znova vse prav lepo prosimo, da nam pomagate zamašiti vrzeli in pomanjkljivosti. Vsakomur bomo zelo hvaležni za vse koristne naslove, življenjepise, slike, časopisne izrezke (z imenom lista in datumom), bibliografije in kakršno koli drugo primerno gradivo. Vsako resnično pomoč bomo pošteno priznali v naših publikacijah, najprirednejši sodelavci pa bodo navedeni kot „contributors“ že na naslovni strani zadevne knjige. Če bi kdo prispeval in primerno pripravil za tisk eno petino ali več celotnega gradiva, ki v knjige spada, a ga morda še nimamo, ga bomo z največjim veseljem sprejeli kot soavtorja. To delo ni lahko, saj je treba vsako soboto in nedeljo poleg vsega drugega natipkati še kakih petdeset do sedemdeset pisem. Toda prepričani smo, da bodo publikacije te vrste zelo povečale naš ugled na svetu, v nas samih utrdile zdrav narodni ponos, naši mladini pa dale premnogo svetlih vzorov za nadpovprečne uspehe tudi v bodočnosti. Prosimo, da nam vsi po svojih močeh pomagate! Naslove, gradivo in nasvete pošiljajte na naslov:

Dr. Edi Gobec

Associate Professor of Sociology
and Anthropology

Kent State University
Kent, Ohio 44240, U. S. A.

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece. Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglašuje obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvojce pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

**SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-
PREVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linij 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstr.) ali 75 (Eversbuscherstr.).

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 54 13 702.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski **TOLMAČ** prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. **MARTIN SAPOTNIK**, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, Rhld.

Sodnijsko pooblaščen **PREVAJAVEC** za slovenski in srbo-hrvatski jezik **MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstraße 27, tel. 69 31 43 (28 31 43).

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvaškega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. **VIKTOR NEGRO**, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zapriseženi tolmači!

Izobražen, simpatičen **SLOVENEČ**, (40 let, 170 cm), navdušen za vse lepo, z začetnim kapitalom, želi spoznati brhko, dobrosrčno in nežno dekle do 35 let, za skupno pot. Zaželena cela slika (jo bom vrnil). Naslov posreduje uprava Naše luči. (Štev. 22)

SLOVENSKI FANT, 27 let, 178 cm, veren in pošten, čiste preteklosti, želi spoznati verno in pošteno dekle, čiste preteklosti, za skupno življenje v družini, v starosti od 20 do 28 let. Naslov posreduje uprava Naše luči. (Štev. 23)

SLOVENEČ, povprečne zunanosti, čustven, s srčno kulturo, ne kadil in ne pije, že več let na Švedskem, z avtom in nekaj gotovine za nakup lastne hiše, želi resno poznanstvo zaradi ženitve z vernim dekletom do 35 let. Naslov posreduje uprava Naše luči. (Štev. 24)

SLOVENEČ, mizar, 32 let, 170 cm visok, plavolas, v Kanadi, želi spoznati preprosto kmečko dekle, verno, samsko, visoko 160 do 170 cm, staro od 24 do 32 let. Fotografija zaželena. Naslov posreduje uprava Naše luči. (Štev. 25)

VIPAVC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjne stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

PRODAM LEPO POSESTVO (ca 7 ha) v lepi dolini Loka pri Zidanem mostu. Velika hiša in hlev, zelo dobre njive, sadovnjaki in gozdovi, vse ob cesti na ravnam. Naslov: Pavla Fon, Loka 56 pri Zidanem mostu, Slovenija — ali pa: Marija Knez, 8855 Monheim/Schw., Treuchtlingerstr. 26, telefon 0 89 41/376, Westdeutschland.

KUPIM 4-tonsko avstrijsko HARMONIKO. Ponudbe na naslov: Vlado Frigelj, 7 Stuttgart, Dornbirnerstr. 4, Westdeutschland.

Ali ste letos že plačali naročnino za

NAŠO LUČ?

za po kosilu (ali po večerji)

V lekarni.

„Tale tonikum bi vam priporočil. Srbečice vam sicer ne bo odpravil, dobili boste pa moč, da se boste lahko praskali.“

Zaročenec bodoči tašči:

„Bodite brez skrbi: skušal bom ugoditi najmanjši želji vaše hčere.“

Gospa, ne da bi trenila z očesom:

„Pa velikim?“

Gospod Smith, ki stanuje na 16. cesti, dobi po pomoti pismo, naslovljeno na nekoga z istim priimkom, ki stanuje na 12. cesti. V pismu stoji:

„Če nam ne dostavite 500.000 dolarjev, vam bomo ugrabili ženo.“

Gospod Smith brž odgovori:

„Nisem Smith z 12. ceste, a vaša ponudba me kljub temu zanima.“

Okulist pregleda pacienta. Potem vzame pokrovko in mu jo pokaže iz daljave treh metrov:

„Ali vidite, kaj imam v rokah?“

„Seveda,“ odgovori ta, „novec, samo ne vidim dobro, ali je za 5 dinarjev ali za 10.“

Ne, Luna ni obljudena. Armstrong namreč ni opazil niti enega čika na njeni površini, niti enega tramvajskega listka, niti enega bananinega olupka, niti

ene prazne konzervne škatle... skratka, nič takega, kar bi govorilo v prid človeka.

Hčerka očetu:

„Ne vem, kaj imaš proti temu, da hodim z Janezom.“

„Tepec je in s teboj hodi samo zaradi denarja.“

„To ni res. Poročil bi se z menoj, tudi ko bi nič ne imela.“

„Potem je pa še bolj neumen, kot sem mislil.“

„Kadar se človek ne zna tako izraziti, da ga lahko vsakdo takoj razume, tedaj je neumen. Si me razumel?“

„Ne.“

„Danes sem morala spet poslušati ljubezensko izpoved.“

„Veš kaj, prisluškovati pa res ni lepo.“

V pijani družbi je najbolj pijani razbijal s pestjo po mizi. Pa mu je sosed zagrozil:

„Samo še enkrat udari, pa boš videl!“

Pijanec udari z vso silo po mizi in vstane:

„Kaj? Jaz bom videl? Kaj bom videl?“

Oni pa mirno:

„Boš videl, da te bo roka bolela.“

„Kdaj boš znal toliko stenografije, da boš pisal tako hitro, kot jaz govorim?“

„Tako hitro kmalu, tako dolgo pa nikoli.“

„Kako se razumeš z ženo?“

„Odlično. Jaz molčim, ona me pa posluša.“

„Ata, ali so idioti živali?“

„Kaj še, to so ljudje kot ti in jaz.“

Dekle fantu:

„Priznaj, da sem ti všeč samo zato, ker sem edinka in ima moj oče vilo in mercedes.“

„Ne, ne, lahko bi imel poleg tega še vikend in jahto, pa bi mi bila prav tako všeč.“

„Pravite, da vas je obtoženi udaril s polenom po glavi, pa ni videti nikjer nobene poškodbe.“

„Na glavi ne, a da bi videli poleno, kako izgleda!“

Šef šefu:

„Po pravici ti povem, da mi ni všeč, če je vse avtomatizirano. Nikogar nimam, da bi ga zmerjal.“

Otrok policaju:

„Izgubil sem se. Ali ste videli kje kako mamó brez takega otroka, kot sem jaz?“

Oče je vprašal malo hčerko, kaj ima rajši: punčko ali muco. Ta je precej časa premišljevala, potem mu je pa zašepetala na uho:

„Muco imam rajši, ampak tega ne povej moji punčki!“

„Peter, zakaj pa tebi vedno oče piše domače naloge?“

„Ker mama nima časa.“

„To je pa res smola. Kadarkoli srečam lepo žensko, je ali ona omožena ali pa sem jaz oženjen.“

„Zato je pa moj oče močnejši od tvojega,“ je končal prepir Jošt.

„Zato imaš pa tudi daljša ušesa,“ je rekel Blaž.

kaj vzbuja doma dobro (in slabo) volja?

„Tovariši, stvar je treba gledati perspektivno!“ je dejal in se povzpел še više.

Mini pravljica: Nekoč je živel sin, ki je podedoval očetove zaslugе. Če z vsem dobrim ni pretiraval, živi še danes.

Kdor vleče le 80 % plače, si ne želi poviška, ampak celo plačo.

Če nimaš kaj povedati, povej to s čim več besedami.

Če starejši brat mlajšega udari, ima ta pred sabo več časa, da si bo udarec zapomnil.

Če se vam zdi, da vidite v politični areni slona, nikar ne tecite takoj k psihiatru. Morda ste pa prav videli.

Cilj je vedno človek, orožje je samo sredstvo.

On nima ničesar od življenja, pa tudi življenje od njega ne.

To ti je hitra cesta! Že smo mislili, da jo držimo, pa nam je ušla.

Če bi hoteli danes postaviti Aljažev stolp, ne bi samo neskončno dolgo čakali in prosjači-

li okoli, temveč bi morali predložiti tudi lokacijsko dokumentacijo na podlagi 22. člena zakona o urbanističnem planiranju, priložiti dokaz o lastništvu zemljišča, soglasje za električni in vodni priključek, soglasje pošte, telefona in telefona, sanitarne inšpekcije ter soglasje za priključek na kanalizacijsko omrežje.

Možje iščejo ženske z lepo preteklostjo, ženske iščejo može z lepo prihodnostjo.

Rad bi jaz s kruhom tistega, ki mene s kamnom, samo nimam ga.

Našemu gospodarstvu so potrebni mladi kadri z dolgoletnimi izkušnjami.

Predvojni siromaki so po vojni postali proletarci.

KAKŠNA JE RAZLIKA —

— med kompasom in dinarjem? — Kompas kaže vedno na sever, dinar pa vedno na jug.

— med dvema podjetjema? — Prvo najprej propade, potem se združi z drugim podjetjem, drugo pa se najprej združi s prvim podjetjem, potem pa propade.

— med planinsko transversalo in gradbenim dovoljenjem? — Za planinsko transversalo moraš imeti več žigov, za gradbeno dovoljenje pa še več.

— med konjem in parolami? — Konj še vedno vleče, parole pa nič več.

Ker je imel nezasluženo visoke prejemke, ima zdaj „zasluženo“ visoko pokojnino.

V gorenjskih galerijah razstavlja vse več naivcev in samoukov. Resnična podoba naše stvarnosti, v kateri samouki krojijo usodo naivnim!

Z lepimi gesli o demokraciji je pridobil ljudstvo in zmagal. Po-

tem pa je začel dokazovati škodljivost demokracije. Tudi to mu je uspelo in šele tedaj je postal popoln zmagovalec.

Celjskim gledališčnikom bi ob premieri namesto cvetja rajši poklonili polno košaro kruha.

Kaže, da smo pri gradnji socializma že prišli na pol pota. Mnogi dobivajo polovično plačo.

Brez ognja ni dima. Včasih se tako močno kadí, da je težko ugotoviti, kje tli.

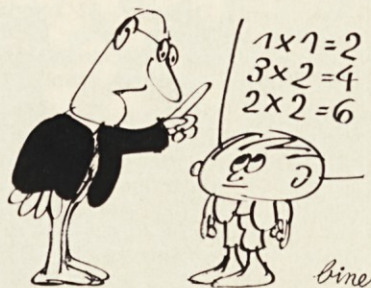
Človek ve: danes sem padel, jutri bodo plesali po meni.

Ne zamerite mi, ker ne ploskam — roke potrebujem za delo!

Doslej je še vsak družbeni sistem pokleknil pred trgovino.

Kdor ne dela, naj ne je! Lepo, a tako velika država pa spet nismo, da bi si privoščili tako ogromno smrtnost!

Globoko smo zaorali v socializem — še človek je postal družbena lastnina.

„RES JE, DA SE TUDI NA NAPAKAH UČIMO, VENDAR ŠELE POTEM, KO BOŠ ODRASEL!“

Po „Pavlihi“

„Naša luč“

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria

P. b. b.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 18. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 3.— ameriške dolarje, 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Križišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, 19 Louis Empain, Marcinelle (Hainaut). (Telefon 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schönefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S. Kolbstr. 15/I. (Tel. 72-2-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. Stuttgart 35-31-77.) — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I, 8 München 15. (Telefon 53-64-53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebachstraße 15, 8052 Zürich, (Tel. Zürich 46-68-61).